

52. Yılında İbrahim Kaypakkaya'nın Ölümsüz Anısına: Z ve Alfa Kuşağının İbosu

Editörün Notu: Okumakta olduğunuz yazı, araştırmacı ve yazar Emrah Cilasun tarafından, 52. ölümsüzlük yılı vesilesiyle Yoldaş Kaypakkaya'nın anısına yazılmıştır. Öneminden dolayı, bu makaleyi okurlarımızla paylaşıyoruz.

Varsın, 50 kësür yıldır kimileri İbrahim Kaypakkaya'yı ve onun fikirlerini "yok" saysın.

Varsın, gerçek bir devrimin, komünist bir devrimin mimarıyla dalga geçsinler.

Alaya alsınlar, "köylü" desinler.

Üstüne üstlük "dogmatik", "subjektif", "sol sekte" gibi ithamları da eklesinler.

Varsın, "daha çocuktuk, ne bilecekti ki?" diye burun kıvırsınlar...

Yarım asır sonra, "Halep oradaysa, arşiv buradadır."

Bilenler biliyor:

- Kemalizm'e dair,
- TKP'ye dair,
- Kürt milli meselesine dair,
- Devrimin yoluna dair,
- Ne Yapmalı'nın rolü ve bilincin dışarıdan taşınmasına dair,
- Kısacası komünist bir öncünün önemine dair...

İbrahim Kaypakkaya'nın yazdığı anıt eserle, revizyonist hasımlarının yazdıkları kıyas bile kabul etmez. Peki ya, sol içerisinde ilk kez dillendirilmiş çığır açıcı tahlillerine, uzak görüşlülüğüne ne demeli?

Mesela, İbrahim Kaypakkaya'nın 1972'de Ermeni Soykırımını'nı açıkça "Ermeni katliamı" olarak tanımlaması... Bu katliamla birlikte Ermeni burjuvazisinin mallarına el konulduğunu ve Türk kompradorlarının bu yolla palazlandığını belirtmesine ne demeli?

Mesela, Lenin'in "devrimci hayaller" sözünü izleyerek, "Kürt bölgesinde çeşitli alanlarda kızıl siyasi iktidarların doğduğunu düşünelim" demesi; ardından "Batı'da devrimin çok daha yavaş geliştiğini varsayarak, bu durumda Doğu'nun ayrılması devrimi hızlandıracak ve güçlendirecektir" demesi ne anlama gelir?¹

Mesela, Perinçek grubundan ayrılmadan hemen önce bir kadroyu (Kabil Kocatürk) Hakkâri'ye yollayıp bölge hakkında rapor istemesi ve gelen raporda yer alan "son derece bakir, kuş uçmaz kervan geçmez bir bölge" tespitine cevaben, "Tam da aradığımız esas çalışma alanı burasıdır" demesi ne derin bir öngörüdür?²

Yine, köylü kadınlarının partiye üye yapılması önerisini getirdiğinde, yoldaşlarının burun kıvrması karşısında, "Yeraltı kütüphaneleri oluşturur, bu insanları teoriyle kuşatır, onlara sorumluluk verirsek bizi buralardan zor atarlar" demesi ne kadar haklıdır?³

Veya Şubat 1972'de Nixon'un Pekin ziyaretine dair, Muzaffer Oruçoğlu'na "Nixon, bükemediği eli sıkmak için Pekin'e gitti" demesi, dünya gelişmelerini izlediğini ve enternasyonalist bir perspektife sahip olduğunu göstermez mi?⁴

1987'den bu yana yaptığım araştırmalara dayanarak, İbrahim

Kaypakkaya'nın henüz 22-24 yaşlarında bu derinliklere ulaşmasının iki sebebi olduğunu düşünüyorum:

1. Üstün matematik ve fizik bilgisi sayesinde geliştirdiği soyutlama yeteneği,
2. Bu yetiyi Marksist bilimle bütünleştirmesi.

Hasımları ve geçici yol arkadaşları olan "yorgun İbocular"ın anlayamadığı, kabullenemediği ve küçümsemeye çalıştığı gerçek budur. Kaypakkaya, kendi kuşağının en devrimci ve en komünist önderiydi; ve diğer yitirdiğimiz 68'liler gibi bedelini canıyla ödedi. Geri kalanlar ise, dünya koşullarının etkisiyle – sosyalist Çin'in yıkılması, devrimlerin gerilemesi ve emperyalist savaş ortamı – ne yazık ki devrimi terk ettiler. Bugün bu kuşağa "Boomer" deniliyor.

Yeni Komünizm'in mimarı Bob Avakian'ın dediği gibi:

"Bu jenerasyonun pek çoğunun (hepsi değilse de) oryantasyonu bozuldu ve kendilerini Fransızların *récupéré* dediği duruma soktular; yani egemen sınıfların kanatları altına girdiler..."⁵

Tarih tekerrür etmiyor ama geçmişle bugün arasında kimi paralellikler oluşuyor. Devrime ve genel anlamda toplumun yönüne duyulan duyarlılığın eksikliği, kuşaklar arası bir tartışmaya dönüşüyor. "Boomer" kuşağı ile X, Y, Z kuşakları arasında süregelen bu yorucu ve kahredici tartışma, esasen kapitalist sömürden dikkatleri başka yöne çekiyor.

Avakian'ın dediği gibi:

"Sorun kuşaklar değildir. Çünkü jenerasyonlar, sınıf, millet, cinsiyet gibi farklılıklarla şekillenir ve homojen değildirler. Her jenerasyon, egemen ekonomik sistemin içinde, onun dinamikleri, toplumsal ilişkileri ve kültürel yapısıyla deneyimlenir."⁶

Ve işte bugün, her devrin klasik "Bu kuşakta iş yok" ezberi boşa çıktı. 68 ve 78 kuşağına mensup "Boomer"ların Z kuşağını

küçümsemesi 2013'te, Gezi'de duvara tosladı; Z kuşağının Alfa kuşağını küçümsemesi ise 19 Mart'ta Saraçhane'de...

Özellikle sosyal medyada cevval olan, "Boomer"ları tiye alan Z ve Alfa kuşağı sadece sokakta değil; üniversitede, lisede, sosyal mecralarda da devlete meydan okumakla kalmadı – çok önemli bir şey daha yaptı.

- Siyasal İslam'a karşı,
- Kemalist, Türk şoveni, "laik" cenahta yer alanlara karşı,
- Reformist siyasete karşı,
- Kürt halkının iradesini masada teslim edenlere karşı,
- Kısacası tüm tasfiyeciliğe karşı...

İsyanın, direnişin, devrimin kutup yıldızı olarak İbrahim Kaypakkaya'yı içgüdüsel biçimde öne çıkardılar. Bu, hem gurur verici hem de umut verici bir tavırdı. X platformundaki (eski Twitter) Kaypakkaya paylaşımları, milyonlara ulaşarak büyük etki yarattı. Bu, başlı başına incelenmesi gereken bir olgudur.

2023'te, İbrahim Kaypakkaya'nın katledilişinin 50. yılı vesilesiyle hazırladığım İbocular Albümü'nde şu tespiti yaptım:

"İbrahim Kaypakkaya'nın fikirlerinden, Vartnik baskınından ve işkencede gösterdiği kararlılıktan etkilenen kahir ekseriyeti kır kökenli köylü, öğretmen ve öğrencilerden oluşan, şehirlerde ise yine kırdan göç etmiş gecekondu ahalisinin oluşturduğu, tali planda ise işçilerin yanı sıra şehirli küçük burjuva sanatçı, aydın, üniversite ve lise öğrencilerinin vücuda getirdiği bir sosyal akım yükselmek teydi... Örgütlenme çabalarının kontrolünden bağımsız, bu kendiliğinden gelişen ve büyüyen sosyal akım, devrimci kamuoyunda 'İBOCULAR' olarak adlandırıldı. Ve ne ilginçtir ki, gittikçe büyüyen bu sosyal akımın beslendiği esasen iki eser vardı: Birincisi Nihat Behram'ın Ser verip Sır Vermeyen Yiğit adlı eseri. Diğeri ise

Aşık Emekçi'nin 'Selam Olsun Halk İçin Ölenlere' adlı kasetiydi.”⁷

Bugün, Z ve Alfa kuşaklarının sosyal medyada Kaypakkaya görsellerini paylaşması, yeni bir “İbocular” akımına dönüşür mü? Bu soruya net yanıt vermek için erken. Ancak kesin olan şu ki:

Evrin yasası sadece doğaya değil, insana da işler.

Kaypakkaya'nın fikirlerinin, 21. yüzyıl devriminin ihtiyaçlarına uygun biçimde güncellenmesi şart. Elimizde Bob Avakian'ın mimarı olduğu Yeni Komünizm ve onun zengin literatürü var. Bu zımba gibi, deli fişek kuşaklara devrimci kültürü verecek sanatçılarımız, rapçilerimiz, mangacılarımız ve entelektüellerimiz de var. Velhasıl, küçümsemeyecek bir Z ve Alfa kuşağıyla karşı karşıyayız.

Ve Avakian'ın sözleriyle noktalayacak olursak:

“Çözüm bir jenerasyonun gerçek ya da hayali bazı eksikliklerini ve hatalarını suçlayarak elde edilemez. Bunların çözümü, ancak bütün gözbağlarının sökülmesi ve temel problemin ne olduğunun anlaşılmasıyla mümkündür. İnsanlığın kitlesel olarak maruz kaldığı korkunç acılara, yüzleşmek zorunda kaldığı devamlı büyüyen krizlere geleceğin büyük bir tehlikeye atılmasıyla, bu sistemin sınırları içinde 'daha iyi liderler' seçerek ya da reformlar yaparak cevap verilemez. Yalnızca gerçek bir devrim, radikal derecede farklı ve çok daha iyi bir dünyayı hedefleyerek bu sistemi devirecek bir devrim kitlelerin ve insanlığın tümünün temel çıkarları doğrultusunda bu sorunlara çözüm getirebilir. Ve bunun gerçekleşmesine yönelik bir şansımızın olabilmesi, dünyayı anlama ve onu değiştirebilme yolunda tutarlı, bilimsel bir yaklaşımı gerektirir. Bu sayede problemlerimizin nedenleri olarak 'jenerasyonlar' gibi ifadelerin ötesinde düşünebiliriz ve de buna gerçek bir çözüm getirebiliriz: Bu da gerçek bir devrim ve bu devrimin açacağı yolda oluşacak yeni bir toplum

ve dünyadır.”⁸

Dipnotlar:

[1] İbrahim Kaypakkaya, Seçme Yazılar, Ocak Yayınları, İstanbul, 1978, s. 247<https://partizanarsiv10.net/wp-content/uploads/2024/02/ibrahim-kaypakkaya-secme-yazilar-ocak-yayinlari.pdf>

[2] Kırmızı Gül Buz İçinde belgeseli için yürütülen araştırma esnasında Nisan 1997’de Kabil Kocatürk ile yapılan mülakattan.

[3] Kırmızı Gül Buz İçinde belgeseli için yürütülen araştırma esnasında Ocak 1996’da Muzaffer Oruçoğlu ile yapılan mülakattan.

[4] 21 Nisan 2025’de, Muzaffer Oruçoğlu’na, Şubat 1972 tarihli Nikson’un Pekin ziyaretine dair Kaypakkaya’nın görüşlerinin sorulması üzerine verdiği cevaptan.

[5] <https://yenikomunizm.com/boomer-jenerasyonlar/?print=pdf>

[6] Agy.

[7] Emrah Cilasun, İbocular, Ayrışım Yayınları, İstanbul, s. 59-61

[8] Agy.

**Bu Sistemin Geleceğimizi
Çalmasını Hemen Durduralım,
Gerçek Bir Devrime
İhtiyacımız Var, Daha Azına
Değil!**

İçinde yaşadığımız dünyanın, onun örgütlenme biçiminin - kapitalist/emperyalist- ve yol açtığı tüm caniyane sonuçları;

çevrenin talan edilmesi ve üzerinde yaşayan insan olmayan hayvanların ve canlıların “hesaba” katılmadan tür kırımsal yaklaşımı, kadınların ve LGBTQ bireylerin hedef gösterilmesi ve “geleneksel” normlarla yeniden baskı altına alınması, katledilmeleri, göçmenlerin şeytanileştirilerek nefret unsuru haline dönüştürülmeleri ve sürekli göçlere sürüklenmeleri, ezilen ulusların bölgesel ve uluslararası egemenler tarafından bastırılmaları ve varlıklarının hiçe sayılmaları, sonu bitmek bilmeyen vekalet savaşları ve milyonlarca insanın ölüme terk edilmeleri, köktendinciliğin bu sisteme sözde bir alternatif olarak çıkması ama aslında ortaçağ gericiliğinin “modern” bir vizyonu oluşu, toplumun “efendiler” ve ezilenler olarak ikiye bölünmesi ve yüz milyonlarca proleterin çok ağır koşullarda “karın tokluğuna” çalışması ve ABD başta olmak üzere faşistlerin iktidara gelmesi ve dünya çapında sağa doğru kayış oluşturduğu bu gerici atmosfer... **Tüm bunların ve daha fazlasının olmasına dair hiçbir iyi ya da rasyonel neden yoktur ve bu sistem bir daha geri dönmemesine köklerinden sökülüp atılmalıdır.**

19 Mart'tan beri **gençler ve özellikle öğrenci gençler**, İslamcı Türkçü Faşist rejimin temsil ettiği **birçok şeyi reddediyor ve kitlesel bir direniş sergiliyor**. Yüz binlerce insan bu rejimin caniliklerine, adaletsizliklerine karşı ayaklandı ve öfkeleri hala dinmiş değil. **“Hükümet istifa”** meşru sloganları altında birleşen kalabalıklar, bu rejimin hemen şimdi durdurulması gerekliliği ve zorunluluğu temelinde birleşmelidir. Böylesi bir birlik, sadece rejimle sınırlı kalmayan bu ülkede ve dünyanın herhangi bir yerinde, **bu sistemi sona erdirmeye yönelik siyasi iklimi ve koşulları güçlendirmelidir.**

Şayet bazıları “bir şeylerin değişmeyeceğini” söylerlerse, onlara öğrenci gençliğin barikatlara sığmayan öfke selinin nasıl bütün meydanlara yayıldığını gösterelim. Daha düne

kadar, “bir sonraki seçimlerle” kitleleri hesap sormaya çağırınlar bugün sokaktaki öfkeli kitlelerin kararlılığı karşısında ne yapacağını şaşırılmış durumdalar.

Öfkeli kitlelerin cesur ve kararlı eylemleri, bilinçli bir şekilde örgütlü güce dönüştürülmelidir. Şayet bizler, bu sisteme ve onun teokratik faşist rejimine karşı öfkemizi, her türden baskı ve sömürünün olmadığı bir dünya için bilimsel, sistematik ve daha güçlü temelde örgütlersek, “değişmez” denilen bu karanlık, birer toz yığınınına dönebilir. **Ancak bu gerçek bir devrimle mümkündür.**

Bahsettiğimiz devrim uzak gelecekte bir devrim veya birkaç insanın güzel bir fikri değildir. Ham bir hayal de değildir. Bu devrim mümkündür, arzulanabilirdir ve ZORUNLUDUR!

Şimdi bu sistemden rahatsız olan herkesin, acil bir şekilde **Bob Avakian**'ın önderi ve mimarı olduğu **Yeni Komünizme** bakmalı, öğrenmeli ve gerçek bir devrim hareketinin inşası için harekete geçmelidirler.

Boykot!

Boykot gerek hareketimiz gerekse de tarihsel olarak devrimciler açısından ağırlıklı olarak seçim tartışmalarına ilişkin bir siyasi tavır ifade etmekteydi. Bunun yanı sıra tarihsel olarak Güney Afrika'daki apartheid sistemine ve işgalci İsrail siyonizmine karşı mücadelenin de önemli bir mevzisi olageldi. Daha önce Gezi İsyanı sürecinde eylemcilere

kapılarını açmayan çeşitli firmalara yönelik boykot çağrıları olsa da bugün içerisinde bulunduğumuz siyasi kutuplaşma içerisindeki boykot çağrıları niteliksel olarak farklı bir boyut kazanıyor.

Öğrenci gençliğin akademik boykot ve daha sonrasında tüketim boykotu olarak başlattığı eylem çağrısı rejim karşıtı halk kitlelerinde geniş bir çağrı buldu ve CHP'yi de el yükseltmek zorunda bıraktı. Sonuç olarak 2 Nisan Türkiye çapında genel bir tüketim boykotuyla sonuçlanırken sosyal medya üzerinden rejim ile palazlanan veya iş tutan sermaye grupları geniş bir şekilde teşhir edildi. Boykot pratiği bu özgülde iki noktada ele alınabilir.

1.) İlk noktayı ekonomik boyut olarak ele almak mümkün. Türkiye bir Küresel Kuzey ülkesi değil ve ucuz emeğe ve sömürüye dayanan ihracat ülke ekonomisi açısından belirleyici bir kalem fakat tüketim yine de ülke ekonomisinin önemli bir kalemi. Örneğin GSYH'nin %60'ını hanehalkı oluşturuyor. Uzun bir süredir Türkiye açısından kapitalist büyümede tüketim önemsiz sayılamayacak önemde. Dolayısıyla rejim açısından uzun süreli tüketim boykotları hem uzun vadeli enflasyon politikasını negatif etkileyeceği hem de rejimin klientalist

ekonomik örgütlenme sonucu palazladığı ve büyüttüğü burjuvazinin hem iç hem de dış pazarda rekabet gücünü negatif etkileyeceği için müdahale gerekiyor.

İşin bu boyutu önemli olsa bile rejimin ekonomik zor karşısında düşeceği veya temsil ettiği burjuvazinin bütünüyle yalpalayacağı mekanik ve indirgemeci bir bakış açısı. Nitekim bu okuma hem faşizmin sosyal tabanını yok sayıyor hem de rejimin ekonomi politik açıdan içerisinde bulunduğu zorunlulukları görmüyor. Buna verilebilecek bir örnek rejimin altyapı inşaatlarında anlaştığı büyük firmaların karlarını dövize endeksleyerek korumaya almış olması. Bu ekonomik pratik rejim açısından uzun vadede ağır vergi politikaları, orta sınıflarda hoşnutsuzluk ve enflasyon yaratsa da temsil ettiği ve palazladığı burjuvaziyle arasındaki bir zorunluluk ilişkisi.

2.) Buradaki en önemli nokta ise ikinci nokta. Yani boykot çağrıları ve pratiğinin aslında mevcut siyasi kutuplaşma içerisinde aldığı durum ve bunun oluşturduğu zemindir. Şayet boykot hareketi büyür ve hükümet istifa meşru sloganı ile birleşerek rejimin hukuksuzluklarına ve anti-demokratik uygulamalarına karşı bir araya gelebilir ve öfkeli halk kitleleri bu mücadeleyi kararlı bir şekilde sürdürebilirse bu rejime geri adım attırabilir ve hatta rejimin düşmesi için başka çelişkileri de açığa çıkarabilir. Böylesi bir atmosfer devrimci fikirlerin yayılması ve tartışılması için elverişli bir zemin hazırlayabilir.

Boykot çağrıları meşrudur ve desteklenmelidirler ancak bu yapılırken rejimin ve temsil ettiği bütün her şeyin bütünlüklü teşhiri ve bu rejimi var eden sistemin açıklanabilmesi ve mücadelenin çok katmanlı bir şekilde ele alınabilmesi kritik önemdedir. Şayet boykot bütün bu siyasi zemin olmaksızın ele alınırsa büyük ihtimalle mücadele tarihinin pozitif bir dipnotu olarak kalacaktır.

Ekrem İmamoğlu'nun Tutuklanması, Rejimin Saldırıları ve İzlenilmesi Gereken Yol

19 Mart günü “yolsuzluk ve terör” suçlamalarıyla göz altına alınan Ekrem İmamoğlu, 23 Mart pazar günü “yolsuzluk” yaptığı ve “kaçma” tehlikesi olduğu gerekçesiyle tutuklanarak Silivri Cezaevine gönderildi. Böylece, bu ülkenin bir sonraki seçimlerde Cumhurbaşkanı olma ihtimali olan İmamoğlu, rejim tarafından şimdilik ekarte edilmiş gibi görünüyor.

27 Mart 2025

Rejimin saldırılarının nedenleri

Aksa Tufanı sonrasında bölgedeki gelişmeler ışığında “iç cepheyi tahkim etmek” için ortaya çıkan rejim güçleri, Ortadoğu'daki kartların yeniden karılması durumunda oldukça kritik olduğunu zaten vurgulamışlardı. Bu minvalde CHP'yle “müzakere” ve ardından Kürt hareketiyle girilen “yeni süreç”, Türk hakim sınıflarının çıkarlarını savunabilmek açısından birer ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır.

AKP açısından en az TC'nin geleceği kadar önemli olan şey, 2016'dan beri konsolide ettikleri İslamcı Türkçü faşist rejimin devamlılığı olduğu kesindir. Erdoğan'ın ilmik ilmik ördüğü bu rejim şayet devam etmezse, İslamcı kesimlerin şimdiye kadar inşa ettikleri her şey boşluğa düşebilir ve süreç tersine dönebilir. O yüzden, mevcut dünya arenası içinde hakim sınıflar arasındaki “Türkiye'nin geleceği” tartışması aynı zamanda rejimin niteliğinin ne olacağı tartışmasıdır.

Erdoğan 2023 seçimlerini kazanabilmiş, ama “zaferi” aslında çok büyük bir fark yaratmamıştı. Esasta Erdoğan karşıtı cephenin, bu rejimden rahatsızlık duyanlarla birleşmesi yerine daha fazla İslamcı kanadın tabanına oynama durumu, Millet İttifakı’nın yenilgisinin temel nedenlerinden biriydi. CHP bu yenilginin ardından bir “bağırsak temizliği” yaparak, 31 Mart yerel yönetim seçimlerinde “Türkiye İttifakı” adı altında, her bir yerelde özgün ittifaklar oluşturarak birinci parti olamayı başardı ve AKP’ye son yılların en büyük yenilgisini yaşattı. Seçim sürecinde Erdoğan her ne kadar kurmay kadrosu, bakanları ve milletvekilleri ile İstanbul’u s belirlemelerine rağmen İmamoğlu AKP adayına büyük bir yenilgi yaşattı. Ve böylece İmamoğlu, Erdoğan’ı dört defa yenen lider olarak ön plana çıktı ve daha güçlü olarak CHP’nin cumhurbaşkanı adayı olarak ismi zikredilmeye başladı.

Yapılan tüm anketlerde İmamoğlu’nun Erdoğan’a tur bindirmesi, rejimin dikkatlerini daha fazla İstanbul’a odaklanmasına neden oldu. Bunun temel nedeni sadece “büyük ekonomik gelir” olarak İstanbul belediyesinin kayyum yoluyla tekrardan alınması değil -ki bu da önemlidir-, bir sonraki cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde kazanma ihtimali olası rakiplerin elemine edilmesidir. Rejim ilk aşamada evre belediyelere kayyum atamaya başlamış, CHP’nin işleri sadece birkaç mitingle geiştirmesi sonrasında, Ekrem İmamoğlu’na ve onun yakın çalışma arkadaşlarına operasyon çekip, hapse attırmıştır. Rejim hem İmamoğlu’nu tutuklayıp hem de İstanbul’a kayyum atamamıştır, Türkiye genelinde kopup gelen öfkeyi dizginlemek için böylesi bir yöntem izlemiş olabilir. Ama kesin olan şu ki, şayet CHP Rejimin işleyişini felç edecek olan tek yolu yani sürekliliği sağlanmış halk saferberliğinin önünde durduğu müddetçe, Erdoğan tüm zorluklarına rağmen, bu süreçten bir başarı ile çıkacağı kesindir.

Rejim bu saldırılarıyla birden fazla şeyi n görüyor: İmamoğlu’nun ekarte edilmesi; CHP’nin Kürtlerle olan “taban ittifakı” ya da “kent uzlaşısını”, bl-parçala-yönet ile

durdurmak ya da en kötü ihtimalle tahrip etmek; CHP'ye çekilen operasyonla nispeten "sosyal demokratik" kadroları hedefleyerek, Türkçü faşistleri dizginlerinden boşandırmak ve CHP'yi daha fazla sağa çekerek, hem ilerici güçlerle hem de Kürt kitlesiyle CHP'nin arasına keskin duvarlar örmek.

Rejimi ne durdurabilir ve neden CHP bunu gerçekleştiremez

Rejimin genel saldırganlığı toplumsal kesimleri aşmış ve burjuvazinin Kemalist kesimlerini hedef haline getirmiştir. Mesele sadece iki burjuva kliği arasındaki "alışageldik" bir mücadelenin ötesinde, bir burjuva kanadın kendi iktidarını sürdürebilmek için, burjuvazinin "muhalif" kanadı da dahil olmak üzere, toplumun tüm kesimlerini şeytanileştirmesi ve buradan çıkardığı "meşrulukla" iktidar aygıtının baskı araçları ile -hukuk, bürokrasi, polis, asker vb- topyekûn saldırganlık boyutuna geçmesidir. Şayet bu ülkenin kurucu partisi olan CHP'ye kayyum atamak gündeme gelmişse, bu bariz bir şekilde hakim sınıflar arasındaki "tutkalın" tutmadığı, parçalanmışlığın bir yarılmaya doğru gittiği anlama gelir.

Bununla birlikte CHP -sözde sosyal demokratik olan ama aslında bu ülkenin hakim sınıflarınının "sol" kanadı- mevcut rejim aralarındaki keskin çelişkilere rağmen şeyleri sonuna kadar zorlamaya ve rejimi bütünlüklü bir şekilde sıkıştırmaya yönelik bir girişimde bulunmayacaktır. Daha önceden de söylediğimiz üzere, CHP halk kitlelerinin sokağa inmesinden daha fazla kokmaktadır. Halkın -özellikle öğrenci gençliğin- sokak eylemlerindeki inisiyatifli yükselişini "meydanlara" sıkıştırma ve sürekli olarak "seçimle hesap sorma"nın ötesine geçmeyecektir. Çünkü şayet halk kitleleri anti-demokratik uygulamalar karşısında sokak eylemleriyle birlikte topyekûn direnişe geçerse, bu CHP'yi de var eden sistemin sorgulanması ve işlerin hiç istemediği bir yana doğru gitmesine olanak sağlayabilir. Ve yine şayet insanlar temel demokratik hakların sokak yoluyla alınabildiğini keşfeder ve bunu içselleştirirler

ise böylesi bir atmosfer devrimci fikirlerin de yaygınlaşmasına ve kök salmasına vesile olur. İster Kemalist isterse İslamcı olsun, hiçbir hakim sınıf kanadı, halk kitlelerinin kendi inisiyatifi temelinde gayri meşruluğa karşı sürekli seferberliğini kabul edemez. Çünkü böylesi bir durum sistemin işleyişini felce uğratar.

Ekrem İmamoğlu'nun cumhurbaşkanlığı için 15 milyona yakın insan hiçte zorunlu olmadıkları bir seçim için sandığa gitmiştir. Bu ülkede her 6 kişiden biri, bu rejimin artık gitmesi gerektiği düşüncesiyle seferber olmuştur. Evet bu kitleler CHP'nin motor gücü olduğu "muhalif" parametreler tarafından sınırlanmakta ve geriye doğru çekilmektedir. Bununla birlikte toplumun ezici çoğunluğu bu rejimin caniyane suçları karşısında "artık yeter" diyerek bir eşiği aşmış durumdadır. Halk kitlelerinin öfke dalgaları öyle bir boyut almıştır ki CHP'nin ördüğü bentleri de bazı boyutlarıyla aşar duruma gelmiştir. Şüphesiz bu kitleler homojen değil ve içerisinde Kürt düşmanı Türkçü faşistlerden gerici patriarkal ideolojiyi açıkça savunan insanlar da bulunmaktadır. Devrimci kitlelerin zayıflığından dolayı bu gerici unsurlar son birkaç eylemde daha fazla "inisiyatif" almış olsalar bile yine de bu eylemlere katılan insanların ezici bir çoğunluğu mevcut rejimin temsil ettiği birçok şeyden nefret etmekte ve bunlardan geri dönmemesine kurtulmak istemektedir.

Bu saldırılar birinci derecede CHP'yi hedef almış olmakla birlikte esas olarak toplum üzerinde demir bir perde örmeyi hedeflemektedir. Teokratik faşist rejim, burjuvazinin "muhalif" kanadını dahi bastırıp kendisine eklemleyerek, "Aliyev modeli" yapmak istemekte ve böylece bu sisteme öfke duyan herkesi derin bir umutsuzluğa ve geleceksizliğe süreklemeyi de öngörmektedir. Tarihsel tecrübe her zaman şunu göstermiştir: egemenler arasındaki yarılma derinleştğinde ve birbirlerini hedef göstermeye başladıklarında bu süreçlerde her daim halk kitleleri daha büyü zararlarla çıkmışlardır. Çünkü hakim sınıflar birbirlerine de saldırabilmek için

toplumdaki ilerici güçleri, Kürtleri, kadınları, LGBTQ bireyleri, devrimcileri şeytanileştirir, hedef gösterir ve kendi gerici kitleleri yeninden kutuplaştırır ve tüm bu toplumsal dinamiklere karşı harekete geçirir. 0 yüzden mesele sadece İmamoğlu'nun tutuklanması değildir, rejimin gerici temelde kutuplaştırması karşısında temel demokratik hakların savunulmasıdır.

Bu gerici saldırı dalgasını ancak ve ancak sürekliliği sağlanmış, kararlı ve bilinçli halk kitleselliği ile durdurabiliriz. Şayet insanlar öfkelerini örgütlü bir direnişe çevirir ve sokakları zapt ederlerse, sadece rejimin saldırılarını durdurmakla kalmaz, aynı zamanda bu rejimin defedilmesine de neden olabilirler. Ve böylesi bir atmosfer sadece gayri meşru bu rejimin düşmesinin ötesinde, sistemin yapısı ve niteliğinin de toplumun tüm kesimleri tarafından tartışılabileceği bir siyasi potansiyelli oluşturabilir ve gerçek bir devrimci halkın ortaya çıkmasına olanak sağlayabilir. Bundan dolayı, CHP'nin işleri klasik bir burjuva partisi olarak sadece "miting" alanına sıkıştırmanın ötesine geçerek, sokağın örgütlenmesi ve hayatın felce uğraması için tüm meşru, demokratik eylemlerin aktif bir şekilde örgütlenmesi zaruridir. Şayet insanların artan öfkesi bu temelde örgütlenmediği taktirde, CHP'nin birkaç "gövde gösterisine" eklenenecek ve tekrardan sahte sandık "çözümü" ile gemlenecektir.

Sonuç olarak;

- Bu rejim ve onun iktidar aygıtları gayri meşrudur ve kesinlikle defedilmesi gerekir!
- Halk kitlelerin öfkesi burjuva muhalefeti aşan bir durumdadır. Bu kitleler içerisindeki tüm sağcı gerici unsurların artan oranda inisiyatif almalarına rağmen, temel olarak halkın öfkesi bu rejimin temsil ettiği birçok şeye yönelik olmasından ötürü belirleyici yan, bu isyan dalgasının muhtevasının ilerici olduğudur.

- CHP, AKP'den sonsuza dek kurtulmak istese bile, bir hakim sınıf partisi olmasından ötürü halk eylemliliğinin yarattığı ve kendisini aşan öfke dalgasından her şeyden çok daha fazla korkmaktadır. 0 yüzden sürekliliği olan bir halk direnişinden ziyade, "miting alanlarına" sıkıştırılmış ve rejimi çok da rahatsız etmeyecek olan bir eylemselliği benimseyecek ve halk kitlelerinin rejime dair olan öfkesini "sandıkla" gemleyecektir - şayet çok majör bir değişiklik -örneğin CHP'ye kayyum atanması gibi- olmazsa.
- Bu rejimden ve onun caniyane suçlarından kurtulmanın yegane yolu, sürekliliği sağlanmış, bilinçli ve kararlı bir şekilde sokağın zapt edilmesidir. Şayet milyonlarca insan sokaklara iner ve hayatı felç ederse, bunun karşısında hiçbir "hukuk", ordu ve polis dayanamaz ve çözüme başlar.
- Hükümet istifa meşru sloganı ve rejim yordakçılarının aktif boykot edilmesi, bugün açısından ön plana çıkan ve rejimin gayri meşruluğunu tüm halk katmanlarına doğru yayılmasını sağlayan iki taktik politikadır. Başka bir dünya isteyen her bir insanın, bu iki taktik politikanın şu anda sahayı belirleyebilmesi için harekete geçmelidir. Tüm bunlar sadece bu rejimin gayri meşruluğu ile sınırlı kalmamalı aynı zamanda, sistemin baskıcı ve sömürücü yapısı ve niteliği ile olan bağları da açıkça gösterilmelidir. Şayet siyasi saha böyle hazırlanırsa, baskının ve sömürünün olmadığı özgür bir dünya için gerekli potansiyel güçlü bir şekilde mümkün kılınabilir.

Newroz Mücadeledir

Başta Ortadoğu'da olmak üzere dünyanın dört bir yanında milyonlarca insan tıpkı her sene olduğu gibi bu yıl da Newrozu

kutlayacak. Ortadoğu'daki pek çok halkın kutladığı bu gün Kürt halkı için yeni yılın gelişinin kutlanmasından çok öte bir anlam ifade etmekte. Nitekim Newroz; kimliği, dili, kültürü ve hatta varlığı yok sayılmış bir halk için olabildiğine politik bir anlam taşır. Şimdiye kadar varlığının kabulü de dahil olmak üzere demokratik haklarını büyük mücadeleler ve bedeller ödeyerek kazanmış olan Kürt halkı 1950'lerden itibaren siyasi bir anlam kazanan Newrozları kutlayabilmek için de ciddi baskılara göğüs gerdi ve devletin çift taraflı saldırısıyla karşılaştı. Bu saldırının ilk biçimi Demirel dönemi "Newroz değil Nevruz" şeklinde ortaya atılan Güneş Dil Teorisini aratmayan tezlerle Newrozun aslında Kürt değil Türk bayramı olduğuydu, böylece devlet bilindik pratiğiyle en iyi yaptığı şeyi yaparak bir bastırma yöntemi olarak inkarı kullandı. İkincisiyse 1992 Newrozunda sayısı neredeyse yüzü bulan insanların öldürülmesi veya Amed Newrozunda alana girmeden Kemal Kurkut'un katledilmesi gibi açık şiddet ve katliam pratiğidir.

Kürt halkı seneler boyunca hem inkara hem de açık şiddet ve katliam pratiğine karşı direnişi sürdürdü. Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana değişen rejimler ve hükümetlerin ortaklaştığı temel noktalardan birisi de Kürt halkının baskı altına alınması ve asimilasyonu oldu. Türkçü faşizm altında da, kimilerince nispi demokratik dönem olarak adlandırılan 1960 darbesi boyunca da ve günümüzde İslamcı-Türkçü faşist rejimin altında da Kürt halkına uygulanan baskı ve zulüm politikaları, asimilasyon temel olarak değişmedi.

Bugün Değişen Bir Şey Mi Var?

Bugün rejimin "terörsüz Türkiye" mottosuyla kendi rejiminin devamlılığını tahkim edebilmek adına attığı adımı yumuşatarak Demokratik Toplum çağrısında bulunan Kürt halk önderi Öcalan ve Kürt legal siyasetinin önemli figürlerinden olan, siyasi tavrı nedeniyle yıllardır tutsak edilen Demirtaş'a göre Kürt sorunun niteliği bugün değişti. Örneğin Demirtaş, Türkiye

Cumhuriyeti devletinin artık herkesin devleti olabileceğini, Kürtlerin bu devlete entegrasyonunun sağlanması gerektiğini söylerken Öcalan da eşit yurttaşlığın olduğu “yeni paradigma” çağrısında bulunuyor ve kalan bütün politikaları bir milliyetçi savrulma derekesine indiriyor.

Objektif durumsa bu iki idealist okumanın çok ötesindedir. Kürt sorununun temel niteliği değişmemiştir! Ortada hala bir ulusal sorun ve ezilen ulusun en temel demokratik hakkı olan kendi kaderini tayin hakkının gaspı söz konusudur. Mesele silah bırakıp bırakmama, siyasetin zemininin ne olacağı meselesinin ötesinde ezilen ulusun demokratik hak taleplerinin bir kenara itilip başta Kürt halkı olmak üzere tüm halk kitlelerinin tepesine bir karabasan gibi çöken faşist bir rejimin devamlılığı ve tahkimine katkı sunma meselesidir. Demirtaş’ın bahsettiği gibi bir entegrasyon maddi temel değiştirilmeksizin asimilasyondan başka bir şey değilken Öcalan’ın çağrısında söylediği “yeni paradigma” ise açık bir ideolojik-siyasi tasfiyeciliktir.

Newroz Direniştir

Kürt halkının temel demokratik haklarının her ne biçimde olursa olsun gaspına karşı dururken, bu noktada hem Kürt hem de bölge halkları için pozitif hiçbir sonuç yaratmayacak aksine hakim sınıfları güçlendirecek yönelimleri reddetmek, bunu yaparken ise esas mücadelenin Türk hakim sınıflarının “terörü bitirdik” gericiliğine ve Türk şovenizmine karşı olması gerekiyor. Bu negatif tablodan çıkabilmek için “mümkünün politikasını” değil bilimsel temelde bir cüretin politikasını ortaya koyabilmemiz gerekiyor. İçerisinde yaşadığımız ve her gün binbir türlü acı üreten bu sistemin altında yaşamamanın bir zorunluluk olmadığı ve bunun değiştirilmesinin mümkün olduğu temel gerçeklerdir. Şimdi bu temel gerçekleri akılda tutarak rejim medyasının terörü bitirdik bayramının parçası olmamalı direnişin ve dirilişin bayramı Newrozu kutlamalıyız.

Rejimin Suçlarını Yalnızca Örgütlü, Bilinçli ve Kararlı Bir Halk Hareketi Bertaraf Edebilir!

Bugün eken saatlerde, İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, “PKK/KCK terör örgütü ile ilişkili” olduğu gerekçesiyle göz altına alındı. Savcılık tarafından yapılan açıklamalara rağmen, AKP'nin kemikleşmiş kitlesi de dahil olmak üzere, insanların ezici çoğunluğu bu gözaltı operasyonunun tamamen siyasi olduğunu bilmektedir. Erdoğan 2023 Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazandıktan sonra “muhalefetin” elindeki belediyeleri almak ve böylece yere düşen “Millet İttifakına” son bir darbe vuruşu yapmak istemişti lakin bunu gerçekleştiremedi. İstanbul ve Ankara başta olmak üzere, birçok yerde hezimete uğradı ve CHP seçimlerden birinci parti olarak çıktı. CHP'nin seçim zaferinde İmamoğlu figürünün payı büyüktü ve adı uzun zamandır “bir sonraki Cumhurbaşkanı” olarak zaten zikrediliyordu. Erdoğan'ın hala “polülerliğini” sürdürmesine rağmen AKP'nin giderek taban kaybetmesi ve “kararsız kitle” nezdinde İmamoğlu'nun güçlü yükselişi, anketlerde açık ara birinci oluşu rejim açısından tehlike alarmlarınının çalınmasına neden oldu.

İmamoğlu'na yönelik baskılar yeni değil. İstanbul Belediye Başkanı olduğundan beri üzerinde çok yoğun bir baskı vardı. En son 31 Mart seçimleriyle birlikte bu baskı nitelik değiştirdi.

İstanbul'da birçok belediyeye operasyon çekilip, belediye başkanları tutuklanarak, bir sonraki sıranın İmamoğlu'nda olduğu mesajı verildi. CHP, rejimin bu hamlesi önüne geçebilmek için İmamoğlu'nu, CHP'lilerden oluşan bir önseçimle cumhurbaşkanı adayı yapmaya karar vermişlerdi. Lakin "demokrasi sandığı" kurulmadan rejim yine devreye girdi ve İmamoğlu'yla birlikte CHP'nin İstanbul'da ileri gelen onlarca kadrosunu gözaltına aldı.

Hakim sınıflar arasındaki parçalanmada yeni boyut

İslamcı Türkçü faşist rejim, 2016 darbe girişimi sonrasında devlet erki içerisinde gücünü konsolide etmiş ve kendi belirlediği parametreler dahilinde burjuvazinin "muhalif" kanadını da sınırlayabilmişti. **Lakin Erdoğan'ın kendi rejimini sürdürebilmek için sürekli olarak giriştiği kutuplaştırma, Erdoğan'dan rahatsız olan kesimlerin, CHP önderliği altında buluşmasına vesile oldu.** CHP sadece ikinci parti olmanın dışında, "muhalif" kanadının lokomotifi rolünü oynadı. Özellikle 2019 ve 2023 yerel yönetim seçimlerinde, Erdoğan'dan rahatsız olan kesimleri daha güçlü bir şekilde kendi saflarında hizaya sokabildi. Rejim kutuplaştırmaya devam ederek, kendi iktidarını dahi tehlikeye atabilecek sert adımlar atarken, toplumu İslamcı Türkçü temelde yeniden polarize ederken, rejimin temsil ettiği her şeyden nefret eden insanlar CHP'nin temsil ettiği çizgi etrafında sıklaşmaya başladı.

Son Tüsiad tartışmalarında da görüldüğü üzere, burjuvazinin kemalist kanadı -ki bu kanat da kendi içerisinde çok parçalıdır- İslamcı kanat ile Türkiye'nin dünyadaki yerinin ve rejiminin nasıl olması gerektiği üzerine bariz bir parçalanma içerisine girmişlerdir. **Her ikisi de TC devletinin kalıcılığı ve daimiliği üzerine hem fikir olmakla birlikte, "Cumhuriyetin ikinci yüzyılında" izleyeceği yol üzerine derin bir parçalanma yaşamaktadırlar.** Açıkçası bu parçalanma, dünyadaki hakim

sınıflar arasındaki çatışmadan da bağımsız değildir. Birbirlerini hem tetikler hem de besler durumdadır.

İmamoğlu'nun gözaltına alınması -büyük bir ihtimalle tutuklanacak-, hakim sınıflar arasındaki bu çatışmanın aldığı yeni bir boyuttur. **Bu mesele Erdoğan'ın kişisel "iktidar arzusu"nun dışında, İslamcı Türkçü rejimin vizyonu ile hibrit Kemalist vizyon aradında yani İslamcılığın kriterlerinin bazılarının "güncel" kemalizmle yeniden buluşturulmuş bir dünya görüşü arasındaki bariz çatışmadan başka bir şey değildir.** Bu yüzden Erdoğan tüm devlet olanaklarını kullanarak sadece İmamoğlu'na saldırmamakta, aynı zamanda da CHP'yi itibarsızlaştırmakta, "terörle iltisaklı" göstermekte ve olası diğer cumhurbaşkanı adaylarını da tehdit etmektedir.

Bu rejim alaşağı edilmelidir

2015 seçimlerinden bu yana "bir sonraki seçimlerde" Erdoğan'ın gideceği illüzyonu ile aldatılmanın ve kendi kendini aldatmanın kurbanı olan insanların söylediklerine daha ne kadar kulak vereceğiz. **Bu rejim ister "seçim" isterse "sivil darbe" ile iktidarını devam ettirsin, kesinlikle meşru değildir ve defedilmesi gerekir.** Demokrasi illüzyonundan uyanıp bilinçli ve öfkeli halk kitlelerinin nelere kadir olacağını bir kere daha anlamanın eşiğindeyiz -yarın için her şey geç olabilir! Rejim, İmamoğlu üzerinden sadece burjuva "muhalefete" "ayar" vermiyor, aynı zamanda kendisi gibi olmayanların nasıl bir sonuçla karşılaşacağını da bir kez daha açıktan gösteriyor. Aynı filmin tekrarını çekmeye gerek yok. **Tamamen baskıcı ve sömürücü sistemin parçası olan bu rejim defedilmelidir!**

CHP yine kendisine "yakışanı" yapıyor ve insanları memleketin dört bir yanında sokağa inmeye ve Erdoğan rejimine karşı seferberlik ilan etmek yerine, "temkinli" ilerliyor ve pazar günü yapacakları CHP cumhurbaşkanlığı önseçimine katılıma davet ediyor. Şayet bu kritik koşullarda yer yerinden oynamazsa, İmamoğlu'nun Cumhurbaşkanlığı adaylığını bırakalım,

CHP'ye dahi bir kapatma davası açılabilir. **Fakat CHP bu sistemin partisi olarak, sokağa inen insanların şeyleri başka yönler doğru götürmesinden en az AKP kadar korkuyor ve böylesi bir "kaosu" kabul etmektense, nispi olarak Rejimin "nizamını" kabul etmeyi -tabii ki parametreleri zorlayarak- tercih edebiliyor.**

Rejimin anti-demokratik uygulamaları karşısında yüzbinlerce insan öfkelenmekte ve sahaya inmektedir. **Bu rejimin tüm suçları karşısında isyan etmek haktır!** Bu temel hakkımızı (isyan etmek) baskıcı ve sömürücü sistemin "sol" versiyonu olan İmamoğlu'na destek olmak için değil, rejimin anti-demokratik uygulamalarını durdurmak ve onu defetmek için kullanmalıyız. Evet, İmamoğlu bir Erdoğan değildir ama ezilenler için özgürleştirici bir vizyona da sahip değildir.

Sokağa inmeli, bu rejimin işlediği tüm suçlara karşı öfkeli kalabalıklarla buluşmalıyız.

Şimdiden halk tarafından dillendirilen meşru slogan **"hükümet istifa"** etrafında toplanmalı, bu rejimin canilikleri sistemin bütünlüğü içerisinde teşhir etmeliyiz.

Bu rejim gitmeli, bu caniyane sistemin sona ermesinin zorunluluğuna dair devrimci fikirler toplumun her bir katmanına ulaşmalıdır!

Bunu ancak öfkeli, bilinçli ve kararlı milyonlar eşliğinde sürekliliği sağlanmış bir kitlesel hareketle başarabiliriz!

Yeni Ortadoğu Koşullarında “Barış” Görüşmeleri ve Kürt Sorunu Üzerine

Devlet Bahçeli'nin 22 Ekim'de, Mecliste yaptığı, “tecriti kaldırılırsa, gelsin DEM Parti grup toplantısında konuşsun, terörün bittiğini, örgütün lağvedildiğini ilan etsin” açıklamasından bu yana, herkesin gözü İmralı'daki trafiğe kenetlenmiş durumdaydı. Ve beklenen açıklama geldi. Abdullah Öcalan, İmralı Heyeti aracılığıyla silahın bırakılmasını ve PKK'nin feshedilmesi çağrısında bulundu. Devrimci komünistler olarak bu sürecin nasıl evrimleştiği ve önümüzdeki dönem parametrelerini belirleyecek olan olası siyasi yönelimlerin ne olduğu üzerine durmak istiyoruz.

“Yeni Dünya Düzeni” koşullarında Kürt Hareketi

PKK 1978'de kuruldu. Kurulduğu yıllarda her ne kadar iki büyük sosyalist devlette -Sovyetler ve Çin- kapitalist restorasyon gerçekleşmiş olsa bile, dünya çapında ezilen halk kitleleri içerisinde devrimci komünizmin etkisi hala önemli bir düzeydeydi. PKK'de bu siyasi iklimden etkilenmiş, ulusal devrimci bir programla, “bağımsız, sosyalist Kürdistan” mottosuyla hareket etmişti. PKK bir yandan gerici faşist devlete büyük darbeler indiriyor diğer yandan ise ezilen Kürt köylüleri içerisinde taban buluyordu. Köylü kitlelere yaslanması durumu PKK'ye kerhen anti-feodal bir nitelik de veriyordu. Bölgede hem feodalizm altında inliyen hem de ağır Türk şovenizmine maruz kalan yüz binlerce insan, PKK'nin izlediği siyasi çizgiye sempati duymaya başladı. 1980 darbesinden sonra hakim sınıfların sol ve sosyalist güçler üzerindeki acımasız baskısı ve komünistlerde yaşanan derin

ideolojik kriz ve önderlik sorunu sonucunda zayıflama/çözülmenin yaşanması PKK'nin Kürdistan'ın her bir yanında örgütlü bir güce dönüşmesine de vesile oldu.

1990'larda Sovyet emperyalizminin çözülüşü, "yeni dünya düzeni" ile dünya çapında anti-komünizmin yükselişi ve "küreselleşmenin" sağladığı postmodern dünya "okumalarının" yoğun bombardımanı, kimlik siyasetinin bireyi merkeze koyan "kurtuluşun" ön plana çıkması, zaten 1980 darbesinde zayıflamış ve marjinalize olmuş devrimci ilerici güçlere yönelik daha negatif bir saldırı dalgasını da başlatmış oldu. Dünyada olduğu gibi Türkiye Kuzey Kürdistan'da da birçok devrimci yapı çözüldü ve ezici bir çoğunluğu varlığını yitirdi ya da başka bir şeye dönüştü. PKK'de bu yeni dünya koşullarında, ulusal pragmatik dünya görüşünün götürdüğü yere gitti. Revizyonist Sovyet hayranı olan Öcalan çizgisi -kendisi Gorbaçov'a güzellemeler yapmakla gayet meşhurdur-, "reel sosyalizm çöktü" tespitleriyle, sosyalizmin bir "totalitarizm" olduğu, "kapitalist modernitenin çocuğu" olduğu ve dolayısıyla kapitalizmle aynı şey olduğu bilindik anti-komünist tezleri kendine referans edindi. PKK, tek kutuplu kapitalist-emperyalist dünya sistemi koşullarında, emperyalistler arası ve yerel gericilikler arası çelişkilerden faydalanma biçiminde, Kürt ulusunun temel demokratik haklarını arama çizgisine çekildi. 1993'de TC'ye yönelik ateşkeste bulundu, barış görüşmelerini talep etti. Fakat istediği olmadı aksine Türk Devleti, tarihine ve yapısına içkin olan Kürtlerin bastırılması ve ezilmesi şovenist siyasetine devam etti. 1999'da uluslararası bir komplo ile Öcalan tutsak edildi. Türk devleti böylece bir dekapitasyon ile, PKK hareketinin destabilize olması ve Kürt halkının yeniden bastırılmasını gerçekleştirmek istedi.

Öcalan'ın yakalanması sonrasında PKK defalarca tek taraflı

ateşkes ilan etti lakin Türk Devleti elindeki avantaja yaslanarak -Öcalan'ın tutsaklığı- PKK gerillalarına yönelik, kimyasal silahlar dahil her türlü silahı kullanarak acımasız katliamlarına devam etti. 2003'de Irak'ın işgali ve ABD güçlerinin fiili olarak Kürdistan da yer alması durumu, Kürt hareketinin Batılı güçlere karşı "ılımlı" gözükmeye başladığını daha da güçlendirdi. Hatta bu döneme damgasını vuran -sonradan PKK tarafından yarım ağızlı özeleştirilmiştir- "demokratik sömürgecilik" teziyle, "Türkiye'nin sömürgeci olacağına, ABD sömürgeci olalım" "parlak" fikirleri savunuldu. PKK, ABD'nin Irak işgalinden sonraki bölgedeki artan varlığı ve Rus emperyalizmiyle -ve onun ittifak gücü olan Direniş Eksenini- ile olan çelişkilerine daha fazla oynamak istediye de Türk Devleti'nin bir NATO gücü olması, NATO'nun en büyük ikinci ordusu olması ve ABD'nin Türkiye ile olan köklü ilişkileri nedeniyle PKK bu dönemde "karlı ittifak unsuru" olarak görülmedi. Fakat hem Türkiye'deki rejim değişikliği ve Erdoğan'ın batı ile olan çelişkilerinin giderek kızışması hem de 2011 sonrasında, Arap Baharı sonrasında, Ortadoğu'da çihatçı İslamcı güçlerin ana aktörler arasında sahaya çıkması, PKK'nin Batı ile olan ilişkilerinin daha fazla güçlenmesine ve bir "partner" olarak öne çıkmasına zemin sundu.

Özetle, PKK'nin başını çektiği Kürt hareketi Sovyetlerin çözülmesinden sonra ortaya çıkan dünya koşullarında, ulusal pragmatik çizgisine uygun olarak, her çıkan yeni durum karşısında yeni taleplerle ortaya çıkmış ve karşı karşıya olduğu zorunluluklara ulusal pragmatik çizgisi temelinde cevap vermeye çalışmış ve bu temelde bir evrime tabi olmuştur. Burada anlaşılması gereken, PKK'nin sadece objektif koşullar nedeniyle böylesi bir sonuca sürüklendiği değildir. PKK'nin ulusal pragmatik -amaç araçları belirler bakışı açısı- düşünce tarzıyla, koşulların üst üste denk gelmesi (superposition) sonucunda bu çizgi evrimleşmiştir.

“Barış Süreci”ni ortaya çıkaran koşullar üzerine

2011’de Arap Baharı’nın etkilerinin oluşturduğu atmosferde İslam Devleti’nin ilanı, bölgede birçok parametrenin değişmesine neden oldu. Cihatçı İslamcılığın küresel olarak tırmanışı, Batılı güçlerle olan çelişkileri, Batı’ya “terörizme karşı savaş” konsepti için, yeni bölgesel güçler bulmaya ve ittifak yapmaya itti. Cihatçılara karşı mücadele, Rus emperyalizmin bölgedeki son kalesi olan Esat rejimin sökülüp atılması ve olası bir askeri müdahale için İran’ın yanlızlaştırılması gibi faktörler, Esat rejiminin zayıflamasıyla birlikte ortaya çıkan PYD/YPG güçlerinin ABD’nin hatırı sayılır bir ittifak ortağı olmasını sağladı. PYD, PKK’nin etkisi ve önderliğinde 2000’li yılların başında kurulan bir siyasi oluşumdur. Her ne kadar ayrı bir siyasi yapılanma olarak son zamanlarda öne çıksa da PKK’nin ideolojik ve siyasi etkisi ve önderliği altındadır -kendi rölatif otonomisine rağmen.

Suriye’de 10 yılı aşkın devam eden iç savaş, PYD’nin bir aktör olarak öne çıkmasına ve Batılı emperyalist ve gerici güçler tarafından tanınmasına neden oldu. Bu oldukça çelişkili bir durumdur. Bu emperyalist güçler, Erdoğan’la derinleşen çelişkiler yaşamakla birlikte Türkiye’den vazgeçmek, onu Rus emperyalizminin saflarına itmek istememekte diğer yandan ise bölgede kendi siyasi emellerini sürdürebilmek için PYD’yi olabildiğince desteklemektedir. Türk hakim sınıfları ise, PYD’nin gelişmesini engellemek ve bir çember içerisinde tutabilmek için, Türk devletinin himayesindeki cihatçı İslamcı çeteler ve TSK eliyle YPG’ye operasyonlar gerçekleştirmiştir. Batı Türkiye’yi tam olarak karşısına almamak için bu operasyonlara zımni destek verdi. Bu durum PYD/PKK saflarında daha fazla emperyalist güçlerin desteğine olan ihtiyaç anlayışını güçlendirdi.

Hamas'ın önderlik ettiği Aksa Tufanı, 7 Ekim'den sonra, Ortadoğu da yeniden parametreleri değiştirdi. İsrail, bu cihatçı güçlerin insanlık dışı savaş suçlarını bahane ederek - ki İsrail'in savaş suçlarının yanında solda sıfır kalır-, ABD'nin sınırsız yardımı ve Batılı emperyalistlerin desteğiyle Filistin halkına karşı bir soykırıma girişti. İsrail "kendini savunma hakkı" altında, Direniş Ekseni çizgisinde olan tüm güçlere saldırdı. Lübnan'dan İran'a bir çok yere askeri müdahale de bulundu ve ilhak etti. Rusya'nın da son üç yıldır Ukrayna savaşındaki askeri gücünün zayıflamasının etkisiyle ve Direniş Ekseninin İsrail'in ve Batının yeni saldırıları karşısında çok sürdürememesi durumu ve Suriye'deki bazı iç dinamikler -Rejime ve ordusuna olan desteğin azalması, savaşçı güçlerin savaşı sürdürmekte olan kararsızlıkları vb- HTŞ önderliğindeki islamcı koalisyon karşısında Rejimin 10 günde devrilmesine neden oldu. HTŞ geçtiğimiz son bir kaç hafta içerisinde terör listesinden çıkarılmaya emperyalist güçler ve yerel gericilikler tarafından resmi Suriye hükümeti olarak tanınmaya başladı.

HTŞ şimdiden kendi başarısını ilan etmiş olsa bile saha oldukça karışıktır. PYD/YPG bölgenin en güçlü silahlı grubu olma özelliğini korumakta ve oldukça geniş bir toplumsal tabanı bulunmaktadır. İsrail'in desteğini alan Dürzi azınlık otonomi ilan etmiştir. İsrail Suriye'yi vurmaya devam etmekte ve Suriye güneyindeki ilhak bölgelerini genişletmektedir. Bu çelişkiler HTŞ'nin koalisyon halindeki güçleri arasında da yeni çelişkilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Esat gittikten sonra Batılı güçler hemen HTŞ'yi tanımış ve bir devrin bittiğini söylemiş olsalar bile, Suriye adeta bir mayın tarlasıdır ve hiçbir taş yerli yerine oturmuş değildir. Ve açıkça söylemek gerekir ki tüm zorluklarına rağmen, en stabil bölge PYD'nin otonomisinin olduğu yerlerdir ve Batılı güçlere gerekli güveni verebilmektedir.

Rejimin hedefleri

Türk hakim sınıfları, Ortadoğu da ortaya çıkan bu yeni koşullarda – İsrail'in bölgesel terör estirerek bölgeyi kendi lehine destabilize etme girişimleri, Direniş Ekseninin parçalanması ve zayıflaması, İran'a yönelik bir savaş ihtimalinin günbegün güçlenmesi, Suriye'de bir türlü konsensüsün kurulamaması- Suriye'de Kürtlere verilebilecek statünün engellenmesi ya da en kötü ihtimalle sınırlanması ve ilerleyen süreçlerde bastırılma ihtimalinin el altında tutulması için "içeride ve dışarıda tek vücut Türkiye" planını devreye sokmuştur. Erdoğan geçtiğimiz Ekim ayında, bu yaklaşımı "iç cepheyi tahkim etmek" olarak nitelendirmişti. PKK ile Türk devleti arasında gerçekleşmekte olan "barış sürecinin" itici gücü de budur. Türk Devleti, diğer uluslararası ve bölgesel gericici güçler gibi Ortadoğu'da neyin nasıl olabileceğini tam olarak görememektedir. Türk hakim sınıfları bölgede daha büyük kapsamlı bir savaşın -örneğin İran'a yönelik-, tüm "güvenlik dengelerini" bozabileceğini bilmektedirler. Bu yüzden Kürtlerin Türkiye hudutları dışında "sınırlandırılması", hareket kapasitesinin zayıflatılması ve hatta Türkiye'den yana pasif de olsa tavır takınmasına yönelik planlar masada durmaktadır. Özetle Türk hakim sınıfları, PKK'nin ideolojik ve siyasi önderliğinde olan PYD'nin önünün kesilmesi, daraltılması ve koşullar mümkün olduğunda ortadan kaldırılması için bütün unsurları -Türkiye'de PKK ile barış görüşmeleri dahil- harekete geçirmek istemektedirler. Tabii ki dünya arenası ve bölgesel gelişmeler, Kürtlerin sürekli kendi çıkarlarını kovalama durumu bu "isteme" ne kadar ruhsat vereceği sürekli analiz edilmesi gerekmektedir.

Sürecin tali de olsa diğer bir belirleyici unsuru ise, AKP'nin toplum nezdinde meşruluğu kaybetmesi ve sürekli erimesi, en son yerel yönetim seçimlerinde yenilgiye uğraması ve bu

“erime, güç kaybetme” durumu karşısında, rejimi sürdürebilmek için, Erdoğan’ın önderliğine yaslanması zorunluluğudur. Rejim partileri halk nezdinde erimeye devam ederken Erdoğan’ın hala bir popüleritesi vardır ve dolayısıyla bir sonraki cumhurbaşkanlığı seçimlerini de kazanma ihtimali bulunmaktadır. Fakat Erdoğan mevcut anayasaya göre tekrar aday olamamaktadır. O yüzden Kürt hareketi ile “eşit yurttaşlık” üzerinden yürütecekleri yeni anayasa tartışması, Erdoğan’ın yeniden aday olabilmesini de gündeme getirebilir. DEM parti “seçimlerin halk iradesi olduğu ve halk tekrardan Erdoğan’ı seçerse buna yapabilecek bir şeylerinin olmadığı, Kürtler için belirleyici olanın anayasada Kürtlerin eşit yurttaş olarak tanınması” olduğunu şimdiden dillendirmişlerdir. “Yeni sürecin” esas bileşini yeni anayasa beklentisi olmamakla birlikte, rejimin geleceği açısından hiçte önemsiz olmayan bir faktördür.

Öcalan’ının “manifestosu” hangi zorunlulukların ürünü olarak ortaya çıkmıştır

Kürt hareketinin son 50 yıllık evrimini mümkün olan kısalıkta özetledikten sonra, PKK’nin “manifesto” ilan ettiği Öcalan’ın 3 sayfalık mektubunun bazı noktaları üzerinde duracağız. Başından belirtmek gerekir ki bu açıklama “tek bir adamın” - başka “tek bir adama”- yazdığı bir çağrı değil. Her ne kadar bu sürecin birinci derecede temsil edeni ve belirleyeni Öcalan olsa bile, bu çağrı Kürt hareketinin 1990’lardan beri izlediği, yeni dünya nizamı içerisinde yolunu aramasının ve varlığını yeni koşullara göre devam ettirmesine yönelik siyasi çizginin temsilidir. Ve görüldüğü üzere hareketin legalist reformist temsilcilerinden yurtdışı ayağına ve oradan da silahlı mücadele yürüten kanadına kadar tüm kesimleri, bu çağrının arkasındadır. Yine belirtmekte fayda var ki, bu “tek adamın” iradesine teslim olmak değil, Öcalan da temsil olan

çizginin Kürt hareketinin geniş kesiminde vuku bulması anlamına gelir. Şayet kendisine “sol” diyen çevrelerin söylediği üzere, bu basit bir “tek adama tabi olmak” ile ilgili olsaydı, böylesi bir sorunla baş etmek çok daha kolay olurdu. Fakat bu durum, yukarıda da izah ettiğimiz üzere, dünya arenasının sürekli hareket hali temelinde, Kürt hareketinin özellikle de son 30 yıldır evrimleşen çizgisinin -devrimci ulusalcılıktan, reformist ulusalcılığa, oradan da emperyalist ve gerici güçler arasındaki çelişkilerden faydalanma adı altında, gerici kampa daha fazla mecbur olan pragmatik çizgisinin- ürünüdür.

Öcalan’ın çağrısında ortaya çıkan temel faktör, PKK’nin silah bırakması ve kendisini fes etmesidir. Aslında bu bir “barış sürecinden” daha öte bir şeydir. Devletle PKK, 2011-2015 arasındaki barış görüşmelerinin bir sonucu olarak ateşkes ve gerilla güçlerinin Kuzey Kürdistan’dan çıkması noktalarında karar almıştı. Fakat bugün daha da fazlası söz konusudur. PKK’nin silah bırakması ve kendini fes etmesi talep edilmektedir. Peki hangi zorunluluklar Öcalan’ı böylesi bir çağrıyı yazmaya itmiştir.

Birincisi, PKK tam tamına 40 yıldır silahlı mücadele yürütmüştür ve binlerce Kürt bu savaşta yaşamını yitirmiş, on binlercesi işkenceye maruz kalmış, hapsedilmiş ve yüz binlercesi yaşadığı topraklardan sürülerek şehirlere sürgün/göç ettirilmiştir. PKK, 2010’lu yıllara kadar Kuzey Kürdistan’da askeri olarak sahayı tutabilecek pozisyondaydı, her ne kadar askeri üstler oluşturamıyor olsa bile. Fakat kendi reformist çizgisinin ürünü olarak, devlet içerisindeki bazı güçlerden umar umma ve sürekli barış isteme hali, kendi yürüttüğü savaşın geniş kitleler nezdinde meşruluğunu sorgulatmaya doğru çekmiştir. Buna ek olarak ise TSK’nın 40 yıllık savaş sonrasında tecrübe kazanması,

Kürdistan'da oluşturduğu yeni tipte karakollar, PKK'ye destek sunabilecek halk kitlelerinin bölgeden sürülmesi ya da kontrol altına alınması, arazi koşullarına uygun teknik saldırı/imha silahları üretmesi, PKK'nin Kuzey Kürdistan'daki silahlı mücadelesinin önemli oranda zayıflamasına ve sadece taciz eylemleri yapma durumuna kadar çekilmesine yol açmıştır. PKK içinde bulunduğu hem objektif hem de sübjektif durum açısından böylesi bir savaşı TSK'ya karşı uzun süre sürdüremeyecek durumdadır.

Diğer bir faktör ise Erdoğan'ın İslamcı Türkçü faşist rejimi, Kürt halkı üzerine bir kabus gibi çökmüştür. Kürtlerin yasal partilerine ardı ardına dava açılmakta siyasi yasaklar getirilmektedir. Yasalcı reformist Kürt partilerinin yöneticileri tutuklanarak hapse atılmışlardır. Vekillikler düşürülmüş, kazanılan belediyelere ardı ardına kayyım atanmıştır. Bu durum Kürtlerin devletin çizdiği yasal alan sınırları içinde bile siyaset yapmasını zorlaştırmıştır. Evet bugün Kürt hareketinin yasal partisi olan DEM milyonlarca oy almaktadır. Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da hatırı sayılır bir kitlesi mevcuttur. Yine de devlet öyle bir bastırmaktadır ki, bu sosyal tabanın ezici bir çoğunluğu Kürt hareketine desteğini sandığa giderek göstermek gibi bir sınıra doğru çekilmiştir. Tüm bu koşullarda -silahlı güçlerin zayıflatılıp bazı alanlara sıkıştırılması, yasal parti temsilcilerinin siyasi davalarla ezilmesi ve Kürt hareketinin sosyal tabanının günbegün izole olma durumu- PKK'nin "eski bildiği gibi" ilerleyemeyeceği anlayışını güçlendiren zemini yaratmada önemli bir bileşen olarak ortaya çıkmaktadır.

Açıkça söylemek gerekir ki esas mesele, silahların bırakılıp bırakılmaması değildir, buna önderlik eden çizginin ne olduğudur. Silah bırakmak, Kürt halkının temel demokratik taleplerinin -en azından bir kısmının- alınması, Türk

şovenizminin geriletilmesi ve gericiliğe karşı ezilen halklar arasındaki bağların güçlendirilmesine vesile olan bir dönüşüm için mi tartışma konusu olacak -ki bu mesele devrimin sorunudur-yoksa mevcut gericilik karşısında meşru Kürt isyanının söndürülmesi ve belki de birkaç temel hakkın alınması için mi olacaktır.

Son bir ek olarak PYD'nin uluslararası meşruluğuna rağmen, PKK ile olan ideolojik ve siyasi kökleri ve PKK'nin uluslararası güçler tarafından "terörist" olarak görülmesine neden olmaktadır. PKK hiçbir devlet tarafından tanınmayan silahlı bir örgüttür. Ve böylesi bir örgütle hiç kimse hiçbir resimde poz vermek istememektedir. Şimdi PKK'nin silah bırakması ve kendini feshetmesi, Rojava'daki PYD üzerinde Türkiye'nin oynamaya çalıştığı "PKK kartının" ortadan kalkmasına vesile olacaktır. Batılı emperyalist güçler, PYD ile daha açık bir "partnerlik" ilişkisine girerek, Rojava'da ortaya çıkacak bir statünün güçlenmesine neden olabilir. Unutulmamalıdır ki 2015'de PKK ve devlet arasında gerçekleşen barış görüşmesinin son bulmasının en büyük faktörü her iki taraf için de Rojava'nın "kırmızı çizgi" olmasıydı. Şimdi PKK'nin feshi ile birlikte bu kırmızı çizgi "esneyebilecek" bir pozisyona gelebilir. Türk hakim sınıfları, PKK'nin olmadığı koşullarda PYD'nin işbirlikçi Barzani ve Talabani Kürt aşiretleriyle daha da "iyileşen" ilişkileri sonrasında, Rojava'daki Kürt sütatüsünü tanımasa bile, geçici olarak göz yumabilir.

Bir idealizm türü olarak "Barış ve Demokratik Toplum"

Devlet Bahçeli 22 Ekim açıklamasında "PKK kayıtsız, şartsız silah bıraksın" dedi lakin Öcalan bu çağrıya "Barış ve Demokratik Toplum" başlığı koyarak topu yumuşattı. Ve bir son söz olarak ise bu sürecin demokratik ve hukuki adımlarının

atılmasını şart koştı. PKK çağrıdan sonra hemen ateşkes ilan etse de, Öcalan'ın sürece önderlik edebilmesi için koşullarının iyileştirilmesini talep etti. Ayrıca PKK kendi metinlerinde bu sürecin ilerleyebilmesi için "başarı için demokratik siyaset ve hukuki zeminin de uygun olması gerektiğinin altını çizmek istiyoruz" dipnotunu da ilaştirdi.

PKK uzun zamandır "bağımsız Kürdistan" tezini yüksek sesle söylemeyi bırakmıştır. Bu talep PKK'nin bu tezdten vazgeçtiğinden ötürü değil, bu talebin mevcut koşullar altında mümkün olmayacağına inandığı için dillendirilmemektedir. Öte yandan ise Öcalan'ın mektubunda federasyona, özerkliğe ve kültüralizme yönelik de eleştiriler mevcuttur. Moda tabiriyle Öcalan bu talepleri "zamanın ruhuna aykırı" olarak görmektedir. "Demokratik Modernite" tezinde ifade ettiğii, "yerel, otonom, ekolojist ve kültüralist" tezlerden de geriye adım atmış durumdadır.

Öcalan'ın geri adım atması, bu taleplerden "ömür billah" vazgeçtiğii anlamına gelmemektedir. Ulusal hareketler, çelişkinin doğası gereğii her daim bağımsızlık talebiyle yaşamaya devam ederler. Her ne kadar bu talep için gerekli koşullar olmasa, dillendirilmese bile. Son bir kaç senedir "muhalif" burjuva hakim sınıfları tarafından da dile getirilen "eşit yurttaşlık hukuku" Kürt hareketinin içinden geçtiğii bu zor koşullarda "can simidi" olarak görölmekteydi. "Ayrılıkçı, bölücü" olarak görölmek yerine, "Türkiye Cumhuriyetinin eşit vatandaşı olmak, yasal partilerinin üzerindeki baskının kalkması ve demokratik seçimler aracılığıyla seçilmişlerin tanınması, Kürtlerin iradesine saygı duyulması" türünden cümleler çokça gündeme gelmişti. CHP'nin de son zamanlarda benzer şeyler söylemesi ve 2023 yerel yönetim seçimlerinde Kürt hareketiyle "kent uzlaşısı" "kent konseyleri" oluşturması, Kürt hareketinin yeni bir hamle yapmasına olanak

tanıdı. Öcalan, Kürt hareketinin son bir kaç yıldır yönelimi dahilinde olan şeyi, yani “eşit yurttaşlık” talebini, bir tür “demokratik toplum” projesi olarak tekrardan sunuyor.

Peki gerçekten de “eşit yurttaşlık” olabilir mi? Ağır Türk şovenizmi, Kürtlerin katledilmesi, inkarı ve imhası ve diğer azınlıklaştırılmış Ermeni ve Rum uluslarının bastırılması üzerine bina edilmiş Türkiye Cumhuriyeti ezilen Kürt ulusuna “eşit” davranabilir mi? Bu kesinlikle mümkün değildir. Şayet Kürtlerin sistematik olarak bastırılması, katliamlardan geçirilmesi, dillerinin, kültürlerinin inkar edilmesi, şiddetle sınırlandırılması olmasaydı bugün bildiğimiz Türkiye Cumhuriyeti olmazdı. Bu temel ve yalın bir hakikattir.

“Yüzyılın” Çağrısının Sancıları ve Kürt Sorunu

Öcalan’ın çağrısının ardından AKP sözcüsü Ömer Çelik silah bırakmanın tüm güçleri kapsadığını ve PYD ve Rojava’yı da kapsadığını ifade etti. Ardından hem PYD temsilcileri hem de PKK temsilcileri Rojava “sürecin kapsamının dışında” diyerek cevap verdiler. DEM eşbaşkanı Tülay Hatimoğulları da Çelik’in sürece zarar verecek, zor duruma sokacak açıklamalar yaptığını açıkladı. Fakat Erdoğan son konuşmasında açıkça ifade etti. Şayet Kürt güçleri Kürdistan’ın her bir halkasında silah bırakmazlarsa, “Verilen sözler tutulmazsa taş üstünde taş bırakmayız... son terörist kalmayana kadar operasyonlarımızı sürdürürüz” diye çıtayı yükseltti. Daha Öcalan’ın açıklamasının üzerinde 24 saat geçmeden, aslında taraflar arasındaki tartışmaların devam ettiğini, masada ellerini yükseltmek için oyun kurduklarını gösteriyor. Ve açıkçası, bu tüm “barış görüşmelerinin” doğasında bulunmaktadır: Bir yandan “ateşkesi” sağlamak için masaya oturmak diğer taraftan ise karşılıklı olarak birbirini sıkıştırmaya devam etmek ve

masadan “en karlı” şekilde kalkmak.

Türk hakim sınıfları ile PKK arasında bu masa yeni kurulmadığı gibi şartlar eskisi gibi de değildir. Bir yandan Erdoğan Rojava’da Batılı güçler garantörlüğünde Kürtlere verilebilecek olan statüden oldukça rahatsızlık duymaktadır. Zira Kürtler burada bir statü alırlarsa, Kuzey Kürdistan’daki Kürt kitlelerini moralize edebilir, harekete geçirebilir ve destabilize olmuş Ortadoğu koşullarında Türkiye’ye yönelik bir “güvenlik tehdidi” oluşturabilir. O yüzden Erdoğan, Rojava da Kürtlere verilecek olan statünün niteliğinde bir belirleyen olmak istiyor ve bunun için “eşit yurttaşlık” kartını oynuyor. Böylece Türkiye’de veren Rojava’da alan olmak istiyor. PKK ise, Türk hakim sınıflarının Rojava’ya yönelik “son terörist kalmayana dek savaş” tehditlerine -ki Türk hakim sınıflarının gerekli imkanı olsa bunu yaparlar- rağmen Türkiye’de yaşadıkları zorluklarla nispeten de olsa baş edebilmek için geri adım atmaya hazır gözüküyor. İlk startı 1993 Martta verilen “barış görüşmeleri”, zaman ve bağlam farklılığına rağmen, iki tarafın da birbirinden maksimum almaya yönelik hamleleriyle ilerliyor.

“Barış” görüşmelerinden, “yeni süreçten” bahsederken sorunun esasına tekrar dönmeye ve kapsamını anlamakta fayda var. Sorun, Türk hakim sınıflarının söylediği üzere bir terör sorunu değildir. Sorun Öcalan’ın ifade ettiği üzere “eşit yurttaşlık”, “demokratikleşme” değildir. Ve yine Öcalan’ın “manifestosunda” ifade ettiği gibi niteliği değişmemiştir. Sorun Kürt sorunudur; bir ulus olarak Kürtlerin Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşundan bu yana şiddetle bastırılması, temel demokratik haklarının gasp edilmesidir. Ve yine açıkça belirtmek gerekir ki ezilen ulusun en temel demokratik hakkı kendi kaderini tayin etme hakkıdır. Ve şimdi yeniden kurulan “barış” masası “milliyetçi savrulma” eleştirisi altında, ezen

ulus şovenizmine karşı, ezilen ulusun temel demokratik hakkını askıya almaktadır. Burada eleştirdiğimiz nokta “Kürtler neden ayrı devlet talep” etmiyor değil, ezen ulus şovenizmi karşısında geri adım atılması, ve Kürt ulusunun tekrardan gadre uğratılması, sistemin sınırları içerisine daha fazla çekilerek, hakim ulus şovenizminin -dolayısıyla hakim sınıfların- güçlenmesidir.

Egemenlerin Bayram Kutlaması

Öcalan'ın çağrısı sonrasında bizzat AKP'ye yakın medyada bir bayram havası estirildi. Burjuva muhalif medyada daha önce Kürt hareketine yönelik herhangi bir haberin verilmesini “terörle iltisaklı” medya ilan eden rejim, kendi haber kanallarına önden bilgi uçurdu ve PKK'nin silah bırakacağını, kendini fes edeceğini bildirdi. A Haberden CNN Türk'e kadar tüm iktidar medyası, Erdoğan'a 2022 seçimlerinde zafer kazanmasına katkıda bulunan “Terörsüz Türkiye” sloganını yeniden öne sürdü. Öcalan'ın iddia ettiği “barış ve demokratikleşme”nin aksine tüm iktidar medyasında, “terör bitti”, “teslim oldular”, “terörü bitiren lider Erdoğan” manşetleri ortaya çıktı. Ve böylece kurulan masanın taraflarından olan rejim, sorunun Kürt sorunu olmadığını terör sorunu olduğu gerici düşüncesini bir kez daha topluma enjekte etmiş oldu.

“Muhalif” burjuva medyada “işin arkasında Erdoğan'ın başkanlık hikayesi var” teorileri eşliğinde, PKK'nin silah bırakması ve kendini fes etmesine yönelik karar sevgiyle karşılandı. CHP'nin başını çektiği bu güçler her ne kadar Erdoğan'ın temsil ettiği rejimle keskin çelişkileri olsa bile, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkının bastırılması ve “misaki millinin” korunması için aynı çizgidedirler. Tekrar etmek gerekir ki Kürtlerin bastırılması, inkar ve imhası bu

cumhuriyetin genetiğinde vardır ve her iki hakim sınıf kliği bu “geleneğin” temsilcileridirler.

Devlet Bahçeli, Öcalan ve PKK'nin açıklamaları sonrasında memnuniyetini dile getirmekle yetinirken, Erdoğan'ın elinin kında olması ve sürekli tehditlerle had bildiriyor oluşu, Türk şovenizminin etkin olduğu kitlelerde güçlü bir memnuniyet uyandırmaktadır. Rejim elindeki bu yeni kozu kullanarak, “Cumhuriyetin ikinci yüzyılına terörsüz devam edilecek” sözünü tekrarlamaktadır. Erdoğan, son 10 yılda uyguladıkları katliam, baskı ve terörü örnek göstererek sonuç aldıklarını söyleyerek aslında aynı biçimde sonuç alabileceklerini avaz avaz haykırmaktadır.

“Beklentiler” ve Karşı Karşıya Olduğumuz Zorluklar

DEM heyetinin İmralı'ya ardı ardına ziyareti, Güney Kürdistan'a götürdükleri mektuplar ezilen Kürt kitlelerinde uzun zaman sonra bir beklentiye neden oldu. Tıpkı 2011-2015 sürecinde olduğu gibi nispeten liberal bir ortamın olacağı ve Kürtlerin taleplerinin merkezde olacağı bir görüşme sonucu bekliyorlardı fakat umdukları gibi olmadı. Rejim “devlet aklını” göstermeye devam etmekte ve “terör sorunu” mottosundan vazgeçmemektedir. Siyasi parametrelerin Kürt sorunu, Kürtlerin temel demokratik hakları değil de “terörizm” olarak belirlemeye devam etmektedir ve bu durum, Kürt kitlelerinde bir demoralizasyona neden olmaktadır. Van ve Diyarbakır da Öcalanın çağrısını dinlemek için gelen binlerce insandaki hava, büyük bir hayal kırıklığı şeklindedir.

Kürtler bu ülkenin mücadele tarihinin önemli bir parçasıdır.

Özellikle ceberut devlete karşı bazı dönemlerde kesintiye uğrasa da, direniş halinde olmaları, bu ülkede iyiden ve güzelden yana mücadele eden herkese moral vermektedir. Kürtler deki bu direniş kültürünün kırılması, sistem içerisinde eritilmesi durumu sadece Kürt ezilenleri cephesinde değil, tüm toplumsal mücadeleler için bir kırılma yaratacaktır. Bununla birlikte, böylesi bir sürece öfke duyan, rejimin belirlediği parametreleri kabul etmeyecek olan insanlar da çıkacak, Türk devletinin Kürtleri bastırmadaki “yeni dönemine” itirazlar da yükselecektir. Yine de, bu negatiflik içerisinde pozitif unsurların çıkması, kısa vadede bu olumsuz sürecin durdurulmasını ve tersine çevrilmesini sağlayamayabilir.

Bir kez daha belirtmek gerekir ki, karşı karşıya olduğumuz süreç öz itibarıyla yeni olmamakla birlikte niteliksel olarak daha üst bir seviye olan tasfiyeciliktir. Kürt hareketi tarafından orkestra edilen bu tasfiyecilik, 1990’larda sağa savrulmayla başlamış, 1999’da Öcalan’ın yakalanmasıyla ivmelenmiş 2011-2015 yıllarında toplumsal zemin bulmuş ve 2015’den beri Rejimin saldırıları karşısında Kürt hareketinin gerilemesi, yeni Ortadoğu koşullarında bir dizi yeni zorluklarla karşı karşıya olmasından ötürü bir pik noktasına ulaşmıştır. Ve bir kez daha belirtmek gerekir ki bu tasfiyeci dalganın tüm ilerici, devrimci güçler üzerinde etkisi olacaktır.

Özetleyecek olursak;

- Uluslararası alanda son bir kaç on yıldır gerçekleşen gelişmeler, Ortadoğu’da da bazı radikal değişimlere yol açmıştır. Emperyalistler arasındaki ölümcül rekabet ve onun yerli işbirlikçileriyle olan irrasyonel ilişkileri -her bir grubun kendi çıkarlarını korumak için her şeyi

yakma hududuna kadar çelişkileri kızıştırma hali-, Ortadoğu da bir çok ülkenin parçalanmasına, mezhep savaşlarının derinleşmesine, çok parçalı iktidarların doğmasına neden olmuştur. Bu atmosferde Suriye’de patlak veren iç savaş, PKK’nin önderlik ettiği Kürtler bir “otonomi” ilanı sağlayabilmiş ve başta ABD ile Batılı emperyalist güçlerle olan partnerlik ilişkisi sonucunda, bölgede “güven veren” bir partner olarak ortaya çıkmıştır.

- Türk hakim sınıfları, bu yeni Ortadoğu koşullarında, Kürtlerin statü almaması için her türlü yola başvurmuştur. İlk önce Türkiye’de Kürtlerle olan “barış sürecini” sonlandırmış, ardından Kürdistan’ın bir çok bölgesine askeri operasyonlar gerçekleştirmiş, yetiştirdiği ve içerdiği cihatçı güçlerle Rojava’da girdiği bölgeleri ilhak etmiştir. “Sınır” dışında Kürtlere yönelik topyekün bir savaş ilan etmişken, “sınır” içinde de devletin tüm baskı aygıtlarını harekete geçirmiş, tüm demokratik haklarını askıya almış, olası her bir “direnişi” acımasızca bastırmış, legal alanda faaliyet yürüten binlerce insan düzmece fezlekelerle tutuklanmış, vekillerin vekillileri düşürülmüş, belediyelere sömürge valilerini aratmayan kayyumlar atanmış ve Kürtlerin en temel demokratik hakları bile, egemenler tarafından canice bastırılmıştır.
- Cihatçı güçlere karşı savaşta ortaya çıkan “Rojava Devrimi”, Kürtlerin uluslararası alanda tanınmasına ve bir meşruluk kazanmasına olanak tanımıştır. Beri yandan ise bu yeni durum, birçok bölgesel gericiliğin askeri hamleleriyle, bastırılma tehdidiyle yüz yüze kalmıştır. Kürtler, emperyalistlerin kendi çıkarlarına göre verdiği desteğin her an sonlanabileceği riski ve gerilimiyle Türkiye, İran, Suriye ve bölgedeki irili ufaklı cihatçı güçler tarafından sürekliliği sağlanmış askeri ve diplomatik baskı, operasyonlar ve çatışmalı gerilimler karşısında, Rojava’daki otonominin çok uzun vadeli

sürdürülemediği kaygısını uzun zamandır gündeme getiriyorlardı. Esat rejimin düşmesi ve HTŞ'nin hızlıca Batı tarafından tanınması koşullarında Kürt hareketi, yine yukarıda izah ettiğimiz uluslararası ve bölgesel çelişkiler temelinde, Kürtlerin "yeni Suriye"de bir statüye sahip olmaması için hareket etmesine neden oldu.

▪ Türk hakim sınıfları, 7 Ekim Aksa Tufanı sonrasında ortaya çıkan yeni Ortadoğu koşullarında, kendi devletleri için ortaya çıkabilecek tehlikeleri tanımladı. Türkiye'nin bölgedeki etkin varlığına rağmen hem uluslararası çelişkiler hem de bölgesel karmaşa Kürtlere bir statünün verilmesine olanak tanımaktadır. Tam da bu noktada Türk hakim sınıfları, bu statüyü engellemek en kötü ihtimalle sınırını tanımlamak için hem Rojava üzerindeki baskısını artırmaya devam etmiş hem de Türkiye tarafından baskı aygıtlarını harekete geçirmişti. Fakat şeylerin çoğu zaman bir belirsizlik içerisinde hareket etmesinden dolayı, Erdoğan'ın başını çektiği teokratik faşist rejim, tekrardan Öcalan'la bir görüşme başlatmıştır. Rejimin bunu yapmadaki amacı, Rojava'daki durumu mümkün merteye kontrol altına almak ve gelecekte bastırabilmenin zeminini yakalamakken aynı zamanda Türkiye'de yaşayan Kürtleri bu süreçte bastırmak, pasifize etmek ve Rojava'daki Kürtler gibi statü talebiyle öne çıkabilmelerinin yolunu önceden kesmektir. Rejimin tali olarak beklentisi ise, Kürtlerle yeniden bir "süreç" başladığında, yeni anayasa tartışmalarına çekmek ve Erdoğan'ın yeniden seçilebilmesi için gerekli hukuki ve toplumsal zemini hazırlamaktır.

▪ Öcalan, Kürtlerin bölgede karşı karşıya kaldığı zorlukları görüp, bu zorlukların bir kısmını ekarte edebilmek için -Rojava daki kazanımların nispeten korunabilmesi için- hakim sınıflarla yaptığı müzakereler sonrasında, PKK'nin silah bırakması ve feshedilmesine karar vermiştir. Öcalan böylece hem Rojava'da Kürtlere nispi de olsa bir statü kazandırmak istemekte hem de

Türkiye’de yeni bir çıkış yapabilmek için böylesi bir sürece girdiği görülmektedir. Bu “süreç” hala süreç halindedir ve iki tarafta “kendi elini” güçlendirmek için elinden geleni yapmaktadır ve Kürtler bu “güç dengesinde” dezavantajlı oldukları için, belirleyeni pozisyonunda değildir. Kimi “sol” çevrelerin dediği üzere bu bir “ihamet” ya da “satma” meselesi değil, zorunluluk karşısında aldıkları yoldur.

- Zorunluluğu doğru tanımlama, onun doğru çözümünde de başat rol oynar. Kürt hareketi dünyaya “Kürt zorunluluklarından” bakmakta ve bu temelde son derece de pragmatik ve iddia ettiğinin aksine dar milliyetçi bir çizgi izlemektedir. Ve böylece “kendi çıkarları” için, hakim sınıflarla kurulan masada teokratik faşist rejimin belirlediği parametreler temelinde hareket etmektedir - her ne kadar bu parametrelerin çıkardığı sonuçlara bazı itirazları olsa bile.
- İslamcı Türkçü faşist rejim, bu süreci “terörsüz Türkiye” olarak tanımlamakta ve “terörü bitiren lider Erdoğan” eşliğinde Türk şovenizmini tırmandırmakta “Cumhuriyetin İkinci Yüzyılı” için Erdoğan önderliğinde koordinatları çizmeye çalışmaktadırlar. Beri yandan ise Kürt hareketi hakim sınıfların niteliği, devletin niteliği temel hususlarında esasta Kürt saflarında genel olarak ise tüm ilerici kitlelerde büyük bir kafa karışıklığına neden olmakta, ilerici ve devrimci kitleleri ceberut devlete ve onun iktidar organlarına karşı zihni olarak silahsızlandırmaktadır.
- Bu “yeni” sürecin belirleyeni ideolojik ve siyasi olarak (likidasyon) tasfiyeciliktir. Tasfiyecilikten kastımız kimi sözde “sol” örgütlerin dediği gibi -aslında Türk şovenizminin ağır etkisinde olanlar- bir ihamet, satma meselesi değildir. Mesele; insanlığın, gezegenin ve üzerinde yaşayan canlıların/hayvanların dehşet üzerine dehşet üreten bu kapitalist-emperyalizminden geri dönmemesine köklerinden söküp atmak için bir kurtuluş yoluna ya da en azından bu kurtuluş yoluna pozitif katkı

sunma biçiminde olmadığı gibi, aksine bu sürece negatif eklenen, başta mazlum Kürt ulusu olmak üzere, ezilenler üzerinde ağır bir demoralizasyona, umutsuzluğa ve yönelimsizliğe neden olmasındır.

- Bu süreçte izlenilmesi gereken esas yönelim Türk hakim sınıflarının şovenist dalgasına, Kürtleri kriminalize ederek “terörü bitirdik” gerici siyasetine karşı olmalıdır. Kürt hareketinin izlediği ağır negatif çizgi eleştirilmeli, gerçek bir kurtuluşa verdikleri zararlar gösterilmeli, ilerici kitleler içerisinde yeni bir umut yeşertmek için mücadele edilmelidir. Bu mücadele son derecede hassas olmalı, Kürt halkını “suçluluk” duygusuna itmemeli, süreç içerisinde ortaya çıkabilecek olası demokratik kazanımlara sırt dönmemeli ve tüm bunların “barış sürecinin” ana yönünün neden özgürleştirici olmadığı, aksine zarar verdiği hakikati temelinde sürdürülmelidir.

Tek Umudumuz Sadece Gerçek Bir Devrimdir!

Şayet insanlar, ağır Türk şovenizminden, onun yarattığı zehirli düşünce yapısından ve siyasi sonuçlardan kurtulmak ve bir daha hiçbir mazlum ulusun, egemen ulusun ezilen kitlelerinin, özetle tüm ezilenlerin böylesi bir karabasana maruz kalmalarını istemiyorlarsa bu sistemi köklerinden söküp atmaları gerekmektedir. Devrim oldukça zor ve büyük bedellerin ödenmesi gereken son derecede radikal ve köklü bir altüst oluşturmaktır. Fakat, her türden gerici düşünceyi ve onun siyasi baskı ağlarını yaratan bu sistem sökülüp atılmadığı takdirde, insanlar kuşaktan kuşağa bu acıları ve daha ağırlarını yaşamaya devam edecektir. Şimdi bu olumsuz tablo karşısında, umutsuzluğa düşmek, “içine kapanmak” ya da “oluruna bırakmak” yerine, bu yeni durumu daha iyi anlamak, başkalarının da anlaması için mücadele etmek, gericiliğe karşı mücadele içerisinde yarınları inşa etmek için gerçek bir devrimi zaruri

olduğunu daha derinden anlamakla mükellefiz. Avakian'ın da defaatle dediği üzere; devrim mümkündür, zorunludur ve arzulanabilirdir. Şimdi bu devrimi gerçek kılmak üzere, daha fazla ve daha kararlı bir şekilde özgür bir dünya için devrimin bilimi olan yeni komünizmi öğrenmeli, onun mimarı ve önderi Bob Avakian'ı yakından takip etmeli ve başka insanların da bunu yapabilmesi için seferber olmalıyız.

7 Mart 2025

Suriye'de Alevi Halkına Yönelik Saldırlara İlişkin

Suriye'de Alevi halkın yoğun yaşadığı bölgelerde dün başlayan saldırılar münferit olmanın ötesinde cihatçılar tarafından tertip edilmiş örgütlü saldırılardır. Bu saldırılar niteliği itibariyle soykırımcı bir mantık taşımaktadırlar. Gericici Esad rejiminin devrilmesi ve cihatçı HTŞ'nin iktidara gelmesiyle beraber HTŞ'nin kontrol altına aldığı veya almaya çalıştığı bölgelerde başta Aleviler olmak üzere azınlık halklar ağır bir baskı politikasına maruz bırakılmışlardır. Cihatçıların saldırıları ve yargısız infazları eski rejimin devrilmesiyle başlamış olsa bile dün başlayan katliamlar niteliksel olarak yeni bir aşamaya işaret etmektedir.

Takım elbiseli cihatçı Colani yönetiminin katliamları meşrulaştırmak için arkasına sığındığı yalan ise Esad artıklarını bastırdıkları olmuştur. Colani cephesinin bu yalanına Türkiye'deki faşist rejimde Suriye'nin "güvenliği" diyerek ortak olmuştur. Nitekim azınlık halkların ve Sünni inancı dışındaki diğer inançların bastırılması Türkiye

Cumhuriyetinin kurucu kodlarından birisidir.

Colani cephesi bir yandan takım elbiseleriyle Batıya ve Körfeze ılımlı İslam pozları keserken bir yandan da bütün bir örgütünü seferber ettikleri cihatçı ideolojinin keskin çelişkisini yaşamaktadır. Nitekim Suriye özellikle Deaş döneminin başlamasıyla birlikte dünyanın dört bir yanındaki kökten dinci cihatçıların bir anlamda siyasi merkezine dönüşmüştür. Orta Asya'dan Kafkaslara ve Avrupa'ya geniş bir coğrafyadan gelen bu taban ve örgütlendikleri ideoloji Colani ve yönetiminin sözde ılımlılığın gerçek yüzüdür.

Öncelikli olarak Alevi halkın katliamına ses çıkarmak, bunu kabul etmemek ve ezilen halkların meşru savunma haklarını desteklemek ve maruz kaldıkları baskıya karşı mücadele etmek çok önemlidir. Bu mücadele aynı zamanda Ortadoğu üzerine bir karabasan misali çöken kökten dinci İslamcı ideolojiye karşı da keskin bir siyasi mücadeleyi gerekli kılar. Bu ideolojinin başta Suriye olmak üzere bölge ülkelerinde serpilip gelişmesinde vekil güçleri ve bizatihi desteğiyle yardımcı olmuş olan Erdoğan'ın İslamcı-Türkçü faşist rejiminin de bütünlüklü teşhiri bu mücadelenin önemli bir ayağıdır.

Alevilere yönelik soykırımcı politikaların ve saldırıların karşısında duralım!

İslami köktendinciliğe karşı mücadeleyi büyütelim!

8 Mart'a Giderken

Dünyada yükselen faşizm dalgası içinde iç cephesini tahkim eden rejim, "aile içindeki birlik ve beraberliğin korunması"

çağrısıyla kadınları ve çocukları erkeğin koruması ve kollaması altında mülkiyet ilişkisi içinde baskı altına alan aile yapısını daha da güçlendirmek için bu yılı "Aile Yılı" ilan etti. Yükselen kadın ve LGBTİ+ mücadelesini tehdit görüp her fırsatta bastırmaya çalışan erkek devlet, "mevcut riskler karşısında ailenin topyekûn desteklenmesi" için evliliğin ve doğurganlığın artması yönünde teşviklerde bulunuyor. Kadını ailenin dört duvarı içinde sınırlamak isteyen sosyal politikalar, kadın mücadelesinin kazanımlara saldırarak kadın bedeni üzerindeki denetimi artırıyor.

Savaş çığırtnkanlığı ve yükselen militarizm her anlamda erilliği yüceltiyor, erkek egemenliğini perçinliyor. Vatani dişil olarak gören patriyarkal mantık, askerliği "vatan savunması" için bir "namus" görevi olarak zorunlu kılıyor. İdeolojik olarak kadın bedenine hâkim olma mantığı içeren savaş, fiilen de en çok kadınlara, LGBTİ+'lara ve "tam erkek" olarak görmediği savaş karşıtı vicdani retçilere saldırıyor. Devlet, kadınlara erkek çocuk doğurma ve yetiştirme görevi veriyor, "asker annesi", "şehit annesi" ya da eşi rolü biçiyor.

"Asker millet" anlayışıyla bebekten savaş makinesi yaratan faşist devletin ordusuna asker olacak çocuklar doğurup yetiştirmeyi reddediyoruz!

Kapitalizmin çoklu krizlerden geçtiği bu dönemde, toplumun sosyal yeniden üretimi için kadınların omuzlarına daha fazla yük bindiriliyor. Derinleşen ekonomik koşullarda artan yoksulluk içinde kadınların, "yoktan var ederek" diğer aile üyelerini besleyip büyütmesi bekleniyor. Kadınlar, kendileri daha da yoksullaşarak; yeme, içme ve sağlık harcaması gibi temel ihtiyaçlarından kısararak sistemin yeni işçileri olarak çocuklar yetiştiriyor, ertesi gün işe gidebilmesi için ise eşlerinin duygusal ve cinsel ihtiyaçlarına karşılık vermesi bekleniyor. Kadınlardan, deprem koşullarında bile kendi acısını unutup ailesinin ihtiyaçları için artık olmayan ev koşullarını yaratması ve bakım sağlaması bekleniyor. Eş, çocuk

ve evdeki yaşlıların her türlü bakımına koşan, “fedakâr eş”, “kutsal anne” olarak yalnızca aile sınırları içinde görev biçilen kadının ücretsiz ve görünmeyen emeğiyle toplumun sosyal yeniden üretimi ve kapitalist-emperyalist sistemin çarklarınının daha iyi dönmesi sağlanıyor. Ücretli emek gücü olarak çalıştığı zaman da “kadın işi” olarak görülen bakım işlerinde de toplumun yeniden üretimi için emek vermeye devam eden kadınlar, eşit işe eşit ücret alamayarak piyasa koşullarında da sömürülmeye devam ediyor.

Ucuz iş gücü olarak yeni nesiller yetiştirmeyi, emeğimizin her alanda sömürülmesini ve krizin faturasını görünmeyen bakım emeğimizle daha da üstlenmeyi kabul etmiyoruz!

Kadına yönelik fiziksel, psikolojik, cinsel her türlü şiddete karşı mücadele eden ve her gün kadın cinayetleriyle bir kişi daha eksilmeyi kabul etmeyen, özgürlük mücadelesini yükselten kadınlara “sürtük” diyerek saldıran devlet aklı, ataerkil mantığın meclisteki yansımasını Kadına Yönelik Şiddeti Önleme Komisyonu’nda bile göstermektedir. Bu komisyonda, kadına şiddeti meşrulaştırmaya çalışan söylemlerle kendini belli eden erkek egemen zihniyet, gündüz kuşağı programlarıyla da paralel bir propaganda yürütmektedir. Bu programlar, evde çalışmadığı varsayılan kadınların izlemesi için hazırlanmakta ve aile kurumunun baskıcı yapısını yeniden üretmek için bir araç olarak kullanılmaktadır.

Erkek şiddetini üreten hiçbir ilişki biçimi içinde tahakkümü kabul etmiyoruz, susmuyoruz, biat etmiyoruz!

LGBTİ+’ları hedef alan yeni kanun teklifiyle, queerlerin varlığını kabul etmeyen rejim, LGBTİ+ olmayı kriminalize etmenin yasal dayanağını oluşturarak, queerlerin daha fazla şiddete açık hale gelmesinin ve izolasyona zorlanmasının yolunu açıyor. LGBTİ+’ların cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleriyle bir hayat sürdürebilmeleri suç kapsamına alınıyor. Cinsiyet uyum operasyonları için yaş sınırının artırılması, Sağlık Bakanlığı onaylı sağlık raporunun zorunlu

tutulması, izinsiz yapılan operasyonların 3 ila 7 yıl hapis ve adli para cezası ile cezalandırılması, yurt dışında operasyon geçiren trans bireylerin Türkiye’de cinsiyetlerinin tanınmaması gibi yasa maddeleri, trans cinayetlerinin bu kadar yüksek olduğu bir ülkede baskıyı yasal olarak da meşru kılacak bir saldırdır. “Biyolojik cinsiyet” dışında LGBTİ+ ifade biçimlerinin “hayasızlık” olarak tanımlanması ve cezalandırılması, queerlerin toplumsal varlığına yönelik açık bir saldırdır.

Toplumsal cinsiyet normlarının baskıcı bütün yapılarına karşı yükselen ve her geçen gün faşist rejim tarafından daha çok baskı altına alınan kadın ve LGBTİ+ mücadelesi devrimci mücadelenin temel bir parçasıdır.

Ekonomik, sosyal, politik, ideolojik ve kültürel yaşamda ataerkil baskının her türlüünü reddediyoruz!

Binlerce yıl önce toplumun sömürücü sınıflara bölünmesiyle ortaya çıkan ve bugün de kapitalist-emperyalist sistemin merkezinde yer alan toplumsal cinsiyet normlarına karşı yükselen kadın ve LGBTİ+ mücadelesi, devrimci mücadelenin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu mücadele, kapitalist sistemi yıkmayı ve tüm sömürü ve baskı biçimlerini ortadan kaldırmayı hedefleyen, toplumu ve dünyayı kökten dönüştürme mücadelesidir. **Bu sistemin reforme edilmesi mümkün değildir. Sadece devrim; bir dünya savaşını engelleyebilir, küresel sömürü ve baskıyı ortadan kaldırabilir ve patriyarkayı, kadın ve LGBTQ+ düşmanlığını sona erdirebilir.**

Birini hariç tutarak bütün zincirleri kıramazsınız. Hem erkeklerin kadınlar üzerindeki baskısını devam ettirmek isteyip, hem de sömürüden ve baskıdan kurtulmak istediğinizi söyleyemezsiniz.

Hem insanlığın yarısını köleleştirip, hem de insanlığı özgürleştirmekten bahsedemezsiniz. Kadınlara yönelik baskı, toplumun efendiler ve köleler, ezenler ve ezilenler şeklinde bölünmüş olmasıyla doğrudan bağlantılıdır ve tüm bu koşullara son vermeden kadınların kurtuluşu imkansızdır.

Kadınlar yalnızca devrim yaparken değil, bu devrimin tamamında muazzam bir rol oynayacaktır. Proleter devrimin sağlam bir gücü olarak kadınların öfkesi tamamen açığa çıkarılmalıdır.

Bob Avakian
BASİCS 3:22

**KIRIN ZİNCİRLERİ!
KADINLARIN ÖFKESİNİ DEVRİME YÖNELİK
KUVVETLİ BİR GÜÇ OLARAK AÇIĞA ÇIKARINI!**

**BAŞKA BİR DÜNYA DOĞUYOR -
HER ŞEYİ DÖNÜŞTÜREBİLİRİZ VE HER ŞEYİ DÖNÜŞTÜRECEĞİZ!**

Orientation Notes on the Elections in Germany

1. Early elections in Germany resulted in the victory of right-wing and fascist parties. The Christian Union parties' coalition (CDU/CSU) became the leading party. But the real winner of the election was the fascist AfD (Alternative for Germany), which increased its votes by over 10% and came in second with 20% of the votes. The sum of the votes of the two parties reveals that society is in favour of right-wing fascist parties. The traffic light coalition parties, which had to go to early elections, faced with a major defeat. The Social

Democratic Party (SPD), the party of Chancellor Olaf Scholz, only managed to become the third party with the lowest share of the vote in its history, losing nearly 10 per cent. The other coalition partner, the Greens, became the fourth-largest party, while the Liberal Party (FDP) failed to enter parliament as it fell below the 5% electoral threshold. The Left Party, gaining support from young voters opposing the rise of the AfD and a potential coalition with the Christian Democratic Party (CDU), saw an increase in its votes, reaching nearly 9%. The BSW party of Sara Wagenknecht, who broke away from the Left Party (die Linke) and founded a party under her own name, failed to pass the threshold. Since the “democracy protection wall” against parties forming a coalition with the AfD has been shaken considerably in the pre-election debates, the discussions about the possibility of the CDU forming a coalition with the fascist AfD will intensify even further. However, it is also questionable whether a coalition government that excludes the AfD will last very long, given that fascism is on the rise in all over the world and the shift to the right in Germany is reminiscent of the 1930s.

2. The elections, with the highest voter turnout since the 1990s, reflected a societal shift to the right wing. Not only did the fascist party win its biggest victory since the Second Imperialist War, it began to define the parameters of politics. The Social Democrats and the Greens, portraying themselves as “democrats” and “guardians of the European Union’s liberal values,” have increasingly escalated their anti-immigrant stance and warmongering rhetoric, to the point where their positions no longer differ significantly from the fascist party’s program. Even the Left Party, except in certain localities, could not take a clear stance against the genocide in Palestine and the deportation of migrants.
3. Last year, the revelation of the meeting between AfD

representatives and the bourgeois wing regarding their plan to deport migrants sparked mass anti-AfD protests across the country. Also, before the elections, thousands of people took to the streets in response to the Christian Democratic Party (CDU) signaling the possibility of a coalition with the fascist AfD, protesting the dismantling of the protective barrier against the AfD. However, the opposition to the AfD that was raised in these protests deepened the serious confusion about how exactly to oppose fascism and with what demands. The people who took to the streets in defense of their democracies were, in fact, not opposed to the deportation of migrants within the framework of bourgeois democracy. In many cities, anti-AfD protest committees, which openly distanced themselves from solidarity actions for Palestine, failed to move beyond fascist parameters by labeling the stance against the genocide in Palestine and the migrants coming from the Middle East—whom the AfD primarily targets—as anti-Semitic. Democracy actions that remind us of the republic actions in Turkey could not and cannot stand against the rise of fascism with the defense of bourgeois democracy without questioning Germany's place in the capitalist-imperialist system and the massacres, plunder and exploitation carried out all over the world with German money and weapons. Democracy actions that remind us of the republic actions in Turkey could not and cannot stand against the rise of fascism with the defense of bourgeois democracy without questioning Germany's position in the capitalist-imperialist system and the massacres, plunder and exploitation carried out all over the world with German money and weapons.

4. The AfD organized the anger of the masses, who were outraged by cuts in all social spheres due to the increasing war investments by the war-mongering that rose with the Ukraine war, directing their frustration toward anti-immigrant sentiment. In fact, even the

previous generations of migrants and LGBTQ+ individuals, who are also targets of fascism, supported the AfD through Islamophobia against the Middle Eastern migrants who arrived after 2015. By its banners hung in every corner of the city, including in immigrant neighbourhoods, the AfD organised the resentment of the masses, especially those facing economic hardships, against immigrants, whom it targeted as the object of sin, instead of the capitalist-imperialist system, the main culprit. The stereotype of abusive migrant men was fueled, portraying them as obstacles to the freedom of women and LGBTQ+ individuals. The AfD prepared the ground towards fascism by organizing the discontent of the masses. However, the rise of the AfD would not have been possible without the support of the bourgeois factions behind it. The inability of bourgeois democratic rule to solve the multiple crises of the capitalist-imperialist system has brought the conflict within the bourgeois ruling classes in recent years to the point of disintegration. The energy crisis, especially after the war in Ukraine, Germany's inability to compete with the rising Chinese imperialism in the renewable energy sector, and military investments against a possible attack by Russia have deepened the economic, environmental and political crisis.

5. The political, economic, military and climate crises and mass migrations caused by capitalism-imperialism worldwide have melted the liberal glue that has held capitalist-imperialist societies in Europe together since 1945, and Germany is no exception to this situation. The rising fascism worldwide in recent years, along with Trump's return to power, manifested in Germany through the rise of the AfD and the increasingly right-wing rhetoric of liberal democratic parties. In the face of all these contradictions, the choice of bourgeois circles to side with the fascist party, along with the alliance between Elon Musk and Alice Weidel,

further boosted the AfD. The normalisation of the Hitler salute and the belittling of the Holocaust in both Germany and the USA brought about the normalisation of fascism through the alliance of American-German fascists and its 'democratisation' through elections. The normalization of the AfD and the inability of bourgeois democratic parties like the SPD and the Greens to move beyond fascist parameters, along with the Christian Democratic Party's alignment with the AfD, pushed young people who desire a different world toward the struggle against fascism.

6. Despite the shift to the right in society, the fact that some young people are in search of a way out –although this potential goes to the Left Party–is a reflection of a positive response. However, the turn towards the Left Party, which cannot offer a revolutionary solution within the bourgeois democratic framework, will not bring salvation. None of the existing parties represent a fundamental change in the system. The reason for this is that all of them defend German imperialism's political, economic, and military interests, and therefore fail to provide solutions to the contradictions faced by society. The way out of these contradictions is possible only through the struggle of the progressive forces and the masses against the dominant role of Germany in the capitalist-imperialist system and for a real revolution led by the science of revolution to radically change this system.

▪

24 February 2025

Almanya'daki Seçimlere Dair Oryantasyon Notları

1.) Almanya'da erken seçimler, sağ ve faşist partilerin zaferiyle sonuçlandı. Hristiyan Birlik partilerinin koalisyonu (CDU/CSU) birinci parti oldu. Ancak seçimlerin asıl kazananı, oylarını %10'un üzerinde artıran ve %20 oyla ikinci parti olan faşist AfD (Almanya için Alternatif) oldu. İki parti oylarının toplamı, toplumun sağ faşist partilerden yana olduğunu gözler önüne seriyor. Erken seçime gitmek zorunda kalan trafik ışıkları koalisyon partileri ise büyük bir yenilgiye uğradı. Şansölye Olaf Scholz'un partisi Sosyal Demokrat Parti (SPD), %10'a yakın oy kaybıyla tarihinin en düşük oyunu alarak ancak üçüncü parti olabildi. Diğer koalisyon ortağı Yeşiller dördüncü parti olurken, Liberal Parti (FDP) seçim barajı %5'in altında kaldığı için parlamentoya bile giremedi. AfD'nin yükselişi ve Hristiyan Demokrat Parti (CDU) ile olası koalisyona karşı gençlerin yönelimiyle oylarını artıran Sol Parti, %9'a yakın oyla bir yükseliş yakaladı. Sol Parti'den ayrılarak kendi isminde parti kuran Sara Wagenknecht'in partisi BSW ise barajı geçemedi. Partilerin AfD ile koalisyon yapmasına karşı "demokrasi koruma duvarı" seçimler öncesi tartışmalarda hayli sarsıldığı için, CDU'nun faşist AfD ile koalisyon tartışmaları daha da alevlenecek. Ancak AfD'yi dışarıda bırakan bir koalisyon hükümetinin, faşizmin dünya koşullarında yükseldiği ve Almanya'daki sağa kayışın 1930'lu yıllardaki durumu andırdığı koşullarda çok uzun süreceği de bir soru işaretidir.

2.) 90'lerden beri en yüksek katılımla gerçekleşen seçimler, toplumsal olarak sağa kayışın bir yansıması oldu. Faşist parti, İkinci Emperyalist Savaş'tan bu yana en büyük zaferini kazanmakla kalmadı, siyasetteki parametreleri belirlemeye başladı. Kendini "demokrat" ve "Avrupa Birliği'nin liberal değerlerinin koruyucusu" gören Sosyal Demokrat ve Yeşiller gibi partiler de faşist partinin programını aratmayacak şekilde göçmen düşmanlığında ve savaş çığırtkanlığında gitgide el yükseltti. Sol Parti dahi belirli yereller dışında Filistin'deki soykırıma ve göçmenlerin geri gönderilmesine karşı net bir duruş sergileyemedi.

3.) Geçen yıl AfD temsilcileriyle burjuva kanadının göçmenleri geri gönderme planı için yaptığı toplantının açığa çıkması, ülke genelinde kitlesel AfD karşıtı eylemlerin fitilini ateşlemişti. Seçimler öncesinde de Hristiyan Demokrat Parti CDU'nun faşist AfD ile koalisyon yapma sinyallerine karşı sokaklara çıkan binlerce insan, AfD'ye karşı koruma duvarının yıkılmasına tepki gösterdi. Ancak bu eylemlerde yükseltilen AfD karşıtlığı, faşizme tam olarak nasıl ve hangi taleplerle karşı durulacağı konusunda ağır kafa karışıklığını derinleştirdi. Demokrasilerini koruma adına sokağa çıkan insanlar, aslında burjuva demokrasi çerçevesinde göçmenlerin gönderilmesine karşı değildi. Birçok şehirde Filistin dayanışma eylemlerine mesafe koyduğunu açıkça dile getiren AfD karşıtı eylem komiteleri, AfD'nin asıl hedef aldığı Orta Doğu'dan gelen göçmenleri ve Filistin'deki soykırıma karşı duruşu antisemitik olarak yaftalayarak faşist parametrelerin dışına çıkamadı. Türkiye'deki Cumhuriyet eylemlerini hatırlatan demokrasi eylemleri, Almanya'nın kapitalist-emperyalist sistemdeki yeri ve Alman parası ve silahı ile dünyanın her yerinde yapılan katliamlar, talan ve sömürüyü sorgulamadan burjuva demokrasi savunusuyla faşizmin yükselişine karşı duramadı, duramaz.

4.) Ukrayna savaşı ile yükselen savaş çığırtkanlığı ve artan savaş yatırımlarıyla sosyal her alanda yapılan kesintilerden

dolayı tepkili olan kitlelerin tepkisini AfD, göçmen karşıtlığına doğru örgütledi. Aslında faşizmin hedefinde olan önceki nesil göçmenler ve LGBTİ+'lar bile 2015 sonrası gelen Ortadoğulu göçmenlere karşı İslam karşıtlığı üzerinden AfD'ye destek verdiler. AfD, göçmen mahalleleri de dahil şehrin her köşesine astığı pankartlarında özellikle ekonomik zorluklardan duyulan kitlelerin hıncını, asıl müsebbibi kapitalist-emperyalist sistem yerine, günah nesnesi olarak hedef aldığı göçmenlere karşı örgütledi. Kadınların ve LGBTİ+'ların özgürlüğüne engel olarak tacizci göçmen erkekler stereotipi körüklendi. AfD, kitlelerin hoşnutsuzluğunu faşizme doğru örgütleyerek sahayı hazırladı. Ancak AfD'nin yükselişi, arkasındaki burjuva kesimlerin desteği olmadan mümkün olamazdı. Burjuva demokratik yönetimin kapitalist-emperyalist sistemin çoklu krizlerine artık çözüm getirememesi, burjuva hâkim sınıflar içinde son yıllarda olan çatışmayı, parçalanma derecesine getirdi. Özellikle Ukrayna savaşı sonrası yükselen enerji krizi, Almanya'nın yükselen Çin emperyalizmiyle yenilenebilir enerji sektöründe rekabet edememesi, Rusya'nın olası saldırısına karşı askeri yatırımlar; ekonomik, çevresel ve politik krizi derinleştirdi.

5.) Kapitalizm-emperyalizmin dünya çapında neden olduğu siyasi, ekonomik, askeri ve iklim krizleri ile kitlesel göçler, 1945'ten beri Avrupa'daki kapitalist-emperyalist toplumları bir arada tutan liberal tutkalı eritti ve Almanya da bu durumdan istisna değildir. Son yıllarda dünyanın her yerinde yükselen faşizm, Trump'ın tekrar iktidara gelişiyle Almanya'daki yansımalarını AfD'nin yükselişi ve liberal demokrat partilerin de daha da sağa kayan söylemlerinde gösterdi. Tüm bu çelişkiler karşısında, burjuva çevrelerin seçimini faşist partiden yana yapması ve Elon Musk-Alice Weidel ittifakı da AfD'ye daha fazla ivme kazandırdı. Hem Almanya'da hem de ABD'de Hitler selamının normal görülmesi ve Holokost'un küçümsenmesi, Amerikan-Alman faşistlerinin ittifakıyla faşizmin normalleştirilmesi ve seçimlerle de "demokratikleşmesini" getirdi.

6.) AfD'nin normalleştirilmesi ve iktidardaki SPD ve Yeşiller gibi burjuva demokratik normları kabul eden partilerin faşist parametrelerden çıkamaması, Hristiyan Demokrat Parti'nin AfD ile ortak hareket etmesi, daha farklı bir dünya isteyen gençleri faşizme karşı mücadeleye yöneltti. Toplumdaki sağa kayışa rağmen gençlerin bir kısmının arayış içinde olması -her ne kadar bu potansiyel Sol Parti'ye gitse de-, olumlu bir tepkinin yansımasıdır. Ancak burjuva demokratik çerçeve içinde devrimci bir çözüm sunamayacak olan Sol Parti'ye yönelik bir kurtuluş getirmeyecektir. Mevcut partilerin hiçbiri sistemde köklü bir değişimi temsil etmemektedir. Bunun nedeni, hepsinin Alman emperyalizminin siyasi, ekonomik ve askeri çıkarlarını savunarak toplumun karşı karşıya olduğu çelişkilere çözüm üretememeleridir. Bu çelişkilerden çıkış yolu, ancak Almanya'nın kapitalist-emperyalist sistemdeki başat rolüne karşı, ilerici çevrelerin ve halk kitlelerinin devrim bilimi öncülüğünde bu sistemi kökten değiştirmek için gerçek bir devrimi için mücadelesiyle mümkündür.

24 Şubat 2025

TÜSİAD'ın Çıkışı ve Rejimin Yeniden “Ayar” Vermesi Üzerine

Bir süredir TÜSİAD'ın açıklamaları ve İslamcı Türkçü faşist rejimin parmak sallayarak TÜSİAD üzerinden burjuvazinin “muhalif” kanadını yeniden hizaya çekme durumu gündeme düştü. Bu kriz kimi çevrelerin söylediği gibi “suni” bir gündem olmayıp, hakim sınıflar arasındaki parçalanmayı açıkça göstermektedir. Rejimin son yıllarda zayıflaması ve gücünü koruyabilmek için kutuplaşmaya baş vurduğunu başka makalelerimizde [söylemiştik](#). TÜSİAD'ın bu çıkışı ve ardından histerik bir şekilde paniklemesi durumu, rejimin kendi parametreleri temelinde yeniden kutuplaştırmasına zemin sunduğu da görülmüştür.

Öte yandan Türkiye'deki hakim burjuva klikler arasındaki mücadele ve parçalanma Türkiye merkezli okunarak da anlaşılmaz. Bu kavganın temelini ve dinamiklerini sunan dünya sahnesidir. Dolayısıyla Dünya sahnesindeki gelişmeleri asla gözden kaçırmamalıyız.

Emperyalist-kapitalist sistemin tepesinde bulunan ABD'de faşistlerin iktidara geldiği ve rejimini tahkim etmeye dönük adımlar atmaya başladığı ve bunun sadece iç cepheyle sınırlı kalmadığı dünyanın birçok bölgesinde halklar, temel kitleler ve enternasyonal proletarya açısından tehditleri açıkça ilan etmeye başladığı uluslararası planda bir “faşist ligin” kuvveden fiile geçme aşamasında olduğu bir durumdayız. Bu

faşistlerin zorunlu bir ittirmesi ve mevcut siyasal iklimi sadece iradi bir zorlamayla ittirmesiyle oluşmuş bir durum değildir. Bu kapitalist-emperyalist sistemin yaratmış olduğu çok boyutlu çelişkiler ve onun yaratmış olduğu eşitsizliklerin gerici-bir hayli gerici bir “çözümüdür”. Kapitalist sistemin işleyişine bağlı iklim krizinin neden olduğu göçler, kırların büyük oranda çözülmesi ve buna bağlı geçimlik ekonomilerin dağılması ile dünyanın dört bir yanına savrulan mülksüzler, kadınlar, LGBTİQ+’lar, temel kitlelerin yaşadığı derin yoksulluk ve savaşlar nedeniyle yaşanan çok boyutlu krizler gezegen üzerinde insanlığa ve hissedebilir tüm canlı türlerine derinden bir acı vermektedir. Faşistler işte bu temelde güçlü ile güçsüzün mücadelesinde devlete, erkeğe, egemen ulusa, güçlü olana, buralı olana, beyaz olana vurguyla çıkış olacağını iddia ederek temel kitlelere ve enternasyonal proletaryaya bir kez daha dehşetli bir savaş ilanı için baltalarını bilemektedir.

Dünyanın “ilericileri” ve aydınları 1980-1990’dan bu yana geçen süreyi kapitalist-emperyalizmden koparılmış bir neoliberalizm anlatısıyla geçirdiler. Ve kapitalist-emperyalizmin merkez ülkelerinde yaşanan refah devleti uygulamalarını hayırla yad ettiler. El yordamıyla sürekli bir “refah devleti” arayışından bulundular. Şimdi içerisinde birçok “ilerici”nin de bulunduğu çevreler en azından “neoliberalizm” de demokrasi ve hukuk devleti kırıntıları aramaya çalışıyorlar. Gözlerini kapitalist-emperyalist sistemin güncel durumuna ve faşistlerin ve uluslararası faşist ligin oluşumuna gözlerini kapatıyorlar.

Dünya sahnesinden bakıldığında işler bir hayli yaşadığımız ülkeye benzemektedir. Faşistlerin azgın yükselişi ve “ilericilerin” hakim sınıfların bir kanadının altında sığınabileceği-sığınmak istediği ve onların söylemlerini-

programlarını kullandığı durum. Bir hayli çılgın bir hal-baş döndürtücü-kızdırıcı.

Türkiye sahnesinde de durum farklı değildir. AKP hükümetleri döneminde büyümeye devam eden TÜSİAD'ın tepkileri sadece bir iç cephe meselesi olarak ele alınamaz. 1980 sonrası Türkiye ekonomisinin ihracata dayalı büyüme yönünde yaptığı tercih ve kapitalist-emperyalizmin yeni dönüşümüyle Türkiye ekonomisi de bir hayli uluslararasılaştı ve uluslararası iş bölümü ve çelişkilerle daha fazla iç içe geçmiş oldu. **TÜSİAD herhangi bir açıklama yaptığında sadece "ulusal" ölçekteki kazanımlarını değil uluslararası alandaki kazanımlarını da korumayı amaçlamaktadır.** Bunu yaparken son 23 yıllık AKP hükümetleri dönemindeki kazanımlarını korumaya devam etmek istemekte aynı zamanda kendi üzerinde oluşabilecek basıncı püskürtmeye ve sermayenin yeniden üretiminde oluşabilecek riskleri minimize etmeye çalışmakta rol oynamaktadır. Şüphesiz rejimle bu noktalarda antagonist olmasa da çelişkileri vardır. Bu çelişkilerin antagonist olmaması onu önemsiz de yapmamaktadır. TÜSİAD uzunca bir süredir siyasete müdahale etmektedir. TÜSİAD'ın müdahaleleri indirgemeci olarak sadece "ekonomik" kaygılarla da değildir. Aynı zamanda "Cumhuriyetin yeni yüzyılına" ve onun "yeni vizyonuna" dair de şerhleri vardır. 0 yüzden rejimle TÜSİAD arasındaki kavga, ekonomi alanında değil de üst yapı alanında vuku bulmaktadır. TÜSİAD bilindik burjuva nakaratı "devlet ve hükümet aynı şeyler değildir" diyerek, "totalitarizm" eleştirisi altında, rejimle ayrı düştüğünü göstermek istemiştir. Bu burjuva normları açısından normaldir. Bugünlerde "demokrasi" temsilcisi olarak "parlayan" TÜSİAD'ın Türkiye'de darbelerde, muhtıralarda, hükümet değişikliklerinde birinci derecede rol oynadığı bilinmektedir. Fakat son 8-9 yıldır gözlemlediğimiz kadarıyla TÜSİAD akademisyenler, araştırmacılar ve kamuoyuna mal olmuş figürler aracılığıyla muhalefetin kurucu ufkunu şekillendirmektedir. Bu şekillendirme; faşist rejim analizi

yerine rekabetçi otoriterlik diyerek seçim yoluyla normalleşme arayışını, hukuk devleti diyerek burjuva normuna bir geri dönüşü ve yapısal reformlar diyerek ekonomide yeniden emekçilerin ve yoksulların gırtlığına basmayı içeriyordu. Bu muhalefeti destekleyen ilerici insanları hareketsiz kılıyor ve ufuklarını burjuva muhalefeti çizmeye başlıyordu. İlerici insanlar da giderek bu söylemin ve kurucu ufkun içerisine hapsolmaya başladı.

Öte yandan burjuvazinin TÜSİAD kliği ile rejimle daha doğrudan ve organik ilişki içerisinde olan MÜSİAD kliği ve kobiler arasında çelişkiler vardır. Bu siyaset düzleminde, kültür düzleminde ve ekonomik ilişkiler düzleminde ez cümle alt yapı ve üst yapı düzeylerinde kendini gösteren antagonist olmayan bir çelişkidir. Hakim sınıfların MÜSİAD kliği daha çok iç pazarda-AKP fideğinde gelişen-serpilen bir yapı sergilerken süreç içerisinde Yeni-Osmanlıcı ve İstikrarlaştırıcı Güç Türkiye politikaları paralelinde uluslararasılaştı. Öte yandan bu kavga bir tür "kültür" cephesinde ele alınsa da (örneğin batıcı-laik burjuvazi vs. İslamcı burjuvazi) sadece kültürel bir gerilim olmadığını, üst yapıdan -ideoloji, felsefe, yaşam tarzı vb- ekonomik alt yapıya kadar -pazarın nasıl örgütleneceği, esas payın kimin kapacağı gibi- vuku bulduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Fakat son 10 yıldır bu kavgada hakim sınıfların MÜSİAD kliği lehine bir asimetri daha da fazla ağır basmaktadır. 15 Temmuz 2016'dan sonra konsolide olan İslamcı-Türkçü faşist rejim bu dönemde OHAL ve KHK'lar yoluyla el koyma yoluyla birikim ve yeniden çitleme yapmıştır. Grev yasağı ve toplumun mutlak sindirilmesi yönündeki politikalarla emekçilerin ve temel kitlelerin, kadınların, gençlerin, Kürtlerin, LGBTİQ+'ların gırtlığına basmıştır. Birçok çevre katliamına imza atmıştır. Kuralsızlaşmanın kural haline geldiği, devletin hukuk dışına çıkarak hukukun yeni sınırlarını çizdiği bir süreç yaşanmıştır. TÜSİAD'ın bu süreçte ciddi bir reaksiyonu olmasa da oluşabilecek toplumsal

reaksiyonlardan ciddi bir biçimde ürktüğü ve muhalefeti rejimete edebileceği kanalları oluşturduğu sır değildir. Öte yandan bu süreçte hakim sınıfların MÜSİAD kliği ve kobilerin kentsel çeperlerde ve taşrada yeni bir emek rejimi inşa ettiğini buna dayalı bir tür büyüme yaşadığı aynı zamanda bunun sosyal “güvenlik” ve sosyal “yardım” politikalarıyla bir harmoni içinde olduğu emekçilerin ve temel kitlelerin bir tür “çıplak yaşama” indirgenildiği de sır değildir. Bu süreçte 2018-2023 arasında yaşanan ekonomik “kriz” söylemine ve “tencere iktidarı götürür” tezinin tutmamasının nedeni biraz da budur. Kobilerin ve MÜSİAD’ın büyüme ve emek rejimine uygun bir sosyal politika geliştiren rejim bir şekilde kitlelere “hayatta kalmayı yaşamak” olarak sunmuş ve bunu “beka” söylemiyle derinleştirmiş oldu. 2018-2023 arasında hakim sınıfların MÜSİAD kliği ve kobiler daha fazla güç kazandı. Toplumsal tabanda ve kültür-düşün alanında da ilerleyen bu hakimiyete karşı TUSİAD da karlarını artırdı. Fakat daha uzun vadede iç piyasada yaşanabilecek bir iç talep krizine karşı dezenflasyonist politikaları uygulamaları talep etmeye başladı.

İslamcı-Türkçü faşist rejim bir yandan Mehmet Şimşek’i ekonominin başına getirerek bu asimetriyi dengelemeye çalışmakta ve TUSİAD cephesine ulusal-uluslararası kazanımlarını ve rekabet koşullarını ve karlarını korumaya-artıracağı yönünde bir mesaj verdi.

Güncel olarak patlak veren meselede ise sermayenin yeniden üretiminin zarar göreceği koşullar, “kamu düzeni” açısından yaşanabilecek riskler, uluslararası alanda yaşanacak olası maceracı politikalar ve CHP’ye doğrudan kayyum atanma riski TUSİAD’ı harekete geçirmiş gözüküyor. Şimdilik hükumete bir bayrak gösterdiler ve rejim “kılını kıpırdatırsan acımam yakarım” dercesinde bir karşılık vererek TUSİAD yetkililerini

gözaltına aldı. Her ne kadar TÜSİAD 18 Şubat'taki açıklamalarıyla da bir geri çekilme olmadığını ve çizgilerinden geri basmadıklarını beyan ettseler bile bayrağı gösterip geri çekildiler. Çünkü rejimle TÜSİAD arasındaki çelişki antagonist değildir. Öte yandan burjuvazi devletsiz yapamaz, her ne kadar devletin başındakilerle bariz çelişkileri olsa bile. Devletle-rejimle mesafeyi açtığı ve çelişkilere karşı bayrak açmaktan öteye gittiği koşullarda devlet içi kliklerden ve uluslararası güçlerden destek aldığı söylenebilir ya da hakim sınıf klikleri arasında yeni bir tür çözülme-ittifak olasılığı doğmuştur. Şimdilik görebildiğimiz kadarıyla uluslararası planda rejimin manevra alanı mevcuttur. **Hakim sınıf klikleri arasında da bir parçalanma söz konusu olmakla birlikte aralarındaki bağın tamamen koptuğu bir seviyede değildir.** TÜSİAD'ın açıklaması bu durumda hibrit kemalist cepheyi yeniden inşasının parçası olmakta ve rejim tarafından sürdürülebilecek saldırıların karşısında olduklarını dile getirerek "topyekün" bir saldırının önünü alma niteliğinde okunabilir.

HTŞ'nin Doğası, Gelişimi ve Niteliği Üzerine

Esad'ın devrilmesi sonrası insanlar [Sednaya hapishanesinde](#)(1) ve [toplular mezarlarında](#)(2) sevdiklerini aramanın ve belki sadece kemiklerine ulaşabilmenin yasını tuttu. Kimi kesimdeki sevinç ve yas gibi karışık duygular, yerini kimlerin iktidara

geldiğini sorgulamaya, kaygıya ve protestolara bıraktı. HTŞ'nin siyasi yönetimde kadınlara yer vermeye niyetinin olmadığını söylemesinden sonra, kadınlar [Noel ağacının yakılmasından sonra](#) da Hristiyanlar sokaklara döküldü. Cihatçıların ev baskını, yağma, kadınlara taciz, kaçırma ve infazları hızla başladı. Arap Alevi toplumu için önemli kişilerden Hüseyin bin Hamdan el Hasibi'nin Halep'teki türbesinin yakılması bardağı taşıran damla oldu. Lazkiye, Tartus, Cebele, Hama, Humus'ta [Alevilerin kitlesel gösterilerine](#) HTŞ ateşle karşılık verdi ve Eski Esad güçlerinden hesap sorduğunu söyleyip, [Alevilere karşı cadı avı ve katliam](#) başlattı. Batılı emperyalistlerin "ılımlı İslam" ambalajında pazarlayıp meşruiyet yaratmaya çalıştığı HTŞ'nin imaj balonu bir ay bile dayanamadan patladı. Selefi cihatçı özünün imaj değişim çabalarıyla neden değişemeyeceğini ve önümüzdeki günlerde nasıl bir düzen kuracağını HTŞ'nin evveliyatı gösteriyor.

HTŞ, El Kaide'nin Suriye kolu olan El Nusra Cephesi'nin devamıdır. 2003'te ABD'nin Irak'ı işgalinden sonra Irak'ta El Kaide'ye katılan HTŞ lideri Ahmed Hüseyin el Şara (savaşçı adı Ebu Muhammed el Colani), Irak'ta güç kaybettikten sonra 2011'de Suriye'deki ayaklanmaları fırsat olarak görüp 2012'de El Kaide'nin Suriye kolu [El Nusra Cephesi'ni kurdu](#). ABD aynı yıl içinde terör örgütü olarak ilan etti ve 2013'te de Colani'yi "özel olarak belirlenmiş küresel terörist" listesine aldı.

[Hem El Nusra Cephesi hem IŞİD](#) başlangıçta Irak El Kaidesi'nden doğup, sonrasında iktidar mücadeleleriyle ayrılarak amansız düşmanlara dönüştü. 2013'te IŞİD lideri Bağdadi, El Nusra Cephesi'nin IŞİD'in bir parçası olduğunu açıklamasından sonra Colani bu kararı reddetti ve ona savaşçı, silah ve para sağlayan El Kaide lideri Eymen el-Zevahiri'ye bağlılığını sürdürdüğünü ilan etti. Gruplar çatıştı ve Suriye'deki savaşçılar için rekabette binlerce kişi öldü. Suriye'deki Sünni cihatçı gruplar arasında üstünlük mücadelesindeki iç

çatışmadan sonra Şubat 2014'te El Kaide, resmen IŞİD ile bağlarını kopardı(3). Ancak bu gruplara bağlı bireysel cihatçılar zaman zaman yurt dışında terör saldırıları düzenlemek için iş birliği yapmaya devam etti.

[El Nusra lideri Colani](#) kısa sürede Basra Körfezi'nde kendi bağışçılarını güvence altına alan, kontrolü altındaki bölgelerde vergilendirme ve varlıklara el koyma yoluyla gelir toplayan, isyancı saldırılar düzenlemede ustalaşan ve giderek artan sayıda savaşçıyı kendine çeken bir örgüt kurdu. 2014'te 8.000 savaşçıya ulaştı.

HTŞ Şemsiyesi Altında Birleşme

2016'da Colani, Zawahiri'nin onayı olmadan El Kaide ile de bağlarını kopardı(4) ve örgütün adını Jabhat Fatah al Sham (Levant'ın Fethi Cephesi)(5) olarak değiştirdi. [Suriye güçlerinin Halep şehrini geri almasından sonra](#) savaşçılarını İdlib vilayetine tahliye etti ve 2017'de diğer aşırılıkçı dört grupla HTŞ şemsiyesi(6) altında birleşti. Colani diğer isyancı grup Ahrar al-Sham ile çatışarak İdlib'te silah üretiminden sorumlu Ahrar grubunu(7), üst düzey askeri yönetiminden kişilerle birlikte 3.000 savaşçısını hakimiyetine aldı. Daha sonra Harekat Nour al Din al Zinki, HTŞ ile Ahrar al Sham arasındaki iç çatışmadan dolayı HTS'den ayrıldı. HTŞ altında birleşme, örgütün savaşçı sayısını ve askeri gücünü artırıp etkinliğini İdlib, Hama, Halep ve Dera gibi geniş bir coğrafyaya yaydı. ABD, HTŞ'yi terör örgütü ilan etti, Colani'nin tutuklanması için başına 10 milyon dolar ödül koydu.

HTŞ'nin güç mücadelesiyle diğer örgütleri hakimiyeti altına alması cihatçılar arasındaki ideolojik bölünmeleri derinleştirdi. Ahrar al Sham, Müslüman Kardeşler'in ana akım ideolojisini temsil ederken; HTŞ, El-Kaide gibi Selefi cihatçı anlayıştan geliyordu. Her ikisi de Şeriatı yasama için birincil kaynak olarak savunsa da Müslüman Kardeşler gibi ana akım İslamcılar, Şeriat temelli bir medeni devletin elde

edilmesinde aşamalı bir yaklaşımı tercih ederken; El-Kaide gibi selefi cihatçılar yeniden bir Halifelik kurmak isterler ve bunu yapmanın tek yolunun İslam düşmanlarına karşı silahlı mücadele olduğunu savunurlar. Ancak burada temel olan ister “ana akım” isterse selefi olsun hepsinin de özü İslami köktencilige dayanır.

HTŞ şemsiyesi altında bu birleşme, ideolojik bir değişimden ziyade bir kabuk değiştirme ya da [imaj değişim hamlesiydi](#). Bu [yeni imaj](#) ile HTŞ, grubun Suriye içindeki çekiciliğini sınırlayan El Kaide'nin küresel cihatçı gündeminden uzaklaşıp yerel yönetim, ekonomik konular ve insani yardımların idaresi gibi konulara odaklandı. Ancak temel ideolojisi olan Suriye'de İslami bir yönetim kurmaya dayalı cihatçı anlayışı değişmedi. HTŞ, uluslararası muhalefeti en aza indirip Suriye'deki İslamcı hareketleri kendine daha etkin bir şekilde bağlayarak radikal İslamcı kökenlerini yerel yönetime angaje etmeye çalışan pragmatik bir örgüt oldu.

HTŞ altında birleşme, aynı zamanda [Astana görüşmelerine](#)(8) denk gelir. Rusya ve İran destekli güçlerin desteğiyle rejim güçlerinin Halep'i geri almasından sonra, Türkiye'nin kol kanat germesiyle beş vilayette dört [“gerilim azaltma bölgesi”](#) oluşturulup cihatçı örgütler(9) İdlib'e yerleştirildi. HTŞ, İdlib'de Ahrar el Şam ve Nour el Din Zenki Hareketi gibi rakipleriyle çatışarak 2019'a kadar şehrin büyük kısmını kontrol altına aldı (10). HTŞ, aynı zamanda en büyük rakibi IŞİD ile de çatışıp kontrolü altındaki bölgelerde faaliyet gösteren IŞİD hücrelerine baskınlar düzenliyor ve IŞİD savaşçılarını tutuklayıp Türkiye'ye teslim ediyordu. 2019'da IŞİD lideri Ebu Bekir el Bağdadi bir Amerikan askeri operasyonunda öldürüldüğünde, Colani, Bağdadi'nin ölümünü memnuniyetle karşıladı(11).

Mart 2020'de Şam'ın müttefikleri Rusya ve isyancıların destekleyicisi Türkiye'nin arabuluculuğuyla yapılan ateşkes, bölgeyi çevreleyen çatışmaları büyük ölçüde durdurdu (12). 2,9 milyon kişinin yaşadığı ve çatışmalardan bölgeye sürülenlerin

çoğunun kamplarda kaldığı Türkiye sınırındaki İdlib, [cihatçı grupların son kalesi](#) haline geldi. 2.000 ila 2.500 savaşçısı olan [El Kaide'nin Suriye kolu Hurras el Din](#); Çin'in Uygur azınlığından gelen 3.000 ila 4.500 savaşçıyla Türkistan İslam Partisi (TIP); Batı Avrupalı ve Çeçen savaşçılar; bazı IŞİD hücreleri ve binlerce Türkiye destekli savaşçı, İdlib'de HTŞ ile birlikte varlık gösteriyordu. Ankara, Mart 2020'deki ateşkes anlaşmasıyla İdlib'e yaklaşık 15.000 asker konuşlandırmıştı. 10.000 savaşçısı olduğu tahmin edilen HTŞ, diğer İslamcı örgütler üzerinde konsolidasyon sağlayarak İdlib'in yarısından fazlasını ve çevredeki eyaletlerin küçük kısımlarını kontrolü altına aldı (13).

HTŞ'nin diğer İslamcı örgütler üzerinde baskı kurması ve savaşçıları tutuklaması protestoları tetikledi. Protestolarda önemli bir rol oynayan kadınlar, HTŞ'den tutukluları serbest bırakmasını istedi (14). HTŞ, Suriye ayaklanmasının 11. yıl dönümü etkinliğinde diğer cihatçı grupların bayraklarını yasaklayınca, Colani karşıtı sloganlar atan kişiler güvenlik güçleri tarafından alandan uzaklaştırıldı. HTŞ, Nisan 2022'de Fransa, Fas, Suudi Arabistan ve Türkiye'den gelen, aralarında bazı IŞİD üyelerinin de bulunduğu 50 yabancı cihatçıyı Türkiye'ye transfer etti. 2022 ortalarından itibaren HTŞ, İdlib'deki diğer cihatçı gruplara kıyasla askeri üstünlüğe sahipti. HTŞ'nin İdlib'de [El Kaide ve IŞİD'e yönelik periyodik baskıları](#) uluslararası toplumca iyi niyet göstergesi olarak sunulsa da bu hamleler esasen grubun yeminli düşmanlarını ortadan kaldırmak ve yerelde kendine muhalif sesleri bastırarak yönetimini pekiştirmek içindi.

HTŞ, Türkiye ile ilişkilerine dayanarak, SMO (Suriye Milli Ordusu)'nun fraksiyonlarıyla çoğu zaman Kuzeybatı Suriye'de koordinasyon içinde olurken (15), SMO içindeki gruplar arasındaki çatışmalara da dönem dönem dahil oldu (16). 2018 yılında Türkiye, [HTŞ'yi resmen terör örgütü](#) olarak ilan etse de, Türkiye HTŞ'ye Kuzeybatı Suriye'de kol kanat gerdi.

Türkiye, [Bahar Kalkanı Harekâtı](#) ile İdlib'de Suriye rejiminin saldırısını engellemiş ve Mart 2020'de Rusya ile M4 karayolu boyunca yaklaşık 6.5 km genişliğinde bir koridor oluşturan ve Türk-Rus güçleri tarafından devriye gezilen bir ateşkes anlaşmasını hayata geçirdi. Bu anlaşma, 2022'ye kadar süren ateşkesle HTŞ'ye bir nevi kalkan oldu. HTŞ, SMO gibi Türkiye güdümünde olmayan ama pragmatik ilişkiler kuran bir örgüt oldu (17).

HTŞ'nin İdlib Yerel Yönetimi ve Ekonomisini Ele Geçirme Süreci

HTŞ'nin gelir kaynağı, ilk başta rejim ve muhalif fraksiyonlardan ele geçirilen ganimetler (18), fidye, bağış ve halktan zorla alınan zekâtla sınırlıydı. Ancak Kuzeybatı Suriye'de askeri ve siyasi de facto güç haline gelmesi için başka [finansman kaynaklarına](#) ihtiyacı vardı. Bunun için bölgedeki tüm yatırım ve ticaret faaliyetlerini kapsayan bir ekonomik sistem inşa etti. Siyasi meşruiyet kazanmak için altında birçok bakanlık (19) bulunan Suriye Kurtuluş Hükümeti'ni (SSG) kursa da, bu siyasi yapı daha çok HTŞ'ye yasal ve idari bir örtü olmaktan öteye gitmedi (20).

HTŞ, kurumsallaşarak SSG üzerinden Türkiye'den gıda maddelerinin ithalatı, tarım alanlarının kontrolü, benzin ve dizel ithalatı ile dağıtımını gibi gelir kaynaklarını kontrolü altına aldı. Yakıt ve enerji ticaretinden yaklaşık 1 milyon dolar kazanıyordu. Ayrıca insani yardımların dağıtımını kontrol ediyor ve bu malların bir kısmını HTŞ'nin çıkar ağlarını güçlendirmek için kullanıyordu. Bölgenin ayakta kalmasında uluslararası insani yardımların büyük payı oldu. Temel gelir kaynağı ise Türkiye ile en önemli sivil, insani ve ticari geçiş noktası olan Bab el-Hava sınır kapısından sağladığı yıllık 10-15 milyon doları bulan geçiş ücretleriydi (21).

HTŞ ayrıca çeşitli şirketler ve SSG altında kurumlar kurarak İdlib'de belirli sektörlerde tekel oluşturup siyasi gücünü güçlendirdi. Bunlardan en önemlisi yakıt ve petrol türevlerinin kontrolüydü. Ocak 2018'deki Zeytin Dalı Harekâtı'nın ardından Türkiye ve SMO'nun Afrin'i ele geçirmesi ve Suriye Demokratik Güçleri (SDG) kontrolündeki bölgelerden yakıt ithalatının kesilmesinden sonra HTŞ, Kuzeybatı Suriye genelinde petrol türevleri ticaretini tekeline almak için Watad Petrol Şirketi'ni kurdu (22). Şirket, kuruluşundan hemen sonra bir Türk şirketi olan MT aracılığıyla petrol türevleri ithal etmeye başladı.

Ticaret ve para akışını kontrol etmek için çeşitli birimler kuran HTŞ, İdlib'de döviz işlemlerini kontrol altına almak için önce Para Ajansı'nı (23), sonra kendi havale şirketi al-Waseet'i bir bankaya dönüştürerek Şam Bankası'nı kurdu. Banka, öncelikle Watad Petrol Şirketi'nin para transferlerini yapmak için hizmet vermeye başladı. İdlib'deki Türkiye etkisinin boyutunu göstermesi açısından da SSG'nin Suriye lirası (SYP) yerine Türk lirası (TL) (24)'na geçmesi çarpıcıdır. Mal fiyatları, maaşlar ve en önemlisi Watad Petrol Şirketi'nin kontrolündeki petrol türevleri ve gaz fiyatları TL'ye endekslendi. Birkaç gün içinde Afrin'deki Türk Posta ve Telgraf Teşkilatı (PTT) şubesi aracılığıyla büyük miktarda Türk lirası Şam Bankası'na aktarıldı. Şam Bankası (25), İdlib'de Türk lirası banknotlarının ana kaynağı haline geldi.

Ticaret ve finansal trafiğin devamı için elzem olan iletişim teknolojisi için de SSG, Telekomünikasyon Departmanı (29) aracılığıyla fiber optik kablolar döşeyerek ve iletişim kuleleri inşa ederek İdlib ve çevresindeki iletişim altyapısını denetimi altına aldı. HTŞ'nin Kuzeybatı Suriye ekonomisi üzerindeki kontrolü, yalnızca belirli sektörlerle sınırlı olmayıp, İdlib ve batı Halep'teki ticari ve ekonomik faaliyetlerin çoğunu kontrol eden geniş bir ortaklar ve iş insanları ağına dayanıyordu. Bu ağın gelişmesi, Kuzeybatı Suriye'deki siyasi ve askeri gelişmelerle, özellikle de

Türkiye ile ilişkileri ve faaliyetleriyle şekillendi.

HTŞ, kurduğu kurumlarla kurumsal siyasi bir hükümet görünümü yaratırken, aynı zamanda bu birimleri demir yumruğunu kullanmak, zorla zekât paraları toplamak ve talanla gelirlerini artırmak için kullandı. Çiftçilerden ve iş yeri sahiplerinden Zekât Departmanı ile her yıl zorunlu zekât alıyordu (26). Zeytinyağı üreticileri ürettikleri yağın bir kısmının zorla zekât olarak alınmasını protesto edince, HTŞ [çiftçilerin kasabasını bombalayarak beş kişiyi öldürdü](#). Mezhepçi Selefi anlayışıyla “mürtetler ve Şebbiha” olarak tanımladığı yerinden edilmiş Hristiyanların ve rejimle bağlantılı saydığı Alevi sivillerin evlerine el koydu (27). Ele geçirilen mülkler, örgüt komutanlarına “prim” olarak veriliyordu. Yeni tapulama işlemlerini de kurduğu Taşınmaz ve Mülk Kayıt Bürosu üzerinden yürütüyordu. Bu kurum, aynı zamanda yerinden edilip İdlib’de kamplarda kalan kişilerden de devlet arazisi üzerine çadır kurduklarını söyleyerek zorunlu kira alıyordu (28).

Şam’ı ele geçirmesinden aylar önce, Kuzeybatı Suriye’de oluşturduğu siyasi ve ekonomik yapı ve askeri hakimiyetine rağmen, bölge ciddi bir [siyasi krizle](#) çalkalanıyordu. Halk, Colani’nin görevden alınması, tutukluların serbest bırakılması ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi için eylemler yapıyordu. HTŞ’nin iç sorunları, üst düzey figürlerden Ebu Maria el-Kahtani’nin suikastı ve Ebu Ahmed Zekur’un örgütten ayrılarak Türkiye kontrolündeki bölgelere kaçışıyla derinleşti. Halkın bir kısmı HTŞ’nin bir cihatçı gruptan, mali kazanç ve nüfuz için yarışılan bir patronaj sistemine dönüştüğünü düşünüyor bu durum hem halkın öfkesini hem de iç bölünmeleri arttırıyordu. Şubat 2023 depremlerinden sonra kötü yönetim, yolsuzluk, vergiler, işsizlik, yetersiz yardım ve yaşam koşulları krizi halkın tepkisini büyüttü. HTŞ’nin muhalif seslere baskısı ve işkenceleri de bu huzursuzluğu körükledi. HTŞ’nin Şam’ı ele geçirme hamlesi, bir nevi İdlib’teki sıkışmışlığı ve istikrarsızlığına bir çıkış yolu oldu.

İdlib'ten Şam'a Transfer Edilen Yeni Hükümet

13 yıl süren savaştan sonra, [sadece 11 günde Suriye'deki rejimi devralan](#) Colani, Şam'ı ele geçirir geçirmez [Emevi Camii'ndeki zafer konuşmasında](#), Ortadoğu için yeni bir dönemin başladığını ve yeni bir Suriye inşa etmenin “İslam ümmeti için bir ışık” olacağını “muştuladı”. İdlib'teki İslami hükümet modeli ve [SSG'nin bakanları](#), Tevhid bayrağı ve üç yıldızlı HTŞ bayrağıyla Şam'a transfer edildi. [Yeni hükümet](#), yeni rejimde burjuvazinin kaygı duymasını müjdelercesine iş dünyası liderlerine, devletin serbest piyasa modelini benimseyeceğini ve küresel finans sistemine entegre olacağını duyurdu. [Şam'ı kontrol eden yetkililer](#), ilk iş olumlu bir imaj çizmek ve uluslararası meşruiyet yoluyla insani yardımlar üzerinden fonların kapısını aralamak için düzeni tesis ederek devlet kurumlarını koruma ve çeşitliliğe saygı gösterme taahhüdü verdi.

El Kaideci cihatçı kamburlarını takım elbise ve kravatlı imajıyla örtmeye çalışan Colani, 2020'den beri yaptığı imaj ve halkla ilişkiler çalışmalarını yaptırımların kaldırılması için daha da artırdı. Colani, [BBC'ye verdiği röportajda](#), savaşın yıprattığı Suriye'nin Batı veya komşuları için bir tehdit oluşturmadığını, grubunun artık bir terör örgütü olmadığını, sivilleri hedef almadığını ve aşırılıkçı geçmişten uzaklaştığını söyleyip Suriye'nin Afganistan'a benzetilmesine karşı çıksada mızrak çuvala sığmıyor.

Terörist HTŞ'nin Colani'sinden Devletleşen HTŞ'nin Al Şaraa'sına

HTŞ halen ABD, AB ve Türkiye tarafından “[terörist](#)” bir grup olarak kabul edilse de ülke temsilcileri bir bir Şam'ın yeni yöneticilerini ziyaret ederek Colani'nin bu “ılımlı İslam” imaj çalışmalarına katkıda bulundular. 2018'den beri HTŞ “yabancı terör örgütü” olarak tanımlansa da başta ABD ve

Avrupa Birliği ülkeleri ile BM temsilcileri, İslamcı yönetimden azınlık hakları, kadın temsili ve Kürtlerin geleceğiyle ilgili “ılımlı ve kapsayıcı olacağına dair güvence” aldılar. [ABD](#), Şam’daki görüşmelerden aldığı “olumlu mesajlar” ile Colani’nin başına koyduğu [10 milyon dolarlık tutuklama ödölünü kaldırdı](#) bile. Türkiye’nin öteden beri olan HTŞ desteğinin ganimetlerini toplamak için Şam’a giden [Hakan Fidan](#), Colani ile en sıcak kucaklaşmayı yaptı.

Ziyaretlerle ve açıklamalarla HTŞ’nin cihatçı özünün “ılımlı” ambalajla paketlenmesi söylemleri, Suriye’ye yıllardır uygulanan yaptırımların kaldırılması ve İdlib üzerinden özellikle 2017’den beri sağlanan insani yardım fonlarının artık Şam üzerinden devam ettirilerek, Suriye’nin Batı emperyalistlerinin siyasi vesayeti doğrultusunda yeniden inşa edilebilmesine dayanıyor. [Suriye ekonomisi](#) 13 yıllık savaş, yıkım ve yaptırımlar sonrası perişan halde. Avrupa Birliği ve ABD, Sezar Yaptırımlarıyla Suriye ekonomisinin büyük bir kısmını, özellikle enerji sektörü ile teknoloji ve ticaretle ilgili sektörleri hedef almıştı. Şimdi Batılı emperyalist liderler, yeniden kurulacak düzende rol almak için bir bir Şam’da boy gösterip yaptırımların kaldırılması için olumlu izlenimlerini paylaşıyorlar.

Suriyeli hiçbir temsilci olmaksızın ABD ile sekiz Arap ülkesi ve BM temsilcisinin [Akabe’deki toplantısında](#) Suriye’nin geleceğini konuşmaları (35), aslında Suriye’nin geleceğine Suriye halkının karar vermeyeceğini de göstermiş oldu. 13 yıllık savaş bitse de Batılı emperyalistlerinin desteğiyle yükselttiği İslamcı HTŞ rejimi üzerinden devam eden siyasi vesayetle Suriye halkının geleceği Suriyelilerin eline bırakılmıyor.

Kolları Kırılan “Direniş Ekseni”

[HTŞ’nin](#) 13 yıllık savaştan sonra neredeyse çoğu bölgeyi kurşun atmadan ele geçirmesi, [bölgede](#) yoğunlaşıp patlak veren çelişkilerden ve Bob Avakian’ın iki miadı dolmuşlar olarak

tanımladığı, emperyalizmin özgül bir çelişkisi olan Batı emperyalizmi ve İslami köktenci cihatçılık arasındaki çatışmadan ayrı düşünülemez. Direniş Ekseni olarak adlandırılan taraflar hem emperyalistler arası çelişkilerin hem de iki miadı dolmuşlar çelişkisinin bir dışavurumu olarak siyasi sahada yer edinirler. [Rusya ve İran'ın müdahalesi](#) ile 2017'de savaş Esad'ın lehine dönerken, Rusya'nın Ukrayna savaşına odaklanması ve İsrail'in Filistin, Lübnan, Suriye ve İran'a yönelik saldırıları ile [Hizbullah](#) (36) ve İran'ın Suriye'ye destek gücünü zayıflatmasıyla, savaş şu aşamada ABD, İsrail ve Türkiye destekli HTŞ'nin iktidarıyla sonuçlandı.

HTŞ iktidarı, İsrail ve ABD güçlerinin Orta Doğu'da kontrolünü arttırarak; İran'ın Lübnan'daki Hizbullah, Irak'taki Hashd al-Shaabi ve Yemen'deki Husiler gibi silahlı grupları içeren "Direniş Ekseni" ittifakına büyük bir darbe oldu. İran'ın ["direniş eksenindeki kritik düğüm noktası Suriye'nin kaybedilmesi"](#), Hamas ve Hizbullah'ın İsrail tarafından sistematik olarak saldırıları ve Hashd al-Shaabi'nin saldırılarını önlemek için ABD'nin Irak üzerindeki baskısı sonrası, her türlü ciddi saldırı kabiliyetine sahip tek vekil olarak Yemen'deki Husiler kalıyor.

Filistin'deki soykırımdan artık kimse bahsetmiyor. [İsrail](#), diğer yandan Batı emperyalistlerinin Orta Doğu'daki karakolu görevini devam ettirerek Suriye'yi de vuruyor ve işgalini sürdürüyor. HTŞ'nin iktidara gelişinden sonra en az 800 saldırıda kuzey şehirlerini, Tartus ve Lazkiye'nin kıyı şeritlerini, Humus, Hama ve başkent Şam'ın çevresini bombalayıp Suriye'nin askeri tesislerini ve bütün altyapısını yok etti. [Hermon Dağı'nı](#) ve Suriye sınırındaki bölgedeki stratejik kasaba ve köyleri ele geçirerek "tampon bölge"sini Şam yakınlarına kadar dayandırdı. [İsrail, Suriye'deki saldırılarını artırırken](#), Colani ülkenin yeni bir savaşa hazır olmadığını söyleyip İsrail'e karşı en ufak bir direnişte bulunmadı. [HTŞ yönetiminin ABD ve İsrail yanında](#) daha önce Suriye savaşında da savaştığı Filistin, Hizbullah ve İran

güçlerine karşı duruşuyla bu güçlerin örgütleri Suriye'den çekildi.

SDG'nin Geleceği

SDG güçlerinin geleceği hâlâ muğlak. HTŞ, SDG'yi (Suriye Demokratik Güçleri) dağıtma ve Türkiye ile olan yakın ilişkilerinden ötürü SDG güçlerine federal bir statü verme niyetinde olmadığını açık etse de, ABD desteğini kaybetmemek için de Kürt güçlerine yönelik sert bir açıklaması ya da icraatı olmadı. Türkiye destekli [SMO](#), SDG'ye saldırırken, [ABD](#) SDG'yi desteklemeye devam etti ve geçici ateşkesler yapıldı. SDG, Tel Rıfat ve Menbiç'ten Fırat'ın doğusuna çekildi. Fırat Nehri sınırında Karakozak Köprüsü ve [Tişrîn](#) Barajı bölgesinde çatışmalar devam ediyor.

Türk devleti, "PKK/YPG'nin silahsızlanması ve yabancı savaşçıların Suriye'den çıkması" şartı HTS tarafından yerine getirilmezse Kobane'ye operasyon tehdidi savuruyor. [SDG komutanı Mazlum Abdi](#), Rojava'nın silahsızlandırılması ve yabancı savaşçıların bölgeyi terk etmesi teklifini kabul etti ancak SDG güçlerini dağıtmayacaklarını, Suriye'yi bölmeden, gayri merkezi bir sistem dâhilinde "federasyon" değil ama "özerk" bir bölge olarak kalmayı hedeflediklerini söyledi. ABD güçlerinin de desteklediği gibi, Şam'da Barzani'ye yakın ENKS ile birlikte bir Kürt temsiliyetinin olduğu, SDG güçlerinin Kobani, Haseke ve Kamışlı ile sınırlı kaldığı bir "özerk" yönetime doğru gidilebilir. Türk devleti, SMO üzerinden çatışmalarla "tampon bölgesini" genişletip ilhaknya devam ederken, Fırat'ın doğusuna çekilen SDG güçleri üzerine ABD'yi çiğneyip geçemiyor, ancak Bahçeli'nin muştuladığı "barış süreci" üzerinden Kuzey Kürdistan ve Rojava'da siyasi tahakküm sağlamaya çalışıyor.

ABD, SDG ile ittifakını sürdürürken Pentagon, asker çekme planı olmadığını ve IŞİD'in hâlâ tehdit oluşturduğunu söylüyor. ABD güçlerinin Suriye'nin doğusunda, Irak sınırındaki El Tanf garnizonunda konuşlu [900](#)

[askeri](#) personelinin [2.000 askere çıkarılması](#), Suriye'den çekilmeye pek niyetli olmadığını gösteriyor. Suriye'de bunca askeri ve siyasi "yatırım" yaptıktan sonra ve Suriye'de HTŞ üzerinden "direniş ekseninin" yıpratılması stratejisi düşünüldüğünde, ABD'nin Trump iktidarı ele aldığı da çekilmeyeceğini öngörmek güç değil. Keza Trump'ın söylediği gibi, Ocak ayındaki yemin töreninden önce Gazze'de tutulan esirler serbest bırakılmadığı takdirde, Trump Orta Doğu'da "[büyük bedeller](#)" ödetmeye geliyor. Ancak, askeri varlığını tam çekmeden, HTŞ ve SMO güçlerinin Türkiye desteğiyle rejimi "[dostane olmayan bir ele geçirme](#)"sini "akıllıca" bulduğu müttefiki Erdoğan'a Suriye'de ABD ve İsrail çıkarlarıyla paralel bir şekilde tahakküm kurmasına izin de verebilir.

HTŞ, Batılı emperyalistler siyasi vesayetlerini devam ettirmek için hangi ılımlı ambalaja sokmak isterlerse istesinler, İslamcı köktenci cihatçı bir örgüttür. Daha geçenlerde, ABD emperyalistleri ve müttefikleri için "kötü İslamcılar" olarak görülen, başına ödül konulan Colani'yi ve HTŞ'yi birden "iyi İslamcılar" olarak kabul etmeleri büyük ancak hiç de şaşırtıcı olmayan bir ikiyüzlülüktür. Esad rejimi Ortadoğunun en gerici rejimlerinden biriydi ancak yerine gelen [HTŞ bir kurtarıcı veya devrimci bir güç değildir](#) ve başta azınlıklar olmak üzere tüm Suriye halklarına, şimdi yapmaya başladığı gibi, katliamdan ve baskıdan başka bir şey getirmeyecektir. Bundan kurtuluş ne Batı emperyalizmi destekli cihatçı HTŞ'dir ne de BRICS destekli "direniş akseni"dir. Tıpkı dünya ve bölge halklarının olduğu gibi Suriye halkının kurtuluşu da emperyalistlerden emperyalist beğenerek değil, ancak devrimci halk kitlelerinin örgütlü mücadelesiyle gerçek bir devrimle mümkündür. Görevimiz bölgesel gerici Türkiye'nin HTŞ ve SMO gibi cihatçılar üzerinden kurduğu tahakküme, Kürt güçleri üzerindeki baskıya ve her türlü mülteci düşmanlığına karşı koymaktır.

1. İşkence ve kötü muamelelerle bilinen Sednaya Hapishanesi'nde rejim tarafından "terörizm" suçlamasıyla keyfi olarak tutuklanan ve sistematik işkenceye maruz kalan yaklaşık 20.000 mahkûmun bulunduğu tahmin ediliyor.
2. Şam'ın 40 km kuzeyindeki El-Kutayfah'ta ise, Esad rejimi tarafından öldürülen en az 100.000 kişinin cesedinin bulunduğu bir toplu mezar keşfedildi.
3. Birkaç ay sonra, IŞİD Musul'a saldırdı ve ardından Bağdadi liderliğinde sözde İslam Halifeliği'nin yeniden kurulduğunu ilan etti.
4. HTŞ, Şubat 2017'de yayınladığı ilk video mesajında El Kaide'den bağımsızlığını ilan etse de bu iddialar şüpheyle karşılandı.
5. Çoğunlukla İdlib ilinde faaliyet gösteren Jabhat Fatah al Sham (JFS), Irak ve Şam İslam Devleti (IŞİD) ile birlikte Suriye'deki en güçlü isyancı gruplardan biri olarak kabul ediliyordu. JFS'nin kurucuları arasında, IŞİD'in lideri olan Abu Bakr al-Baghdadi de bulunmaktaydı. Örgüt, ABD ve Birleşmiş Milletler tarafından terör örgütü olarak tanımlanmıştı.
6. Colani önderliğindeki Jabhat Fatah al Sham; Harekat Nour al Din al Zinki (Nour al Din al Zinki Hareketi), Liwa al Haq (Hak Tugayı), Jabhat Ansar al Din (Dinin Destekçileri Cephesi) ve Jaysh al Sunna (Sünni Ordusu) isimli dört küçük grupla birleşerek Hay'at Tahrir al Şam'ı ([HTŞ/Levant Kurtuluş Örgütü](#)) kurdu.
7. Kopuşları tetikleyen Hashim al Sheikh, HTŞ birleşmesini, "Suriye'deki grupları tek bir birleşik komuta altında birleştirmek" için gerekli bir adım olarak nitelendiriyordu.
8. 2016'nın sonunda Suriye hükümetinin, Rusya ve İran destekli güçlerin yardımıyla Halep'in kontrolünü geri alması sonrası, IŞİD ve Fetih el Şam Cephesi hariç tüm grupları kapsayan bir ateşkes ilan edildi. Halep'in Aralık 2016'da Suriye ordusunun kontrolüne geçmesi ve muhaliflerin kentten çıkarılmasının ardından, Türkiye ve

Rusya'nın girişimiyle, Suriye hşkşmeti ve bazı silahlı muhalif grupların katılımıyla 23 Ocak 2017'de Astana'da gşrşşmeler başladı.

Třrkiye ile Rusya'nın uęak krizinin ardından ilişkilerinin dşzelmesi ve Rusya'nın Suriye'de artan etkisi, Astana sşrecine zemin hazırladı. HTř'nin katılmadığı gşrşşmelerde, Suriye hşkşmeti kapsamlı bir cşzşm űzerinde mşzakereyi hedeflerken, muhalifler ateşkes ve insani yardım konularına odaklandı. Křrt gřęleri, Třrkiye'nin YPG'yi terör örgştş olarak gşrmesi nedeniyle gşrşşmelere davet edilmedi. 15 Eylřl 2017'de Třrkiye, Rusya ve İnan, İdlib'in de dahil olduğu beř vilayette dřrt "gerilim azaltma" bşlgesi oluşturma konusunda anlaştı. Třrk ordusu, Ekim 2017'de HTř'nin kontrolşndeki bşlgeler de dahil olmak űzere İdlib'e girdi ve burada 12 gşzlem noktası kurdu. Cihatęıların egemen olduğu alan, İdlib ilinin yarısını ve komşu illerin křęik bşlgelerini kapsıyordu. Ancak Rusya destekli hşkşmetin yıllarca sşren bombardımanı, muhalefet kalesine zarar vermeye devam etti. Eylřl 2017 sonrasında, cihatęıların ve ittifak gruplarının bulunduğu alanın yşzölçşmş 9.000 kilometrekareden (3.470 mil kare) sadece 3.000 kilometrekareye (1.150 mil kare) kadar daraldı.

9. Suriye ię savaşının başlarında HTř, başkente yakın yerler de dahil olmak űzere İdlib'in űtesinde de aktifti. 2017'de [Ghouta'daki](#) yaklaşık 500 savařęı, rejimin řam banliyősř etrafındaki kuşatmasını kırmak ięin bir karşı saldırı başlattı. Mart 2017'de HTř intihar bombacıları, savařęıların kısa sşreliğine řam'ın derinliklerine doğru ilerlerken řam'ın bir banliyősř olan Ghouta'nın űtesinde hşkşmet gřęlerine saldırdı, ancak ilerleme engellendi. Mart 2018'de Ghouta'da bulunan HTř savařęılarına, hşkşmetle yapılan bir ateşkes anlaşmasının ardından İdlib vilayetine taşınma izni verildi. Rusya ve Třrkiye, İdlib cęvresinde bir silahsızlandırılmış bşlge oluşturma konusunda anlaşmaya

vardı ve HTŞ güçleri İdlib'e tahliye edildi.

10. Şubat-Nisan 2018'de HTŞ, İdlib ve Batı Halep vilayetlerinde [Ahrar el Şam ve Nour el Din Zenki Hareketi](#) ile çatıştı. HTŞ, Ahrar el Şam gibi İslamcı rakiplerini etkisiz hale getirerek onların savaşçılarını bünyesine kattı. Ocak 2017'de, Ahrar el Şam'ın üst düzey liderlerinden Ebu Cabir el Şeyh, örgütten ayrılarak bir düzine komutan ve 1.000 savaşçıyla birlikte HTŞ'ye katıldı. 2021 yılının ortasında Al-Monitor'a konuşan eski bir Ahrar el Şam lideri olan Ebu Amir el Homsî, şu ifadeleri kullandı: "Ahrar el Şam'dan ayrıldık çünkü liderlik seviyesindeki tüm çekişmeler bizi bıktırmıştı. Artık takip edecek bir hukukumuz kalmamıştı ve hareket, pozisyonlar ve çıkarlar üzerinde tartışan gruplara dönüşmüştü, bu da onun gücünü kaybetmesine neden oldu." HTŞ, Ekim 2018 itibarıyla [000 ila 15.000 militandan](#) oluşan bir savaş gücüne sahipti. Çatışmalar, Ocak 2019'da sona erdi ve HTŞ, İdlib vilayetinin daha büyük kısmının kontrolünü elinde bulundurdu.
11. HTŞ, [İslamcı gruplar arasında](#) uzun süredir takipçileri ve toprakları için Irak ve Şam İslam Devleti (IŞİD) ile rekabet ediyordu. IŞİD'in Kuzeydoğu Suriye'den Irak'a uzanan bir halifelik kurmasıyla Doğu Suriye'nin kontrolü için yarışıyorlardı. 2017'den beri HTŞ, kontrolü altındaki bölgelerde faaliyet gösteren IŞİD hücrelerine baskınlar düzenliyor ve IŞİD savaşçılarını tutuklayarak Türkiye'ye teslim ediyordu. Temmuz 2019'da, HTŞ, İdlib vilayetindeki Saraqeb ve Jisr el Şugur kasabalarında [IŞİD hücreleriyle çatıştı](#). Ekim 2019'da IŞİD lideri Ebu Bekir el Bağdadi, İdlib vilayetindeki Barisha kasabasında bir Amerikan askeri operasyonunda öldürüldü.
12. HTŞ, Suriye ordusunun ve Rus hava saldırılarınının tekrar eden saldırılarına rağmen kontrolü sürdürdü. 2019 ve 2020'de Suriye, İdlib'e yönelik saldırılarında Kafranbel, Saraqeb ve Maarat al Numan ile M5 otoyolu da dahil olmak üzere 1.457 mil karelik alanı geri aldı. Ancak bu operasyonlar maliyetliydi. HTŞ, Suriye

güçlerine karşı intihar bombalı araç saldırıları düzenledi ve uçaksavar silahları ile topçu ateşi kullandı.

13. HTŞ, bölgede [diğer İslamcı gruplara](#) karşı baskı uygulayarak kontrolü ele geçirdi. 2021 itibarıyla HTŞ, 170'ten fazla yabancı savaşçıyı gözaltına aldı. Temmuz 2020'de HTŞ, [El Kaide'ye bağlı Hurras el Din](#) grubuna karşı güvenlik operasyonları düzenledi. 2021 yılında HTŞ, Esad rejimine karşı olan bir diğer Sünni cihatçı grup olan Cundallah ile Lazkiye eyaletinde karşı karşıya geldi ve üstünlük sağladı. Yapılan bir anlaşma sonrasında Cundallah savaşçıları, ya HTŞ'ye katılmayı ya da silahlarını bırakıp sivil hayata dönmeyi kabul etti.
14. Ocak 2022'de İdlib'in kuzeyindeki Deir Hassan köyünde, HTŞ'nin yerel medya üzerinde baskı kurması ve muhalifleri tutuklaması nedeniyle [protestolar düzenlendi](#). Halep'in HTŞ kontrolündeki al-Sahara kasabasında birkaç büyük gösteri yapıldı.
15. Mayıs 2022'de HTŞ, Türkiye destekli Suriye Milli Ordusu'nun önemli bir fraksiyonu olan Levant Cephesi ile Kuzeybatı Suriye'deki lojistik koordinasyon için müzakerelere başladı. Taraflar, birbirlerine yönelik medya saldırılarını durdurmayı ve savaşçıların birbirlerinin topraklarına girip çıkmalarına izin vermeyi kabul etti. [Levant Cephesi](#) savaşçılarının İdlib'e hareketi kolaylaştırıldı ve aynı şekilde HTŞ savaşçılarının Azez ve Levant Cephesi'nin kontrol ettiği diğer bölgelere girişine izin verildi.
16. Ekim 2022'de Kuzey Suriye'de Türkiye destekli Suriye Milli Ordusu (SMO) grupları arasında [büyük çaplı çatışmalar](#) yaşandı. Çatışmalar, Hamza Tümeni'nin bir siyasi aktivist ve eşini öldürmesiyle başladı. Üçüncü Lejyon, bu olaya karşılık olarak Hamza Tümeni ve Sultan Süleyman Şah Tugayı'na (SSŞT) saldırdı. Çatışmaların büyümesi üzerine HTŞ, Hamza Tümeni ve SSŞT'ye destek için Afrin'e müdahale etti ve Üçüncü Lejyon'u bölgeden çıkardı. Çatışmalar Azez'e kadar yayıldı, ancak

Türkiye'nin araya girmesiyle geçici bir ateşkes sağlandı. Türkiye, bölgedeki gerginliği azaltmak için HTŞ'nin ve SMO'nun kontrol ettiği alanları ayıran bariyerler inşa etmeye başladı.

17. Moskova ile 5 Mart 2020 anlaşmasından bu yana İdlib üzerinde büyük bir askeri ve ekonomik etki kazanan Ankara, sonraki iki yıl boyunca İdlib ve kendi nüfuz alanındaki diğer bölgelerde faaliyet gösteren askeri grupları "[askeri konsey](#)" adı altında birleştirmeye çalıştı. Ancak Ekim 2020'de HTŞ, Ahrar el Şam ve Faylak el Şam gibi bu bölgelerdeki en büyük üç fraksiyonu bir araya getirme çabası sırasında Colani'nin Ahrar el Şam içinde bir "iç darbe" düzenleyerek askeri konseydeki temsilcisinin diğer grupların değil kendi çıkarları doğrultusunda hareket etmesini sağladı.
18. 2018'in başlarında, HTŞ'nin ele geçirdiği ganimetlerin değeri yaklaşık 149 milyon ABD doları (USD) olarak hesaplandı. HTŞ ayrıca, rejim, İran, Lübnan hükümeti ve İtalya hükümeti gibi çeşitli taraflarla yapılan bir dizi tutuklu takas anlaşması sonucu en az 94 milyon ABD doları aldı. Ayrıca bilinmeyen meblağlar, rejim cezaevlerindeki tutukluların ailelerinden, bu tutukluların serbest bırakılması taleplerinin yukarıda belirtilen anlaşmalara dahil edilmesi karşılığında alındı. Kaçırma fidyeleriyle birlikte HTŞ, İran ve Hizbullah'tan, öldürülen savaşçıların cenazelerini verme karşılığında ödeme talep etti. 2013 yılında, o zamanlar El Nusra Cephesi olarak bilinen HTŞ, tarihi alanları talan etmeye başladı ve tarihi eser kaçakçılığı yapmak için büyük ağlar kurdu.
19. Hükümet, İçişleri, Adalet, Vakıflar, Eğitim, Sağlık, Yerel Yönetim ve Hizmetler, Ekonomi ve Kaynaklar, Kalkınma ve İnsani Yardım, Yükseköğretim ve Tarım Bakanlığı olmak üzere on bakanlıkla faaliyet göstermeye başladı.
20. İdlib, resmi olarak HTŞ ile doğrudan bağlantılı olmayan teknokratların da dahil olduğu "[Kurtuluş Hükümeti](#)"

tarafından yönetiliyor gibi görünse de, bu hükümette yer alan kişilerin HTŞ liderliğinden onay alması gerekmektedir.

21. HTŞ, en önemli gelir kaynağını sınır geçiş kapılarındaki hâkimiyeti üzerinden elde etmiştir. Haziran 2017'de HTŞ, Ahrar el-Şam ile silahlı çatışmaların ardından, hem insani yardımlar hem de ticaret için kritik olan Türkiye ile en önemli sivil, insani ve ticari geçiş noktası Bab el-Hava sınır kapısını ele geçirdi ve Ahrar el-Şam bölgeden çekildi. Bab el-Hava, Kuzeybatı Suriye'deki en büyük gelir kaynaklarından biri olup, özellikle Türkiye ile olan ilişkiler açısından oldukça stratejik bir kazançtı. Bab el-Hava'dan elde edilen gelir aylık 10-15 milyon dolar arasında değişmekteydi. Bab el-Hava'ya ek olarak, HTŞ, Afrin/SMO bölgeleriyle bağlantılı Gazaviyye geçişini ve Türkiye ile HTŞ'nin insan ve mal kaçakçılığı operasyonlarını yürüttüğü gayri resmi Dorriyeh geçişini kontrol etmekteydi. SSG, Kasım 2019'da, HTŞ'nin Saraqib'de rejim ile yeni bir geçiş noktası açma planını açıkladı. Ancak bu girişim, Türkiye'nin ve kamuoyunun tepkisiyle başarısız oldu. HTŞ'nin sınır geçişlerinden aylık milyonlarca dolar topladığı tahmin edilmekteydi. HTŞ'nin Geçiş Yönetimi, bu geçişlerden geçen her maldan –Türkiye'ye giden meyve ve sebzeler ile Kuzeybatı Suriye'ye gelen un ve buğday dışında– ücret uygulamaktaydı. Ücretler, malın türüne bağlı olarak ton başına 3 ila 7 dolar arasında değişmekteydi. Ancak bu kontrol noktaları, şoförlerden ek ücretler de almaktaydı. Geçiş Yönetimi, rejim saldırıları sonucu yaşanan büyük göç dalgası sırasında İdlib'den çıkarılan her tarım hasat makinesi için 500 dolarlık bir ücret uyguladı.
22. Watad'ın gizli yapısı, hem bölgesel hem de uluslararası düzenlemelerden kaçınarak HTŞ'nin kontrolündeki bölgelerde yakıt ticaretini merkezileştirmesine ve bir tekel oluşturmasına olanak tanımış; şirketin, Kuzeybatı Suriye'ye petrol türevleri ve gaz ithal etme konusunda

Türkiye'den tek yetkili olarak atanmasıyla bu durum pekişmiştir. Watad, sadece Avrupa menşeli rafine petrol ürünlerini ithal etme yetkisi almakla kalmamış, aynı zamanda SSG tarafından bölgedeki gaz ve petrol türevleri satış ve dağıtım fiyatlarını düzenleme ve işleme haklarını da almıştır. Ayrıca, Suriye'nin kuzeydoğusunda üretilen ham petrolü işleme hakkı da şirkete verilmiştir. Haziran 2019'da sızdırılan bir faturaya göre, Watad Petrol Şirketi'nin aylık net kârı 1.67 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bölgedeki petrol türevleri ticaretindeki egemen rolü ve ekonomik gücünü pekiştiren şirketin bu büyük kâr oranı, petrol ve gaz sektöründeki tekelci gücünü sürdürme kapasitesini de yansıtmaktadır.

23. Mayıs 2017'de HTŞ, döviz işlemlerini düzenlemek ve İdlib vilayetinde döviz kurlarındaki tekel ve manipülasyonu önlemek amacıyla Nakit Yönetimi ve Tüketici Koruma Genel Para Ajansı'nı kurdu. Ajansın işleyiş kuralları, Suudi para yasasından neredeyse kelimesi kelimesine alınmıştır. 2017'deki kuruluşundan bu yana Ajansın rolü, havale ve döviz şirketlerinden belirsiz miktarlarda vergi toplamak olmuştur.
24. Türk lirasına geçişin ardından hem Şam Bankası hem de Parasal Ajans daha aktif roller üstlendi. Haziran-Temmuz 2020 döneminde Ajans, bir dizi karar yayınladı. Rejim bölgeleri ile Kuzeybatı Suriye arasındaki nakit transferlerini ve döviz ve havale şirketlerinin, para gönderim ofisinin para biriminden farklı bir para biriminde ödeme yapmasını yasakladı. Kuzeybatı Suriye'deki tüm döviz ve havale şirketlerinden Ajans'tan uygun lisans almalarını zorunlu kıldı ve Kuzeybatı Suriye'de SYP alımını suç saydı. Para Ajansı'na lisans başvurusunda bulunan işletmelerin sermayelerinin %25'ini Şam Bankası'na yatırma zorunluluğu bulunmaktaydı. Bu tutar, altı ayda bir yenilenmesi gereken lisans süresi boyunca bankada tutulmalıydı. Bu tedbirler, Ajans tarafından nakit hareketi piyasasını HTŞ'ye bağlı veya

HTŞ ile çalışan küçük bir tüccar ve iş insanı grubuna sınırlamak için tasarlanmıştı.

25. Para Ajansı'nın, İdlib'in finansal hizmetlerini düzenleme süreci sayesinde, Şam Bankası döviz ve havale işletmeleri için koşulları belirleyen kilit bir oyuncu haline gelmişti. Bu koşullar, bu işletmelere uymaları emredilen ABD doları döviz kurunun belirlenmesini de içermekteydi. Bu süreç, HTŞ'nin ekonomik alan üzerindeki güçlü hâkimiyetini ve bölgedeki para akışını nasıl yönlendirdiğini açıkça göstermektedir. Şam Bankası, HTŞ'nin gelirlerini artırmanın yanı sıra, bölgedeki ekonomik sistemi de merkezileştirerek örgütün güç yapısını pekiştiren bir araç olarak hizmet etmekteydi.
26. Zekât miktarları, her kesime göre değişiklik göstermekteydi. Bu zekât miktarları, başlangıçta HTŞ'nin Hisbah (dini polis) birimi, yani Sawaed al-Khair tarafından dayatılmış ve toplanmıştı; ancak bu sorumluluk daha sonra SSG'nin Zekât Departmanı'na devredilmişti. Zekât Departmanı, çiftçilere toplam ürün değerlerinin %5'ini zekât olarak ödemeleri için bir kararname yayınladı ve ödeme yapmayan çiftçilere hapis cezası tehdidinde bulundu. Ardından, Zekât Departmanı, zeytin üreticilerine ya zeytin mahsullerinin %10'unu ya da ürettikleri zeytinyağınının %10'unu zekât olarak ödemelerini emreden bir kararname yayımladı.
27. HTŞ, 2018'den 2019 sonlarına kadar İdlib'teki yerinden edilmiş Hristiyan nüfusuna ait yüzlerce mülkü ele geçirdi. Eylül 2020'de, HTŞ bu uygulamasını genişleterek, İdlib ilindeki Arap Suriye Ordusu'na bağlı askerler, Suriye hükümeti çalışanları ve Baas Partisi üyelerine ait yaklaşık 500 mülke el koydu.
28. SSG, yeni tapulamalar için Taşınmaz ve Mülk Kayıt Bürosu'nu kurdu ve İdlib'te, Yerel Yönetim ve Hizmetler Bakanlığı'ndan lisans almadan yapılacak herhangi bir inşaat faaliyetini yasakladı. Yerinden edilmiş kişilerin (IDP) devlet arazisi üzerinde inşa edilen IDP kamplarından Tarım Bakanlığı'na kira ödemelerini zorunlu

kıldı ve kamplarının yıllık kira bedelini 13 TL'den 50 TL'ye yükseltti. Vatandaşların, özellikle yerinden edilmiş kişilerin (IDP), devlet arazisi veya mülkü alıp satmalarını üç yıl hapis cezası tehdidiyle yasakladı. Sınırdaki zeytin bahçelerinin sahiplerinden, yerel meclislerinden arazilerinin sahipliğini kanıtlayan bir yazı almalarını ve ardından Tarım Müdürlüğü'nden hasat izni almalarını zorunlu kıldı.

29. İdlib'teki internet servis sağlayıcılarının, HTŞ'nin bağlantılı olduğu SYR Connect adlı şirkete ait bir lisans olmadan çalışmalarını yasaklayan idari bir kararname yayınlayarak, şirketin iletişim sektöründe tekelleşmesini sağladı. SSG'nin Telekomünikasyon Düzenleyici Departmanı (TRD), iletişim sektörünü düzenlemek ve denetlemek amacıyla Telekomünikasyon Kanunu'nu yayımladı. Watad modelini tekrarlayarak telekomünikasyon sektörünü ele geçirmeyi amaçlayan HTŞ, Kasım 2019'da SYR Connect şirketini kurmuş ve bu şirket, Kuzeybatı Suriye'deki internet paketleri ve hizmetlerinin tek sağlayıcısı ve dağıtıcısı olma konusunda münhasır haklar kazanmıştır. Ancak finansal, teknik ve idari sorunlar nedeniyle SYR Connect başarısız olmuş ve kontrolünü SSG'nin TRD'sine devretmek zorunda kalmıştır.

30. İsrail ile Lübnan arasındaki ateşkesten bir gün sonra, 27 Kasım'da Esad yönetimine karşı İslamcı muhalifler, Türkiye destekli SMO ile birlikte HTŞ'nin önderliğinde İdlib'teki üslerinden saldırıya başladı. Batı Halep'e ilerleyerek birçok kasaba ve köyü ele geçirdi. 28 Kasım'da İdlib'in doğusundaki köylerden hükümet güçlerini çıkararak, M5 karayoluna yöneldiler. 29 Kasım'da Halep'in batısına girdiler, ertesi gün Halep'i ele geçirip Hama'ya doğru ilerlediler. 1 Aralık'ta hava saldırılarıyla ilerleme yavaşlatılmaya çalışılsa da muhalefet Hama'ya yöneldi. 3 Aralık'ta Hama'daki çatışmalar devam etti, 5 Aralık'ta şehir tamamen muhalefetin eline geçti. 6 Aralık'ta Humus'a doğru

ilerleyerek, hükümetin hava saldırılarıyla karşılaştılar. 7 Aralık'ta Dera'da ele geçirildi ve başkent Şam'a doğru ilerlediler. 8 Aralık'ta Şam'ı ele geçirerek Esad'ın ülkeden kaçtığını duyurdular

31. Colani'nin imaj değişim çabaları 2020'ye dayanıyor. El Kaide bağlantısını bir yük olarak sırtından atıp, Colani "fatih" unvanını yerine toplum odaklı bir sivil lider imajı geliştirmeye çalışıyordu. İdlib'teki bir restoranda Kurban Bayramı'nda insanlara yemek servisi bile yapmıştı. Bir zamanlar sarık ve askeri üniformayla gezen Colani, 2022'de yeni bir yolun açılış töreninde yerel halkla buluşarak Batı tarzı kıyafetlerle fotoğraflanmıştı. Colani, ABD'ye kendisi ve HTŞ'nin terörist tanımlamalarını kaldırması çağrısında bulunduğu Şubat 2021'deki röportajında, "Bu devrimdeki 10 yıllık yolculuğumuz boyunca Batı veya Avrupa toplumuna hiçbir tehdit oluşturmadık: ne güvenlik tehdidi, ne ekonomik tehdit, hiçbir şey" diyerek Batı emperyalistlerine tehdit oluşturmadığını yinelemişti. İmajını daha da parlatmak için Hayat Tahrir al-Sham, hem yurt içinde hem de yurt dışında halkla ilişkiler çabalarını artırdı. Yönettiği bölgelere yardım teslimatlarını ayarlayıp almak için uluslararası medya ve insani yardım kuruluşlarıyla iş birliği yapıyordu.
32. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, ABD'nin HTŞ ile temas kurduğunu doğruladı. ABD, Heyet Tahrir el-Şam (HTŞ) temsilcileriyle ilk resmi görüşmesinde, ABD'li diplomatlar, Ahmed el-Şaraa'dan, İslamcı yönetimin azınlık hakları, kadın temsili ve Kürtlerin geleceğiyle ilgili "ılımlı ve kapsayıcı olacağına dair güvence" aradı.
33. Almanya Federal İçişleri Bakanlığı Sözcüsü'ne göre, HTŞ sadece Suriye'yi hedef alan, diğer ülkelerdeki saldırıları reddeden ve yerel faaliyetlere "kendini adanmış bir örgüt" olarak Almanya'da bir tehdit oluşturmuyor ve özel olarak terör örgütü olarak listelenmiyor. Ancak HTŞ, Birleşmiş Milletler Güvenlik

Konseyi tarafından terör örgütü listesinde ve BM'nin bu yaptırım listeleri Avrupa Birliği tarafından uygulandığı için Dışişleri Bakanlığı'na göre HTŞ, Almanya'da hâlâ terör örgütü sayılıyor. Eğer yaptırım listesinden kaldırılmazsa HTŞ'nin Almanya'daki fonları ve ekonomik kaynakları dondurulacak ve üyelere hiçbir ekonomik kaynak sağlanamayacak. İngiltere de HTŞ'yi terörist olarak sınıflandırıyor. Ancak Bakan Pat McFadden, İngiltere'nin Suriyeli isyancı gruba yönelik mevcut yasağı yeniden değerlendirebileceğini ve grubun şu anda nasıl davranacağına bağlı olduğunu duyurdu. Colani ile görüşen BM Özel Temsilcisi Geir Pedersen, değişimin olumlu bir hava yarattığını ve uluslararası toplumun insani yardım ve devlet kurumlarının korunması konularında sorumluluk alması gerektiğini söyledi.

34. Türkiye Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Şam'daki büyükelçiliği yeniden faaliyete geçirdi ve kendi de Şam'ı ziyaret ederek Colani ile pozlar verdi.
35. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken ve BM Suriye Özel Temsilcisi Geir Pedersen ile sekiz Arap ülkesi Ürdün, Suudi Arabistan, Irak, Lübnan, Mısır, BAE, Bahreyn ve Katar dışişleri bakanları, Ürdün'ün Akabe kentinde yaptıkları toplantıda, Suriyeli hiçbir temsilci olmaksızın Suriye'nin geleceğini konuştular. Siyasi sürecin BM ve Arap Birliği'nin desteğiyle, BM Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararı doğrultusunda ilerlemesi, devlet kurumlarının korunması, Suriye'nin kaosa sürüklenmemesi ve terörle mücadelede ortak çabalar, Suriye'nin yeniden inşası ve mültecilerin dönüşü, azınlıkların haklarını koruyan ve terörist gruplara zemin hazırlamayan bir hükümet çağrısı yapıldı. Mülteci geri dönüşleri tartışıldı ve İslam Devleti'nin yeniden canlanma riski devam ederken Avrupa'da birçok ülke iltica başvurularını askıya aldı. Blinken, ABD ve müttefiklerinin, Suriye'de insani yardıma erişim sağlanması, ülkenin terör gruplarına üs olmaktan çıkarılması ve geçiş sürecinin "Suriye liderliğinde"

gerçekleşmesi çağrısı yaptı.

36. Esad'ın düşmesi, Hizbullah'ın bölgedeki askeri gücünün zayıflamasıyla yakından alakalıdır. Geçmişte Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Suriye ordusuna destek sağlamak için Lübnan merkezli militan grup Hizbullah'ın iyi eğitilmiş ve çoğunlukla savaşta tecrübeli savaşçılara güvenmişti. Dolayısıyla Hizbullah'ın müdahalesi, hem 2011'den bu yana rejime meydan okuyan isyancı güçlerin bastırılmasında hem de Esad ailesinin yönetiminin korunmasında önemli bir rol oynamıştır. Ancak son üç ayda İsrail'in Hizbullah'ın liderliğine ve piyadelerine yönelik amansız saldırısı, hareketi büyük oranda yok etti ve geçen hafta Esad'ın yardımına koşamayacak hale geldi. Hizbullah, uzun süredir genel sekreteri olan Hasan Nasrallah da dahil olmak üzere en üst düzey liderlerinden en az on beşini kaybetmişti ve bu durum zaten ezici bir darbe almıştı.

Konuşulması Zor ama Konuşulması Gereken Bir Hakikat Üzerine; Yoldaşlarla Mücadele

Editörün Notu: Okumakta olduğunuz makale, bir yoldaşın kolektif içerisinde yürütmüş olduğu tartışmalar sonrasında

kaleme alınmıştır. Bir iç tartışma metni olan bu yazıyı tartışmalar hala devam etmekte olmasına rağmen içerdiği konunun öneminden dolayı siz okurlarımızla paylaşmayı uygun görüyoruz.

Bu makale tahmin edeceğiniz üzere, içeriye doğru yazılmıştır. Belki ileri süreçte başka insanlarla da paylaşılabilir ama makalenin yazılış amacı, şimdi saflarımızda vuku bulan bir dizi probleme ilişkindir. **Yoldaşlarla mücadele üzerine bir yazıdır.** Üç hazırlık içerisinde, sahanın hazırlanması, kitlelerin hazırlanması ve bunun içerisinde öncülüğün hazırlanması hususunda, öncünün yani devrimci komünist partinin, bir devrim hareketinin inşasının gerçekleştirilmesi için, bu devrimin öncü güçlerinin hazırlanmasına, yoldaşlara dair mücadeleye yöneliktir.

Bob Avakian'ın devrim stratejisinde, devrimin mümkünlüğü üzerine yürütmüş olduğu çalışmalarda, 3 hazırlığın hepsinin kendi içerisinde özgüllükleri olduğunu, dolayısıyla özel olarak çalışılması gerektiğini ama aynı zamanda 3 Hazırlığın da birbiriyle diyalektik bir bağla ayrılmaz olduğunu vurgulamıştır. [“Devrime ve Devrimin Epistemoloji İle Yöntemin Temel Meseleleriyle İlişisine Dair Stratejik Yaklaşım”](#) adlı makalede, insanların belirli koşullarda bu sistemin rezilliklerine dair ayağa kalkabileceklerini, öfkeyle isyan edebileceklerini ve insanlarla birleşirken, **genel devrim sürecinde kilit noktanın insanların düşünüş biçimlerini dönüştürmek olduğunu ısrarla vurgular ve hatta bu yazıyı böyle sonlandırır.** Evet, bu son derece belirleyici bir noktadır; sürekli hareket halinde olan dünyanın insan düşünce yapısındaki değişimleri de sürekli göz önünde bulundurarak sürekli bir değişim mücadelesi vermek. Ve bu sadece komünist

devrimcilerin dışı doğru verdiği bir mücadele değildir. Aynı zamanda ve hatta bazen daha keskin olarak ie doğru da böyle bir süreç yaşanmaktadır.

BA'nın [Atılımlar](#) çalışmasında önderlik üzerine tartıştığı bölümde vurguladığı önemli başka bir husus vardır; **bir öncüyü açığa çıkaran koşullar ile onu geriye doğru çeken koşullar aynıdır.** Bu belirleme son derecede önemlidir. Çeşitli bir tarihsel aşamada, çelişkilerin daha kızgın olması, tek tek bireylerin bu zorunlulukları özgürleştirmek için daha fazla ön plana çıkmasına ve doğru bir önderlik rolü oynamasına neden olabilir. Yine başka bir koşulda, devrimci komünistler zorunlulukları özgürleştiremez ve bu zorunluluklarla baş edemediği gibi kendilerine hiçte gerekli olmayan zorunluluklar üreterek, geriye doğru düşmelerine vesile olabilir.

Burada ifade ettiğimiz şey sorunları ‘‘salt bir birey’’ ve ‘‘salt objektif koşullar’’ olarak görmek değildir. **Bireyler bu toplumsallığın parçasıdır ve ister toplumsal olsun isterse bireysel, sorunlara bu toplumda bulunan düşünüş biçimlerine denk gelen bir çerçeveden cevap verirler.** İfade edilen şey, bireylerin birey olmadığı, sadece basmakalıp bir şekilde ‘‘toplumsallığı’’ takip ettikleri hususu değildir. Bireyler sorunlarla mücadele ederken, mücadele etme halleri, toplumda şu ya da bu düşünüş biçimi ile karşılaşır, onun tarafından etkilenir ya da denk düşer. Bireylerin kendilerini ifade etmelerinde ve harekete geçmelerinde **temel teşkil eden şey bu toplumsallıktır. İçinde yaşadığımız üretim ilişkileri, onlara denk düşen düşünüş biçimleri genel olarak toplumun üzerinde mühürünü taşır.** Lenin yoldaşın ısrarla, bu sistemin işleyiş biçiminin insanları burjuvazinin kanatları altına iter diye ifade ettiği şey tam da budur.

Yukarıda ifade ettiğimiz şeyleri birçok [yazımızda](#) ve tartışmamızda uzun uzun ele almıştık. Özellikle komünistlerin saflarındaki zehirli bileşim ve en iyi komünistlerin bile bununla baş edememesi halinden çokça konuştuk ve açıkça söylemek gerekirse, bu tartışmalar nitel olarak ileriye doğru bir sıçrama yapmadığı gibi hatta bazı noktalarda tersten de etkide bulunmuştur. Ters etkinin ortaya çıkmasındaki temel husus, **dünyanın en fazla komüniste ihtiyacı olduğu zorunluluğunun** içinden geçtiğimiz ve hiçte **pozitif olmayan bu koşullarda insanlara ''ağır'' gelmesi, ve bunun sürekli olarak insan düşünce yapısını negatif temelde dönüştürmesi** durumudur. BA, 1976'da Başkan Mao'nun ölümü ve ardından devrimci Çin'in kapitalist bir devlete dönüşmesi, 1990'larda revizyonist Sovyetlerin çöküşü ve anti-komünizmin bir sis perdesi gibi tüm dünyanın üzerine düşmesi, neoliberal düşüncenin, ''girişimciliğin'' dünya çapında hükmünün ağır ve yaygın olması durumunu ''Felaket Yılları'' olarak adlandırdı. Açıkçası bugün neoliberalizme ve onun etkilerine yönelik tepkinin faşist hareketler tarafından içeriliyor olması, iki miadı dolmuşların dünya çapındaki ağır etkisini de göz önünde bulunduracak olursak eğer, **felaket yıllarının, başka biçimde bir felakete dönüştüğünü de söylemek mümkün.** Tüm toplumu ve toplumun parçası olan devrimci komünistleri sürekli geriye doğru çeken bir gerilimden söz etmek mümkün. Tüm bunlar gerçek bir devrim için potansiyelin olmadığı anlamına gelmemekte, özgün olarak içerisinden geçtiğimiz koşulların doğru okunması ve hastaya doğru müdahale etmek için hastalığın doğru tespit edilmesiyle ilişkilidir.

Düşünüş biçimleri, dönüştürme mücadelesi

Biz devrimci komünistler Marx'tan beri insanların düşünüş biçimlerini dönüştürme hususuna çok önem veririz. Özellikle bu mücadelenin Lenin'le birlikte *Ne Yapmalıcılık*'da yeni tipte bir ifade bulduğunu söyleriz. Lenin'in büyük öğretisi,

devrimci yöntem ve yaklaşımı insan düşüncesinin dönüştürülmesi ve devrimin güçlerinin hazırlanması üzerine, Bolşevik modelleme diye ifade ettiğimiz şey, komünist partiyi, bir devrim hareketini ortaya çıkardı. Mao, insanlığın dönüştürülmesi sürecinde insan düşüncesinin dönüştürülmesini kilit nokta olarak gördü ve teorinin ideoloji içerisinde en dinamik faktör olduğunu -tek faktör değil- ısrarla vurguladı ve insanların dünya görüşlerini, bu dünya görüşlerini ortaya çıkaran düşünüş biçimlerini, yöntem ve yaklaşımlarını sadece üst yapıda değil, derinlemesine bir biçimde toplumda gerçekleştirmek için Kültür Devrimlerinin kaçınılmaz zorunluluğunu ortaya koydu ve bunu uyguladı. Yoldaş Bob Avakian, komünist hareketin tüm bu olumlu sürecinden öğrenen ve tali anlamda, komünizm bilimine karşıt gelen ve belirli ölçülerde artık tahribata ulaştıran yanlarla keskin bir mücadele yürüttü ve bugün Yeni Komünizm'in ortaya çıkmasına, ilerletilmesine önderlik etti ve bifiil önderlik etmektedir! *Zenginleştirilmiş Ne Yapmacılık*, bu sürecin temel bir saça ayağı olarak ortaya çıktı; sadece kendiliğindenciliğe karşı yeni bir temel olmadı, aynı zamanda devrimin temel dinamiklerinin ve potansiyelinin daha bilimsel anlaşılmasını da ortaya çıkardı. Gerçek bir devrim hareketi yaratmanın parçası olarak **3 Hazırlık** ve **Bir Halkın İçerisinde Devrimci Bir Halk Yaratmak**, bilgibilimsel bir kopuş olmaksızın ortaya çıkamazdı.

Yukarıdaki paragrafın derdi kısaca şu; kimse özel bir kumaştan ibaret değildir. Bilimsel yöntem ve yaklaşım için ''genetik yatkınlık'' yoktur. Sınıfsal kökeniniz size averaj tanımaz. Hakikati olduğu gibi ve cereyan ettiği gibi kavramalı, onun geniş anlamda realite ile olan ilişkisini doğru kavramalı, sürekli dönüşüm halinde olduğu temel ilkesiyle yaklaşmalı ve tüm bunları bir bilim olan komünizmin nihai hedefi olan baskının ve sömürünün olmadığı bir dünyaya ilerleyebilmek için amansız bir mücadele yürütmelisiniz. İnsanları

dönüştürmelisiniz ve BA'nın da sürekli vurguladığı üzere insanlığı dönüştürme mücadelesi tek tek bireyleri dönüştürme mücadelesi değildir, bunu da içerir ama temelde ''tekil bireyler'' ile mücadele değil, insanlığın üzerinde ağır etkisi olan düşünüş biçimlerine karşı mücadele yürüterek, siyasi sahanın ve siyasi atmosferin başka türlü hazırlanarak, büyük kitlelerin devrim hareketinin inşasına çekilmesi ve devrim için zihinlerin hazırlanmasının sürdürülmesi meselesidir.

Hisler ve Özgüllükler

Bazı dönemeçlerde tek tek bireylerle mücadele yürütürken bile, temelde -tamamen değil- toplumu etkileyen düşünce tarzlarının keskin eleştirisi ve mücadelesi esas alınmalıdır. **Şayet insanların özeline inerek ve onlara yardımcı olursak, onları dönüştürürüz anlayışı bir tür ekonomizmdir.** Hepimiz biliyoruz, sahada kimlik siyaseti yapan insanları görüyoruz, onlar buldukları kimliğin ve bu kimliğe dair baskının ''özgül'' olduğunu, dolayısıyla da ''biricik'' olduğunu -direkt böyle demezler ama itici düşünce tarzı budur; biricik- bu baskının ve dolayısıyla baskıdan kurtuluşun ancak ''bu özgüllük'' temelinde olduğunu, bu baskıya maruz kalanların ise, baskının niteliği ve kurtuluşuna dair gerekli ''tüm hakikatlere'' sahip olduğunu ve bunun nedeninin ise bu dezavantajlı gruptan olmaktan geldiğini söylerler. Şimdi bu anlatılanların temel yöntemi ve mantık kurgusu kesinlikle yanlıştır. Yine de bu gruplardan gelen insanlar yaşanan baskı formuna dair geniş hakikatlere sahip olabilirler. Bir keresinde Amedli bir akademisyenle sohbet ederken, Kürt ulusu üzerindeki ağır baskının ve bunun biçimlerinin ne kadar acımasız olduğunu, çok iyi hissedebilmişti. Ama çözüm nedir dediğimizde, ufku radikal demokrasinin dahi gerisinde bir burjuva anlayıştıydı.

Konuya tekrar geri dönecek olursak, metafizik bir ''özgüllük''

kategorisi, realitenin genişliğinden kopartılması ve tüm bu mücadelenin insanlığın kurtuluş mücadelesinden bağımsız yapılması anlayışı ekonomizmdir ve bu tür ekonomizm sadece ‘‘halk kitlelerinde’’ değil, devrimci saflarda da kendisini gösterir. Daha önceden defalarca tartıştığımız ‘‘Şayet’’ makalesi, bu konuya bilimsel bir açıklık getirmektedir. **İnsanlar devrimci saflarda ‘‘kendi özgüllüklerini’’ istediklerinde aslında önderlikle kendi aralarına bir duvar çekerler** ve önderliğin genel olarak doğru olduğunu ama kişinin ‘‘özgüllüğü’’ şahsında ise doğru yapamayacağını, **çünkü kişinin ‘‘özgüllüğünü’’ görmenin son tahlilde özne ile madde arasındaki bir ilişki olduğunu o yüzden bu öznenin, kendi ilişkide olduğu maddeye dair hakikatlere ‘‘en yakın’’ pozisyonda olduğu, başkalarının onun ‘‘ne hissettiğini bilemediğini’’ düşünür.**

Şimdi bu konuda biraz daha tartışma yürütmek isterim, insan hisleri önemlidir. İnsanlar şu ya da bu olaydan etkilenirler ve herkesin etkilenme seviyesi aynı olmayabilir. Burada bazı biyolojik faktörler de devreye girebilir. Kişinin içerisinden geçtiği psikolojik süreçte etkileyici bir etkidir. Şayet obsesif bir mental örgütlenmeye sahipseniz, depreme, kaygıya vb sizin verebileceğiniz tepki farklı olabilir. Şayet bipolar bir mental örgütlenmeniz varsa bazı dönemlerde çok daha hassas olabilir ve çelişkilere diğer insanlardan farklı hislerle yaklaşabilirsiniz. Bununla birlikte geldiğiniz sınıf da önemlidir. Geldiğiniz sınıfın düşünce tarzı, kültürel ‘‘kodları’’ sizi takip eder ve hislerinizi sürekli etkiler. İki yoldaşla aynı zaman diliminde sohbet etmiştim ve ikisi de dünyanın birçok yerine gitmiş yoldaşlardı. Biri gittiği ülkelerde halk kitlelerinin nasıl yaşadığını, hangi ızdırapları çektiğini, günlük yaşantılarında neler ile karşılaştığını görmek için genelde temel kitlelerle vakit geçirmişti. Diğer yoldaş ise gittiği ülkelere sadece tatil için gitmişti, biraz müze, biraz değişik yemekler geri kalan

zamanda ise bol plaj... İnsanlar kesinlikle dinlenebilir, plaja ve müzelere gidebilirler. Konumuz bu değil! Bu hususa girmeyeceğim. Anlatmak istediğim iki yoldaşında orta üst sınıflardan gelmesine rağmen, halk kitleleriyle ilişkilenebilir, onlardan öğrenmesi ve onlara dair duydukları hisler aynı değildi. İnsanlar aynı konularda farklı hisler barındırabilirler. Size Suriyeliler dendiğinde aklınıza gelen, köktencilik ile ''batı tipi'' yaşam kısıncasına alınmış ve bunun sonucunda iç savaşa sürüklenmiş, on binlercesinin öldüğü, yüz binlercesinin ise zorunlu göçle büyük trajedilere sürüklendiği bir halk gelirken, siz böyle ''hissederken'' başkaları da ''istilacı'' güçler diyebilir ve ''korku'' ve ''kaygı'' duyabilir.

Kısacası insan hisleri, neye nasıl cevap verdiği şüphesiz bir özgüllük taşır. Kişisel bir ''iz'' bulundurur ve bu bizlerin daha derinden anlaması ve hassas olması gereken bir husustur. Özellikle de çeşitli rahatsızlıklar yaşayan yoldaşlar da ve insanlar da bu gözetilmelidir. **Buna karşı olarak değil, bununla birlikte,** insanların hangi soruna dair nasıl bir ''his'' belirledikleri, insan düşüncesinin maddi hayatı, zorunlulukları tanımasıyla ilişkindir. **Ve bu söylediğimiz temeli teşkil eder.** Bir gün vegan bir aktivistle sohbetimizde, geçmiş hayatında mezbaha da çalıştığını öğrendim. Peki nasıl böyle radikal bir değişime girdin diye sordum. Bana, ''ilk başlarda hayvan yemeği doğru bulan, bunun doğanın ve türümüzün bir zorunluluğu olarak görüyordum. Sonra mezbaha da işe başlayınca, hayvanların korkularını ısdırıklarını gördüm. Ve bu gerçekten de bir zorunluluk mu diye kendime sordum. Araştırmalarım sonrasında bunun bir zorunluluk olmadığını gördüm ve vegan oldum'' dedi. Şayet insanlar neyin gerekli zorunluluk neyin ise gereksiz zorunluluk olduğuna kanaat getirir ve düşüncelerini değiştirirse, hislerinde de değişim gerçekleşir ve daha önce ''normal'' gördüğünüz ve hatta çok keyif aldığınız şey, artık sizi acılara sürükleyebilir. Yani

burada maddenin düşüncemiz üzerindeki etkisi, düşüncemizin maddi yaşam üzerinde gösterdiği hassaslık ve yarattığı yeni hisler ve tüm bunların oluşturduğu kombinasyon, maddi gerçekliğin dönüşmesine yolaçabilir. **Başkan Mao'nun vurguladığı maddenin insan düşüncesine, insan düşüncesinin ise maddeye dönüşmesinin bir örneğidir bu.** Burada hisler ''donuk'' süreçler değildirler ve bazen algısal düzeyde hissettikleriniz, bilimsel bir muhakemeden sonra ussal bir seviye de kendisini gösterdiğinde de daha güçlü duygular besleyebiliriz. Fakat anlatmak istediğim şey, **bir özne olarak insanın hisleri, maddi dünya ile ilişkilene tarzı sonucunda oluşur, ''ruhani'' değildir! Ve maddi dünya ile ilişkilene tarzı ise düşünce tarzının alanıdır.**

Burada ek bir paragraf açmanın önemi var. [Zorunluluk ve Özgürlük](#) ilişkisi üzerine BA'nın büyük katkılarını bilirsiniz. BA, özgürlüğün ancak zorunluluk içerisine girilerek, bir dönüştürme mücadelesi verilerek ortaya çıkacağını vurgular. Aslında özgürlük bir nevi, zorunluluktan kopartılıp alınır. Özgürlüklerin edinildiği noktada yeni zorunluluklar gündeme girer ve yaşam, sürekli olarak zorunlulukların özgürleştirilmesi için verilen bir mücadeleden ibarettir. Hiç bir aşamada, zorunluluk görülmeksizin, ya da bir peçeyle kapatılarak üstesinden gelinemez. Şayet o zorunluluğun içerisine girip dönüştürmek mücadelesi verilmezse, özgürleşme mümkün olmayacaktır. Bazen de çelişkinin çok katmanlılığından ötürü mücadele daha uzun erimli ve daha çetin olur. Böylesi süreçlerde bazen bir adım geriye atmak, çelişkinin kompleksliğini bir kere daha analiz etmek, daha uygun koşullar yaratarak dönüştürmek mücadelesine girmek gerekir. Tüm bu zorunluluk ve özgürlük ilişkisinde temel olan başka bir unsur ise zorunluluğun **doğru tespit edilmesidir.** Devrimci komünistler, şayet devrimci komünistler ise, şayet temel olarak kendilerine insanlığın kurtuluşu için komünist devrimi alıyorlarsa, o zaman içerisine girdikleri tüm zorunlulukları,

bu temel zorunluluk kapsamında ele almalıdırlar. Bu temel ve vazgeçilmez bir hakikattir!

Özgüllük ve his ilişkisine gelecek olursak eğer, insanlar bazen ağır süreçlerden geçerler ve bu süreçler gerçekten de çok yıpratıcı olabilir. Ve her sürecin kendi özgüllükleri bulunur ve yoldaşlarımız böylesi süreçlerden geçtiklerinde ‘‘arkeolojik’’ bir hassaslık göstermek elzemdir. **Bu insanlara sadece ‘‘topluluk’’ olarak bakmanın aynı zamanda bireyler olarak bakmanın da getirdiği sorumluluktur.** Böylesi bir sorumluluk, bizim insanlığı dönüştürme mücadelemizin parçasıdır. **Evet yoldaşlar, yoldaşlarımız olduğu için de ayrıca önemlidir. Ve bu önem, niteliğini insanlığı dönüştürme mücadelemizden alır, ‘‘bizim adamımız’’ olduğu anlayışından değil.** Yani bu bir nevi bilimsel olmak ile partizan olmak arasındaki ilişkidir. Özgüllükler, bunların yarattığı his dünyası, öznenin tüm bunları muhakemesi ve bunlardan etkilenmesi durumu, daha büyük realitenin, insan toplumunun ve onun dönüştürülmesi mücadelesinin parçası olarak ele alınır.

Söylenmesi zor ama gerekli olanlar

3 hazırlıkta ifadesini bulan, sahanın hazırlanması, kitlelerin hazırlanması ve bunun içerisinde öncünün hazırlanması, sağlam bir çekirdek olarak devrimci komünist partinin hazırlanmasıdır. Bizim gibi ufak güçler açısından, temel teşkil eden şey ise, tüm bu sürecin hızlanması, devrimci komünist bir partinin oluşturulması için sağlam bir çekirdeğin ve bunun etrafında hareket eden kararlı güçlerin inşasıdır. Bizler sıfır noktasından başladığımız için birçok zorlukla karşı karşıyayız. Beri yandan ise, birçok avantajı da barındırmaktayız. Önümüzde BA'nın önderlik ettiği devrimci komünist bir parti ve onun örnek modellemesi de var. BA hala yeni komünizmi ilerletmekte ve ona bifiil önderlik etmektedir.

Bu başlı başına çok büyük bir hazinedir.

Bizler hem devrimin bilimini ve onun önderliğini insanlara götürmeye çalışıyor, hem yeni genç insanların yeni komünizme kazanılması için birçok alana girip çıkıyor hem de saflarımızdaki yoldaşların devrim için, devrimin stratejik kumandanları olabilmeleri için mücadele ediyor ve tüm bunları kararlı ve yılmaz bir devrimci komünist önderliğin inşasıyla birlikte sürdürüyoruz. Tahmin edileceği üzere tüm bu hususlara girmek hem bir zorunluluktur hem de bunların istediğimiz düzeyde ve nitelikte gitmemesi bir sürpriz değildir. Ve böylesi bir sürecin hepimiz üzerinde olumsuz etkileri de olmaktadır.

Geniş resme bakacak olursak, antikomünizmin çok güçlü olduğu, kitlelerin köktenci dinci, Türkçü faşizm ile, faşizmin değişik tonları ya da ''batı tipi'' bir yaşam tarzı kısıncasına alındığı, reformizmin -özellikle de parlamenter olanının- çok güçlü olduğu, kimlik siyasetlerinin ''yatay ve dikey'' yükselişte olduğu, bilimsel düşünce tarzının ''dogmatizm'' olarak bastırıldığı ve wokizmin günbegün taban kazandığı, tüm bunların dünyadaki faşist güçlerin tırmanışta olduğu ve bir 3. emperyalist paylaşım savaşının eşiğinde olduğu koşullarda, insanlara ''devrim, daha azı değil'' temel perspektifini götürmenin, en acil ve gerekli olanın devrimci komünizm olmasına rağmen kesinlikle kolay olmadığını söylemek gerekir. BA'nın [Bilimsel Temelde Umut](#) adlı temel makalesi, tam da bu sorunla uğraşıyor; bir yandan insanların içerisinde buldukları ağır koşullar, bir yandan ise yapılması gerekenler, devrimci komünistlerin bu tablo tarafından negatif etkilenmesi ve devrim için yeniden hizalanma!

Şayet komünistlerin ''özel bir kumaşı'' olmadığını düşünürsek ve şayet komünistlerin bu toplumsal çelişkilerin

tam içinde olduğu gerçeğini kabul ediyorsak, dűşüncelerimizde, bunları üreten dűşünce tarzlarımızda, genel toplumsal dinamiğin etkileri olduğunu dűşünmemek, ütopik bile değildir. Zira devrim işi bir iradeyi gerektirse bile, ‘‘çelikte dövülmüş’’ ve gerekli formu almış bir ideolojik beyan meselesi de değildir. Tüm bunları içerir ama devrim, yani bu sistemin, onun üst yapısının, üst yapısal alanda dűşünüş tarzının, kültürünün ve hukukunun köklerinden sökölüp atılması, son derece radikal farklı bir toplum ve gelecek inşası, ‘‘anda’’ gerçekleşerek, sürekliliği sağlanmış bir dönüşüm temelinde mümkün olabilir.

Yoldaşlarla bu mücadeleye giriştiğimizde, yani dűşüncenin objektif realiteyle olan ilişkisi, bilimsel bir yöntem ve yaklaşımı içerip içermediği hususu, söz konusu ‘‘3. tekil şahıs’’ olduğunda daha ‘‘kolaylık’’ taşır ama direkt eleştirinin muhatabı tartışmayı yürüttüğümüz yoldaş ise, bu belirli bir gerginlik içerir; hem tartışmayı yapan yoldaşlar hem de tartışmada eleştirisi yapılan dűşünüş tarzına sahip olan yoldaş açısından.

Önderlik bilimi ve sanatı belirli bir ustalık gerektirir. Meselelere bireysel bakamazsınız, hatalı çizgiye onu üreten dűşünce tarzına yoğunlaşmanız gerekir ve çizgi/dűşünce tarzı, daha büyük toplumsallığın bir yansıması olarak devrimci saflarda kendisini gösterir. Temelde ele alınan husus hatalı çizgi/dűşünce tarzıdır. Fakat bunu tartıştığınız bir ‘‘özne’’ vardır ve bu özneye, büyük toplumsallığın komünistler üzerindeki genel etkisini anlatırken ‘‘öznel’’ durumlara da inmeyi gerektirir. Özne bazen daha fazla öznellik gösterir ve ‘‘kendi objektif durumunun’’ anlaşılmadığını ya da tam olarak anlaşılmadığını, gerekli hassasiyetin gösterilmediğini söyler. Bence burada iki nokta var; böylesi gerginlik barındıran tartışmalarda yoldaş tarafından gelen eleştiriye, ‘‘hassas

davranılmadığı'' hususu üzerine kesinlikle düşünülmesi gerekir. Zira verili bir anda, kimse tüm hakikatlere sahip olamaz ve yaşanan gerginlik ortamı, sizi metot hatalarına da sürükleyebilir. İkinci nokta ise, yoldaşlara dair yaptığımız eleştiriler ''anda'' ortaya çıkan şeyler olmayıp, belirli bir süreç bağlamında üzerine çalışılan, mücadelesi yürütülen ve son tahlilde ise yoldaşla daha açık konuşulan husustur. O yüzden yapılan eleştirinin **temelde, objektif realiteye denk gelip gelmediğine bakılması gerekir.**

Bir bilim olarak komünizmin nesnesi, tıpkı öznesi gibi insanlardır. O yüzden, insan toplumu ve insanların düşünce biçimi üzerinde çalışmak, onun dönüştürme mücadelesi vermek gerçekten de çok zorlu bir süreçtir. İnsanlar çoğu zaman söz konusu çizgi tartışması ''3. şahıs'' olduğun da, çok daha rahat davranırlar. Örneğin yoldaşlar BA'nın onca müdahalesi, onca çabasını, artan oranda keskin tavırlarını, eleştirilerini kendi düşün dünyasında sorgulamaktan hep çekinirler. **Zira BA'nın eleştirisi ''nesnesi'' hep başkalarıdır.** Hep başkaları anlamamış, kendileri ise hep anlamış ya da anlamaya daha yakındırlar ya da çok ağır hataları yoktur. **Bu genel eğilimdir.** Bir başka hatalı eğilim ise BA'nın müdahalelerini, keskin eleştirilerini, ''evet ben anlayamamışım'' diyerek otomasyon biçiminde kabul etme ve açıkçası yapılan tartışmanın -dolayısıyla dönüşüm mücadelesinin- soğurulması, zamanın tabiriyle **''topun göğüste yumuşatılmasıdır''**. Fakat saflarımızdaki ağır eğilim birinci olandır.

Şimdi burada ufak bir ''kızgınlığımı'' dile getirmek istiyorum. Toplumsal mücadele içerisinde özellikle öğrenci gençlik – ki bu katmanlardan gelen insanlar çoğu zaman, orta sınıf olmasalar bile orta sınıf düşünce yapısına sahiptirler-, bu sistemin dehşet saçan durumuna karşı önemli bir öfke ve tepki olmakla birlikte, kendi hayatını gerçek bir devrime vermek

arasında güçlü bir çelişki görülmektedir. Bu kesimlerden gelen insanlar, “bireysel özgürlüklerini” ve mücadele etme tarzlarını, kendi kişisel “öfkeleri” ve gündemleri temelinde alırlar. Her ne kadar gerçek bir devrimin çok önemli, çok gerekli -hatta kaçınılmaz olduğu gibi dinivari bakış açısını barındıran- olduğunu söyleyen bir “tutum” sahip olsalar da, söz konusu devrim süreci için gerekli kopuş yapmak olduğunda, bir “içe kapanma” yaşanır. Birden “eğitim kariyerleri”, ailesinin böylesi bir süreci kaldıramayacağı, bitmek tükenmek bitmeyen “kaygı” ve “korkular” hakim haldedir. Ve bazen insanın haykırması geliyor; dünyada milyonlarca insan açlık ve sefalet içerisinde ölüyor, savaşlarda soykırıma tabi tutulurken, kadınlar sırf kadın oldukları için katledilirken, insanlar cinsel eğilimlerinden, ulusal kimliklerinden, ten renginden dolayı katledilip sürekli değersizleştirilirken, sizin hayatınızı diğer hayatlardan “çok değerli” kılan şey nedir?! Tabii ki insan hayatı değerlidir -ve bu kesinlikle tartışmasızdır- ama soru şu neden sizin hayatınız, bu gereksiz acıları söküp atabilecek tek hakikat olan devrimden daha değerlidir? “Mekanik” ve “ruhsuz” olmamak adına tekrar ediyorum, insan hayatı gerçekten de değerlidir. Bununla birlikte tüm insanların hayatlarına -gezegene ve üzerinden yaşayan diğer canlı türlerine- gerekli değeri verecek bir dünya için, devrim zorunludur ve büyük fedakarlıkları barındırır.

Yine söylüyorum, burada yürütmüş olduğumuz tartışma herhangi bir yoldaşa ilişkin değildir. En iyi devrimci komünistlerin dahi baş edemediği, zehirli bileşenin üzerimizdeki etkileri, hatalı düşünce tarzlarının saflarımızda nasıl vuku bulduğuna ilişkindir. VE kesinlikle bu tartışmalar tek tek bireylerde çeşitli özgünlükler barındırır. 0 yüzden yoldaşların içerisinde bulunduğu durum, büyük resmin ağırlığı temelinde ortaya çıkan özgün sorunlar, belirli bir hassaslıkla ele alınması gerekir. **Öznenin ‘‘öznellik’’ barındırdığı doğrudur**

lakin öznelciliğe düşmek bir çizgi meselesidir! Yaşanılan problemin niteliğini doğru değerlendirmek ve doğru çözüm yolu ortaya koymak bir öznellik barındırmaz, burada diyalektik materyalist olmalısınız! VE yoldaşlarla ''özne'', ''öznellik'', ''öznelcilik'' denklemini ele aldığımızda bizlere verilen ilk cevap, ''gerekli hassasiyeti'' göstermediğimiz oluyor. Belki gerekli hassasiyeti gösterememiş olabiliriz, bu doğru olabilir ve tekrar ve tekrar metodumuzun üzerinden geçmemiz gerekir. **Yine de burada belirleyici olan, yoldaşların ''kendi özgünlükleri'' kategorisini ''metafizik'' bir kategori olarak ele almalarıdır, bunları devrimin zorunlulukları temelinde ele almamalarıdır.** Yaşadıkları problemleri ''kendinde'' bir şey olarak görmeleri, genel geniş realitenin parçası olarak ele almamaları ve Mao'nun da söylediği üzere ''**çizgisinin götürdüğü yere giderek**'', temelde önderlik kabul etmediği ve kendi ''özgüllüğünün'' kendi dinamiği olduğu ve ancak ''kendileri tarafından'' çözülebileceği anlayışı, yoldaşları devrimden anbean uzaklaştırarak, kesinlikle istemediğimiz bir sonuca doğru sürüklemektedir.

Devrim için yoldaşlığa dair

Çok uzun süredir devrimcilik yapan ve yıllardır yeni komünizm saflarında mücadele yürüten bir devrimci olarak, yoldaşlık duygusunun bayağı bağlayıcı olduğunu söylemek isterim. Ruhi Su'nun ''Mahsus Mahal'' adlı bir türküsü vardır ve hikayesi de çok önemlidir. 1957 yılında Ruhi Su ve yoldaşları tutuklanır ve işkenceye alınır. Yan hücreden yoldaşlarınının bağırtiları gelir. Ruhi Su, şu dörtlüğü söyler;

''Mahsus Mahal derler kaldım zindanda

Kalırım kalırım dostlar yandadır

İk'elleri kızıl kandadır kanda

Ölürüm ölürüm kardeş aklım sendedir.''

Başınıza her ne geliyor olursa olsun, o an da yoldaşı düşünmek, devrim için büyük sorumluluk alabilmenin erdemliliğidir, büyük ve derin hisler barındırır. Kendi başınıza gelenle değil, **devrim için** nasıl dik/doğru durulması gerektiği ve yoldaşlarınızın ne durumda olduğuyla ilgilenmek sizi yaptığınız şeyi daha fazla yapmaya da sevk eder. **Şayet bunları yapmayı bırakırsanız, devrimi de bırakırsınız.** Kendinize yoğunlaşır, kendi başınıza gelene odaklanır ve kendinizi bu durumdan nasıl kurtarabileceğinize kafa yormaya başlarsınız. Ve bu noktada sizin devrim ile olan ilişkiniz bir kırılma yaşar ve bu sizi devrimden uzaklaşmaya sürekleyebilir.

Yoldaş kaybetmek çok ağır bir süreçtir. Sevdiğiniz, birlikte nefes aldığınız, birlikte başka bir toplumun hayalini kurduğunuz insanlar artık yoklardır! Bu gerçekten de çok ağırdır. Bazen bu acı sizi de aşar ve etrafınızda bu duyguları yaşamamış insanları dahi etkiler. Başka ağır olan husus ise yoldaşları fiziken değil ama fikren kaybetmektir. Zira bu yoldaşlar hem devrim için önemli katkılar sunmuştur hem de önderlik için, stratejik kumandanlık için muazzam potansiyel barındırırlar. **Böylesi yoldaşların kaybı çok ağır olur.** Öyle ki, bu yoldaşlar sizin devrimci olduğunuzu ve onları devrime kazanmak için dönüştürme mücadelesini vereceğinizi bildiklerinden ötürü, sizinle iletişimde kalmayı bile tercih etmezler. İletişim kurmaya devam etseler bile ''paremetreleri'' kendileri berlirlemek ister ve ilişkiyi oldukça sınırlı bir zemine çeker. **Bu hem devrim için ağır bir kayıptır hem de bireysel olarak da daha yaralayıcıdır.** Sizinle

''dost'' dahi kalmak istemeyen böylesine değerli yoldaşların, çizgilerinin götürdüğü yere giderek nelere dönüşeceğini en azından potansiyellerinin nasıl heba olacağını bilirsiniz.

İnsanlar düşünen varlıklardır. Ve hayatını devrime vermiş insanlar, devrimden uzaklaştıklarında, bu durumu hep rasyonalize ederler. Çok nadir olarak insanlar ''ben devrimcilik yapmak istemiyorum'' derler ki bu da başka bir ''rasyonalize'' etme halidir. **İnsanlar rasyonalize ederler çünkü yaptığınız şeyin nispeten de doğruluğuna inanmıyorsanız, sürdüremezsiniz, yaşam manasızlaşır ve sizi bir ölüme dahi sürükleyebilir.** Bu rasyonalize etme süreci sadece ''devrimi bırakarak'' devrime negatif bir etkide bulunmaz, **aynı zamanda ''rasyonalizasyon'' süreciyle de negatif bir etki gerçekleşir.** ''Ben yapamadın çünkü çizgide şu hatalar vardı'' cümleleri dökülmeye başlar. **Kanımca bu tür rasyonalizasyonlar da bizim hatalarımızın ve hatta ağır hatalarımızın da bir payı vardır, ve bizim hatalarımız kesinlikle ''yeniden ussallaştırma'' sürecinde önemli rol oynarlar.** Bizlerin kesinlikle bu hatalarımızın üzerine amansızca gitmemiz gerekir. Bununla birlikte yoldaşlar, hatalarımıza yönelik keskin bir mücadele yürütmeksizin ve hatta hiç mücadele yürütmeksizin böylesi bir sonuca varmaları, devrime, devrimi sürdürmek isteyen insanlara katiyen yardımcı olmaz. Aslında tüm bu ''yeniden ussallaştırma'', BA'nın mümkünlük yazısında büyük puntolarla vurguladığı, **''YAPTIĞIMIZ HER ŞEY DEVRİMLE İLİŞKİLİDİR''** temel çağrısına karşıt gelmektedir. Ve şayet BA'nın **''komünizm bir pamuk ipliğine bağlı''** tespitini düşünecek olursak, böylesi bir yöntem ve yaklaşımın, niyetten bağımsız yıkıcı bir yanı da bulunmaktadır.

Son söz olarak insanlar değerlidirler, yanlış düşündüklerinde onları eleştirmeliyiz ama onlara çöp gibi davranamayız. Onlarla başka türlü birliktelikler yaratmanın zeminini ve

hukukunu her zaman aramalıyız. Devrim için, buluşabildiğimiz herkesle belirli bir temelde birleşebilmeyiz. Bu temel bir hakikattir. Yoldaşlarımız ise ayrıca önemlidir zira, onlar tüm bu süreci, devrim yapabilmeyi ve insanlığı özgürleştirebilmeyi birlikte yürüteceğimiz ve omuzlayacağımız insanlardır. Yoldaşlarına dair hassas davranamayan, onun yaşadığı problemleri göremeyen devrimciler, halk kitleleriyle güçlü bağlar kuramazlar. **Bununla birlikte yoldaşlarımızı anlamak, durdukları pozisyonları ve düşünüş biçimlerini kabul etmek de değildir.** Yoldaşlık, açık eleştirebilmeyi ve yoldaşlarımızı gereksiz zorunluluklardan, yüklerinden kurtarabilmeyi gerektirir. **Ben bu konuda gerekli ustalığı gösteremediğimizi düşünüyorum.** Şayet gerekli ustalığı gösterebilseydik saflarımızdaki sonuçlar radikal bir değişiklik içerecekti demiyorum. Bazen gerekli mücadele yürütüldüğünde de objektif koşullar uygun olmadığı için, istenilen sonuç alınamayabilir. Ama bizlerin yine de kendi eksikliğimize, hatalarımıza karşı acımasız olması gerektiğini düşünüyorum. Şayet bizler zehirli bileşenin saflarımızdaki ağır etkileriyle daha derinlemesine ve daha güçlü mücadele yürütebilmiş olsaydık, hem saflarımızdaki nitelik farklı olabilirdi hem de çok sevdiğimiz, değerli gördüğümüz insanlarla şu anda aynı saflarda yürüyor olabilirdik. Bu da bitirirken özeleştirimiz olsun.